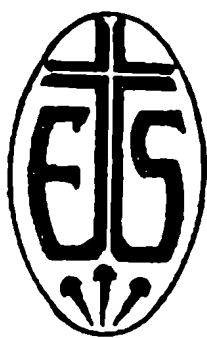

CHARDON:
VZPOMÍNKY
ANDĚLA STRÁŽCE

VPŘEROVĚ 1931

HARDON

VZPOMÍNKY
ANDĚLA
STRÁŽCE

CENA 12 Kč

PŘEROV 1931

**Svatý Michaeli archanděle,
opatruj nás v boji, proti zlosti a
úkladům ďáblovým budiž nám
ochranou, přikážž Jemu Bůh,
pokorně prosíme, a ty, kníže
vojska nebeského, uvrz sata-
náše a jiné duchy zlé, kteří
ke zkáze duší ve světě ob-
cházejí, božskou mocí do pro-
pasti pekelné. Amen.**

Nr. 9364.

IMPRIMATUR

Olomucii, die 16. Mai 1931.

Josephus Vyvlečka,
Praeses a. e. Cons.

1. OČEKÁVÁNÍ

Od toho dne, kdy se mi oznámilo, že se stanu andělem strážným, planul jsem netrpělivostí. Toužil jsem odlétnouti, abych jižjiž na zemi prokazoval milosrdenství.

V nebi se mi nemohlo dostati toho štěstí. Tam není slz, ani nebezpečí, ani nesnáží.¹

Na zemi se mé horlivosti otvíralo široké pole. Tam je bídy nadbytek: Země je rodištěm a domovem bídy.²

Tvůrce nám dal příklad soucitu tím, že navštívil hříšné lidi po jejich pádu. Andělé se k němu ochotně přidružili, jsouce hotovi spěti po dráze, kterou jim vytkne.³

Pravili si: „Jaká to přednost zachrániti duši, učiniti navždy šťastným tvora, obdařeného rozumem a citem, rozmnožiti počet těch, kdo se budou Bohu klaněti na věky, získati si pro Vlast věrného a vděčného přítele! Nerozmnoží se tím i naše blaženost v lůně nekonečné slasti?“⁴

Vtělení tuto lásku dovršilo. Tím, že po-

¹ Sv. Augustin, Výklad ž. 148. ² Bossuet, Řeč o andělech strážných. ³ Origenes, 1. hom. o Ezechielovi. ⁴ Bossuet, Řeč o andělech strážných.

vzneslo duše k nové důstojnosti, vzbudilo novou lásku v srdcích jejich nebeských ochránců. Bůh přidělil čistým duchům od počátku rozličné úkoly: jedni se měli starati o všeobecné dobro lidstva, jiní měli bdíti nad jednotlivými dušemi.¹

Já jsem byl mezi těmi, kteří se měli starat o jednotlivé duše. Až by povstala kterási duše, kterou předvídá jediný Bůh, měl začítí můj úřad. Kdy, kde, za kterých šťastných okolností povstane? To jsem nevěděl.

Ještě jsem ji neznal, a už jsem ji miloval, a má náklonnost k ní rostla tím více, čím více se blížil ten vytoužený okamžik.²

Kdykoli se na světě narodilo dítě, běžel jsem k trůnu Božímu a tázal jsem se jako ostatní moji bratři: „Dostane se mi, Pane, cti, abych ji provázel na pozemské pouti?“

2. PRVNÍ SPATŘENÍ

Konečně došlo na mne. Právě se narodilo dítě. Nejvyšší pokynul, já jsem byl šťastným vyvolencem.³

¹ Bail, Afektivní theologie, O andělích. ² Boudon, Pobožnost k devíti kůrům andělským. ³ Sv. Jeroným, Výklad sv. Matouše.

Bez otálení jsem letěl k svému chráněnci. Dosud jej opatroval anděl jeho matky. Když však dítě spatřilo světlo světa, mělo býti odevzdáno mně.¹

Tak dlouho jsem je očekával, konečně jsem je našel! Rozpjal jsem náruč a již jsem je chtěl přitisknouti na své srdce . . .

Jak trpké zklamání! Pohled na dítě zarazil mé nadšení. Obraz Boží bylo v této duši sotva znáti. Hyzdilo ji odporné malomocenství. Byla poskvrněna hříchem dědičným.

Ve mně zápasil dvojí pocit: vroucí soucit s tou duší mně tak drahou a nepřekonatelný odpor k její nečistotě.²

„Je moje!” pravil satan. „Přišla na svět, jen aby se dostala do mé moci! Viz na ní pečeť kletby! Je z toho pokolení vyhnanců, které jsem kdysi přivedl k pádu a kterým dosud denně přináším neštěstí.”³

Jak povážlivé bylo postavení toho dítěte! Poněkud prudší pohyb, pád, nicotka . . . by byly stačily, aby byl býval tento křehký život zmařen. Tak by ne-

¹ Sv. Tomáš, O andělich. ² Bolandisté, Život sv. Šebestiána. ³ Tertulián, O duši.

smrtelná duše bývala vypověděna do těch míst, kam nikdy nezasvitne světlo božské tváře.

Satan to věděl. Byl by chtěl dítě v témž okamžiku vyrvati životu. Neváhal by zasaditi mu smrtelnou ránu. Ale nemá takové moci. Byl jsem tam, abych děťátko bránil.¹

Našeptával rodičům tisícere záminky, aby odložili křest, a pokoušel se oslabovati jejich bdělost. Já však jsem se snažil udržovati je bdělými a starostlivými a uděloval jsem jim ze své vlastní horlivosti.²

3. KŘEST

Přinesli dítě ke křtitelnici. Měl jsem velkou radost. Bylo mi, jako by se bývalo mně samému dostalo velké milosti.³

Jen stékej, vodo znovuzrozuující! Vylej se na jeho čelo, abych už brzo viděl jeho

¹ Jakub Marchant, Božské ctnosti. ² Bolandisté, Život sv. Thyrese a sv. Bassiána. - Boudon, Pobožnost k devíti kůrům andělským. ³ Sv. Jan Zlatoustý, Řeč o nanebevstoupení. - Sv. Tomáš z Vilanovy, Řeč o andělich.

duši takovou, jakou si ji má láska přeje viděti!

Ale nikoli Sluha Ježíše Krista stojí proti satanovi, neodmítne jeho opovržlivost, dokud jej napřed nepokoří.

Viděl jsem, kterak jej kněz poutal pod závojem exorcismů, bičoval a probodával šípy. Zlý duch vyl bolestí. Každé pomazání v něm zaněcovalo nový pekelný oheň.¹

Kněz jej nazval duchem nečistým, zavrženým, prokletým. Připomněl mu kletbu, která nad ním byla vyslovena, druhý soud, kterému se musí podrobiti, nadmíru bolestí, které naň čekají, a přinutil jej, aby vzdal čest Otci i Synu i Duchu sv.²

Konečně voda skanula. Jaká síla v jediné kapce! Byly v ní obsaženy všechny divy milosti. Jakmile obmyla čelo novorozence, nebylo na něm už poskvrny, ani kletby, ani smrti. Satan uprchl rychle jako blesk. Duch lásky sestoupil a z nebe bylo slyšeti hlas: „Toto je mé dítě!”³

¹ Sv. Cyprián, Dopis Magnovi. - Sv. Basil Cesarejský, Homilie o pokoře. - Bolandisté, Život sv. Magd. z Pazzi. ² Obřady křtu sv. ³ Mat. 3. Ter-tulián, O křtu. - Bolandisté, Život sv. Marie d'Oig.

Dítě lidské se stalo dítětem Božím. Vše se mu změnilo: Mělo nové jméno, přijala je nová rodina, nový život se rozproudil jeho údy. Po hříchu přišla milost. Z rukou satanových přešlo do rukou andělových.¹

Nikdo nebyl k jeho štěstí lhostejným. V rukou vyvolených se rozezvučely zlaté harfy a v pekle řvali ďáblové. Dvě duše, které za dítě složily vyznání víry, považovaly je za své a z Vlasti se skláněl jeden světec k místu vyhnanství a pravil: „Budu tvým ochráncem!“²

4. KOLÉBKKA

Při návratu z kostela jsem pomáhal dítě nésti.

Chvátal jsem požehnati jeho kolébku. Matka do ní vložila dítě, uctivě a zbožně je políbivši. Bděl jsem s ní nad tímto drahým pokladem. Rozpjatými křídly jsem chránil jeho spánek; pod mým pohledem se probouzelo a usínalo. Radoval jsem se z tlukotu jeho srdce.³

¹ Origenes, Homilie o Ezechielovi. ² Sv. Řehoř Naz., O křtu. - Bolandisté, Život sv. Genovefy. ³ Ludvík Blossius, Svatyně věřící duše.

„Jen dřímej, dřímej pod křídly svého anděla, nemáš se čeho báti, jsi na prahu ráje!”

„Jakého půvabu dodává nejmenšímu z tvorů úsměv božské dobroty!”

„Touto dobrotou vyrůstají denně růže a lilie z nečistého bláta.”

„Ó sestupte, moji nebeští bratři, uvidíte na zemi, co je hodno vašeho pohledu! Zde ve stínu je denní souhvězdí, které se má kdysi skvíti na věky.”

„V těchto povijanech a v tomto slabém těle spatříte svůj nejkrásnější obraz!”¹

Tak jsem opěvoval divy milosti u postýlky, v které spala nevinnost. Nedovedl jsem si odepřítí toho, abych nějak zevně neprojevil radost.

Jednou ráno zaslechla šťastná matka z kolébky hlas. Pohlédla a spatřila holoubka, který si hrál s probuzeným dítětem. Běžela jej chytnout. Holub neodletěl, ale zmizel okamžitě na tom místě, kde se ukázal.²

Matka pochopila, že jen anděl se může

¹ Sv. Tomáš z Vilanovy, O andělich. ² Bolandisté, Život sv. Neofyta.

takto zjeviti; poklekla a děkovala mi za milost, kterou jsem prokázal jejímu dítěti.

5. BRATŘÍČEK

Byl dítkem Božím jako já; ale já jsem byl starší. A mně svěřil nebeský Otec mého bratříčka.¹

Pravil mi: „Věnuj mu lásku co nejněžnější. V mém srdci nalezněš míru pro svou oddanost.”

Pohlédl jsem na srdce Boží a viděl jsem v něm zdroj, odkud vyprýštily: stvoření, vtělení, vykoupení a eucharistie.²

Mátl mě pohled na tento nesmírný řetěz díků, na jehož každém článku byla pečeť nekonečné lásky. Světlo věčné slávy nemohlo sejmouti závoje s těchto tajemství a řeč, kterou se mluví v nebi, nebyla s to, aby vyjádřila mé vytržení.

Ale jakým ohněm jsem ještě vzplanul, když jsem se stal nástrojem té lásky, nad kterou jsem tak žasl!

¹ Marchant, Zahrada pastýřů. ² Sv. Bernard, Řeč o sv. Michaeli. - Petr Blois, Řeč o sv. Michaeli. - Ludvík Blossius, Svatyně věřící duše.

Otec nebeský rozdávaje dary mýma rukama, naplnil mě smýšlením, které pudilo jej samého, aby dával. Svými úkony jsem se spojoval s jeho něhou a pociťoval jsem její slast.

Nežil jsem již sám pro sebe. Žili jsme dva jedním životem. Pudilo mě to, abych svému bratru uděloval z dokonalostí, které jsem obdržel.

Bůh působil skrze mne. Bděl mýma očima, slyšel mýma ušima, chodil mýma nohama, vznášel se mými křídly, miloval mým srdcem.¹

Byl jsem vtělenou Prozřetelností a pociťoval jsem nevýslovnou radost z toho, že mohu bratříčka zahrnovati projevy přízně, které Bůh prokázal mně.²

6. VIDĚNÍ

Od nebe mě bylo viděti, na zemi mě však lidské oko spatřiti nemohlo. Jako Boží Prozřetelnost, jejímž zástupcem jsem byl, projevoval jsem svou přítomnost toliko dobrodiními.

¹ Sv. Hilarius z Poitiersu, Výklad žalmu 129.

² Sv. Tomáš, O andělich.

Jednoho dne však jsem ukázal mladé duši odlesk své krásy, ale nezjevil jsem všechnu svou zář. Ve vyhnanství nikdo nedovede snést plného pohledu na anděla v slávě. Přijal jsem na sebe viditelnou podobu a dovolil jsem dítěti, aby mě v spánku pozorovalo.¹

Zjevil jsem se mu s tváří zářící, se splývavými kadeřemi, s květinovým vínkem na hlavě, v blankytném oděvu, se zlatým pásem a s bělostnými křídly.²

„Křídla, mně také křídla!“ volalo dítě nadšeně a rozpjalo po mně náruč.³

Nechyběla mu jen křídla, aby bylo andělem? Dal jsem mu je ve snu. Jak jest nadšen! Lehčeji než ptáče se vznáší vzhůru, letí...⁴

„Hle,“ pravilo dítě, „mohu jít všude za svým vůdcem! Bez námahy se s ním vznáším nad mraky; usadím se ve světelných oblastech, houpám se na paprscích, vidím

¹ Sv. Ambrož, Výklad sv. Lukáše. - Origenes, Výklad sv. Luk. - Bolandisté, Život sv. Brigity,

² Bolandisté, Život sv. Františky Římské. ³ Prokop z Gazy, Výklad 4. kn. Mojž. ⁴ Nizetas, Řeč o sv. Michaeli a Gabrieli.

hvězdy pod svýma nohama. Nade mnou jest jenom nekonečno. Andělé mě pozdravují, vyvolení mě poznávají, děti se na mne usmívají, Panna Maria mi podává ruku, Pán Ježíš mi žehná . . .”

Najednou se dítě probouzí. Hledá; pláče . . . : „Kam se poděla má křídla?”

„Neplač, zajatý anděle! Zůstaneš-li čistým, křídla se ti vrátí. Tvůj sen se stane skutečností!”

Takto jsem začal povznášeti dítě k nebi, vlévaje mu lásku k těm krásným věcem, které nikdy nemohou býti pojaty hrubými sny.¹

7. SPOLUPRACOVNÍCI

Nebyl jsem nikterak sám. Stáli se mnou po jeho boku dva vzácní pomocníci.

Údělem otcovým byla moudrost a autorita. Matka projevovala mírným pohledem a dobrotivým úsměvem milou zbožnost, která ji oduševňovala.

Tito opravdu křesťanští rodiče šířili vůni svých ctností v svatyni jeho dětství.

¹ Theodoret, Výklad proroka Daniele.

Jejich spolupráce mi byla posilou. Nemohli sice nic beze mne; ale co bych já byl zmohl bez nich? Kolik mých bratří vidělo svou práci ochromenu, protože neměli takové pomoci!¹

Vše, co mladá duše mého chráněnce vnímala, působilo na ni a vštěpovalo se do ní, ačkoli tomu nerozuměla. Jako v čistém zrcadle obrazy se v ní zbožné obrazy, které visely na stěně, růženec ovinutý kolem rukou matčiných, kniha, z které se čtly zbožné věci, kříž, před kterým se konávaly modlitby.

Všechny drobné domácí události se v ní zrcadlily v světle milosti a každá osoba v ní zanechávala stopy své úlohy.

Bylo třeba jen pohlédnouti do této duše, a poznali jsme vnitřní dějiny rodiny.

Její obrazivost, paměť, poznání přijímaly z vnějšího světa spasitelné dojmy.

Až dospěje k užívání rozumu, bude již připravena pro dobro. Moudrost půjde před ní a sama sebou se k ní přidruží jako průvodkyně.

¹ Sv. Tomáš, O andělich.

8. SVOBODA

I přes všechnu péči mou a rodičů se dítě mohlo ztroskotati. Od Boha dostalo svobodu.

Koruna vyvolených je darem; ale jest i odměnou. Tvůrce ji poskytuje toliko zásluze tvora. Na člověku záleží, stane-li se dobrým nebo zlým. Chce-li, bude zachráněn; zahyne jen proto, že zahynouti chce.¹

Má práce byla toliko raditi a přesvědčovati; stala se zdrojem nejdojemnějších hnutí mysli a úzkostlivé obavy před zlem.

Duch se podivuje tomu, jak povolný je svět ve vesmíru. Jak mnohem více jsem žasl nad účelivostí myslící duše! Když se po prvé na můj popud obrátila k Bohu, byl jsem uchvácen radostí.

Ale bázeň před odporem nebyla u mne bez trpkosti.

Tato harfa, nyní tak ochotná vyluzovati pod mými prsty tóny pokory a lásky, může se zítra z rozmaru ponechat zlému

¹ Petr Blois, *Sentence*, 2.

duchu a vydávati zvuky smyslnosti, pýchy, závisti a všech zločinných nepravostí.

Byl jsem jako matka, která vidí své dítě na pokraji propasti. Volá, křičí, lká. Vnitřní náklonnost k zlému láká dítě, aby v nerozumné zaslepenosti zavřelo oči a učinilo další krok... Koho dítě uposlechne? Kdo to ví? Má svobodu!¹

Ó svobodo! Kdo z andělů nebo z lidí by se odvážil na tebe pohlédnouti bez hrůzy! Ty jsi skutečně stromem života a smrti. Ty plodíš ovoce slávy a zkázy. Tomu, kdo umí rozeznávat a trhati plody dobré, dáváš radosti nesmrtelného života; tomu však, kdo trhá nazdařbůh, jsou tvé plody příčinou bolestí bez konce. Tobě jsme povinni díkem za slasti nebeské, od tebe pocházejí hrůzy pekelné.

9. SVATYNĚ

Dítě může nejen odporovati mému vlivu, ale může i zabrániti mému pohledu do svého srdce.²

¹ Sv. Tomáš z Vilanovy, Řeč o slávě nebeské.

² Sv. Tomáš Akv., O andělich. - Bail, Afektivní theologie.

Jest předností lidí i andělů, že se mohou ovládati a nad svým smýšlením vykonávají moc, v které jiný tvor nemůže míti podílu.

Jediné Bůh může pronikati srdce andělů i lidí bez jejich svolení.

Jako se lilie otvírá vlivu slunečních paprsků, tak se mladistvá duše otevřela mému pohledu a zjevila mi své tajemství. Spatřil jsem, kterak v ní vznikaly myšlenky, tvořily se úsudky, rostly city, jak úmysly směřovaly k svému cíli.

Jednoho dne však mi všechno zmizelo s očí. Neblahým hnutím se duše uzavřela v sebe, zastřela svou krásu a skryla mi své poklady.

Cizí dech ovanul květinu, i zavřela kalich.

Byl jsem velmi zarmoucen. Jak mohu v té duši pěstovati dobré smýšlení a svaté myšlenky? Jak mohu bojovati proti zlému smýšlení a zlým pocitům, když jí nevidím do nitra?

Tento stav netrval dlouho.

Prostota a nevinnost mi zase otevřely svatyni a mohl jsem v ní opět konati své

sladké práce. Bez překážky jsem pozoroval skvělost své lilie a zvlažoval ji rosnými krůpějemi.

10. PRVOTINY

Dítě klečelo se sepjatými rukama a patříc k nebi pravilo: „Ježíši, Maria!”

Jako za ranních červánků vydechují otvírající se květy svou první vůni, právě tak vystupuje z nevinné duše první modlitba k Bohu.

Tento libozvuk našich koncertů těší Boha, jenž řídí harmonii světů. Naklonil k nám své ucho. Zdá se, jako by nic jiného nemělo proň takový půvab jako tento dětský hlas.

Dětský rozum posilněný věrou začal rozeznávat dobro a zlo. Z bázně, aby se neznelíbilo Bohu, jemuž před jeho očima otec a matka s láskou slouží, varuje se dítě zlého, jež by mu lichotilo, a činí dobro, jež vyžaduje od něho námahy.

Tato oběť nebyla v očích světa ničím; ale poněvadž byla přinesena na neposkvrněném oltáři mladistvého srdce, přijal ji

Bůh milostivě. A tento první úkon ctnosti byl zápalnou obětí velmi cennou.

Jak mě to dojalo! Jaké jsem měl naděje!

Tento první květ zvěstoval krásné jaro, v prvním klase jsem viděl zlatou žeň. Po tomto krásném dni přijde ještě krásnější budoucnost.

Símě, které jsem svěřil půdě, nezaniklo. Vyklíčilo a právě vzrostlo.

Byl jsem tím povzbuzen, abych zdvojnásobil svou bdělost, ale satan začal žárlit. Také on chtěl mít své prvotiny.

11. HAD

Pekelnému hadu se podařilo vplížiti do ráje nevinnosti. Najednou se pohnul mezi dětmi Božími.¹

Přijal nejen lidský hlas, ale i tvář, postavu a celý lidský zevnějšek. Vtělil se v neřestného mladého člověka a uvedl do pohybu jeho jazyk, oči i ruce.²

Pod škraboškou jeho náhončího nemohl ho nikdo poznati. Blížil se nebude

¹ Job 1, 6. ² Tertulián, O divadlech.

ničím nedůvěry, a přišel si pohrávati se svou kořistí.

Jaké to vítězství, poskvrniti duši tak čistou a uloupiti Bohu srdce tak oddané!

Dítě se na meč usmívalo, laskalo ruku vrahovu, sklánělo se nad propast, běželo do největších nebezpečí.

Kde jsem byl v tu chvíli já? U dítěte jsem rozmnožoval svou péči, rozpínal křídla před jeho očima, přikrýval je neviditelným brněním.¹

Dítě bylo zachráněno. Zub pekelného draka se dotkl toliko rouna mé ovečky. Ukrutný vlk se musil vzdáliti, neukojiv svého vzteku.

Ale při této události se má horlivost roznítla pohledem na tvář Boží, vzplanul jsem hněvem, má nevole propukla.

Vmetl jsem na svůdníka kletbu, kterou Bůh, přítel a ochránce dětství, vyzbrojil každého anděla strážce.²

¹ Sv. Tomáš z Vil., O andělich. - Jan Lopez, Stručná nauka církevních Otců. ² Matouš 18, 6, 10.

12. NEHODY

Bratříček pobíhal po trávníku; byl jsem tam u něho a sledoval každý jeho pohyb.¹

Kolem dítěte poletoval hmyz, který se šťávou květinovou nassál jemného jedu. Dítě se snažilo přivábiti jej k sobě a uchopiti . . . Jedním dechem jsem hmyz zahnal a bratříčka osvobodil.

Zeleným kobercem se plížil jedovatý plaz. S planoucíma očima si brousil žahadlo a jižjiž se chtěl vrhnouti na dítě. Koncem svého křídla jsem vyplašil z růže krásného motýla. Dítě odběhlo za ním a bylo zachráněno před hadem.

Musil jsem však zakročovati netoliko při těchto téměř denních příležitostech, stávaly se i takové nehody, které vyžadovaly patrné pomoci.²

Anděl smrti se právě dotkl svým žezlem dětského čílka; bledá tvář a bezvládné údy zvěstovaly, že život prchá.

Rodiče se ihned utíkali ke mně. Neměl

¹ J. Marchant, Zahrada pastýřů. - Bolandisté, Život sv. Brigity. - ² Sv. Tomáš, O andělich. - Sv. Antonín Padovský, Kázání.

jsem jim vrátiti toho, jenž měl býti jejich štěstím, světlem jejich očí, podporou stárí, radostí jejich srdce?

Kdyby se jeho ctnost měla ztroskotati o úskalí světa, raději bych viděl, že již nyní je povolán a přijat do přístavu.

Ale bdělost a rady rodičů, kteří byli úplně proniknutí vědomím své povinnosti, mi dávaly nejlepší naděje. I zapřisahal jsem božského Lékaře, aby vyhověl jejich přání.

Má modlitba byla vyslyšena. Z nebeských výšin byl vyslán archanděl Rafael, těšitel nemocných a trpících. Archanděl přišel ke mně, odevzdal mi lék a pravil: „Tobě přísluší ho upotřebiti, ale Bohu náleží propůjčiti léku účinek.”¹

Sklonil jsem se k dítěti, učinil mu křížek na čele . . . Bylo uzdraveno.

Rozhlédlo se udiveně kolem sebe, jako by bylo procitlo z hlubokého spánku, a tázalo se: „Proč tak pláčete a naříkáte?”²

Jak nám rodiče děkovali!

Ale ani Rafael ani já jsme nemohli při-

¹ Origenes, Výklad pror. Jerem. 51. ² Bolandisté, Život sv. Thyrsa, Kutberta, Oldřicha.

jmouti počty za to dobrodiní. Jediné Bohu, jemuž sloužíme, náleží čest a sláva. Vždyť dobra, která plynou lidem prostřednictvím andělů, jsou od něho.¹

13. UČENÍ

Zavedl jsem svého chráněnce ke knězi, který v kostele vyučoval mládež.²

Když jsem spatřil kněze mezi malými dětmi, viděl jsem v duchu dobrého Pastýře. Láska, kterou jim věnoval, připomínala mi lásku Spasitelovu. Znal je všechny dobře. Jmenoval je jménem a jednal s nimi uctivě. Viděl v nich Ježíška. A když napravoval jejich chyby, snažil se býti tak horlivý a něžný, jako by byl chtěl mírniti bolesti Ježíšovy.³

Pravil jim: „Milé děti, náležím zcela vám, abych vás naučil Boha znáti a ctíti. Ale prostě především své anděly strážné, aby mi vyprosili světla a lásky.”

Děti radostně vykonaly modlitbu, kte-

¹ Tobiáš 12, 6. ² Sv. Řehoř Divotvůrce, Chvála Origenova. ³ Bolandisté, Život sv. dítěte Laktina a sv. Magdaleny de Pazzi.

rou jim vnuklo něžné srdce. My jsme ji hned přijali a jako hejno holubic jsme s ní stoupali k nebi a odtud jsme přinesli zpět vzácné milosti. Od počátku až do konce se mi líbil i učitel i žák. Učitel poutal můj zájem dovedností v tom, jak přizpůsoboval dětské chápavosti poklady, kterých nabyl dlouhými studiemi. Žák mě dojímal dětskou důvěrou, s níž přijímal nejhlubší tajemství.

Nezůstal jsem nečinný. Podporoval jsem horlivost knězovu, a jeho žák byl po každé i žákem mým. Zaplašoval jsem nepozornost a činil jsem jeho poznání určitějším a obsažnějším. Dodával jsem pravdě živějších barev a závoj, kterým mu přicházelo světlo, jsem činil průsvitnějším. Způsobil jsem, že v jeho duchu vynikla krása víry, půvab ctnosti, vznešenost náboženství. Nepřestal jsem bojovati proti lenosti, tomu falešnému ďáblu, který nejcennější vlastnosti a nejčistší schopnosti usmrcuje v zárodcích.¹

¹ Sv. Nilus, O modlitbě. - Sv. Sofronius, O andělich. - Sv. Dionysius, O nebeské hierarchii. - Sv. Bernard, Výklad Písně písni. - Evagrius od

S takovou pomocí přibývalo jak horlivosti, tak vědomostí, a srdce nabývalo podivuhodné citlivosti, které propůjčuje živá víra.

14. PŘÍPRAVY

Můj chráněncem toužil po nejkrásnějším dni. I já jsem jej očekával nedočkavě jako on.

Den před tím se shromáždili andělé a děti u oltářních stupňů. Duše nastávajících komunikantů byly právě očištěny. Nedokonalosti, které ještě zbyly, byly ponořeny do klína Božího milosrdenství a zmizely tam jako sláma v ohni.

Děti měly přijmouti samého Boha: toužili jsme připravit v jejich duších nebe. Byli bychom chtěli, aby v nich zazářily drahokamy víry, lásky, skromnosti, pokory, oddanosti.¹

Pozorovali jsme jejich krásu a vespolek jsme si ukazovali koruny, které jsme drželi

Černého moře, Dopis Anatolioví. - Bolandisté, Život sv. Ondřeje Sal. ¹ Sv. Chrysologus, Kázání 21. - Odo z Klugny, Výklad knihy Jobovy.

nad jejich hlavami. Naše vlastní koruny se nám nezdály líbeznější a sladší.

Můj chráněnc prožil den pod dojmem krásného snu, jímž jsem jej oblažil v noci.

Uprostřed polootevřeného nebe jsem mu ukázal Syna Božího, jak své tělo v podobě pokrmu nesl a nabízel andělům. Ihned chváтали k němu a chtěli je přijmouti. Ale pokynem je Pán vzdaluje a ukazuje na zem, na děti seřaděné u jeho stolu. Praví: „Tito maličcí jsou moji hosté!“ „Šťastné děti!“ volají andělé.

Tím obrazem pochopilo dítě, jak dobrotivý a blahosklonný je k němu Bůh.

15. ZAPLAŠENÝ STÍN

Jeden anděl mlčel a byl smuten. Neměl v ruce koruny. Se slzami nám pravil: „Vy, šťastní andělé, máte radost, já, váš bratr, mám bolest. Ještě několik hodin, a na duši, kterou mi Bůh svěřil, bude lpěti znesvěcená krev, takže pro nešťastníci budete míti jen kletbu. V srdci mého chráněnce je hřích a s hříchem rota katanů,

třtina, biče, trní, kříž, hřeby, kopí, smrt.”¹

Spojili jsme své modlitby s modlitbou andělovou, ale marně. Ve světle, které nás zaplavovalo, se objevil vždy zlověstný stín.

Pojednou mě něco napadlo. Vnukl jsem dítěti, které mi bylo ze všech nejmilejší, tajemnou předtuchu o tom, co dosud nevědělo.

Jsouc podněcováno milostí, soustředilo se. Na tváři se mu jevila hrůza. Vnukl jsem mu tato slova:

„Bože můj, nikdy se ti nestanu nevěrným; o tom jsem přesvědčen s upřímnou důvěrou. Ale což kdyby to hrozné neštěstí potkalo některého z mých soudruhů! . . . Zapřisahám tě, nejvyšší a nejmocnější Vládce srdcí, učiň raději zázrak svého milosrdenství, než bys připustil, aby tě někdo z nás vydal zlému duchu a znovu tě ukřižoval.”²

Když Pán přijal tuto modlitbu, spadla z nebe koruna do rukou plačícího anděla.

Dítě obtížené hříchem povstalo. Pře-

¹ Petr Pěvec, Zkrácené Slovo. ² Bolandisté, Život sv. Magdaleny z Pazzi.

mohlo svůj falešný stud. Hřích mu byl odpuštěn. Všechna srdce byla čistá, všechny tváře radostné.¹

Ale dva andělé se zdáli blaženější než ostatní a cítili se připoutáni k sobě větší náklonností: anděl dítěte, které se obrátilo, a anděl hochy, který se modlil.

16. NEJKRÁSNEJŠÍ DEN

Při procitnutí se dítě zachvělo. Byly to červánky krásného dne? Jak často bylo toliko hříčkou své netrpělivosti! Neklamalo se i dnes?²

Ukláněje se pravil jsem mu jako Gabriel k Panně Marii:

„Zdrávo buď, dítě, plné milosti! Dnes bude Pán s tebou a budeš požehnáno mezi všemi dětmi!”

Radostně mi odpovědělo: „Staň se mi podle slova tvého, můj dobrý anděle, ať se na mně splní vůle Boží!”

Rozvinul se dvojí průvod.

Na zemi bylo vidět dítě, které dopro-

¹ Bolandisté, Život sv. Pavla Pr. ² Bolandisté, Život sv. Magd. z Pazzi.

vázel nejen anděl strážný, nýbrž i otec, matka, bratři, přátelé, učitelé, důvěrník jeho svědomí a celá Církev, aby je představili Pánu. Všichni byli šťastni vidouce, jak bylo přijato mezi hosty Ježíše Krista.¹

Z nebe sestupoval Bůh, přítel mládeže, doprovázený světci a světicemi. Obyvatelé Vlasti se nemohli dost nadiviti jeho blahosklonnosti. Ten, jenž jest jejich údělem a na něhož patří v slávě tváří v tvář, se měl dáti jednomu z nejmenších dítek lidských.²

Tam i onde byla světla, kadidlo, zpěvy. Šel jsem naproti sestupujícímu Pánu Ježíši a padl před ním na tvář. Jeho čelo bylo korunováno velebou, půvab rozlit na jeho rtech. Požehnání zářilo v jeho pohledu a v jeho ruce spočívala všemohoucnost.³

Doprovázel jsem jej k trůnu, který byl připraven pro něho.

„Všechno zde náleží tobě, ó Pane; toto

¹ Bolandisté, Život sv. Kolumby z Rieti, svatě Ludgardy. ² Sv. Jakub Jerus., Božská mše. - Bolandisté, Život sv. Anděly, sv. Veroniky, sv. Kateř. Sien. ³ Boland, Život sv. Anděly.

tělo i tato duše. Svých schopností a smyslů bude užívatí jen k tvé službě, v té svatyni bude vládnouti jen tvá láska.”

Vzal jsem „předsevzetí”, která jsem svému chráněnci vnukl, a předložil je hostu jeho srdce. Ježíš mi odpověděl:

„Ty sám, můj věrný služebníče, budeš bdíti nad těmito poklady a hájiti jich před duchem nepřátelským.”

Mezi anděly byla svatá závist. Jak dojemná je to důvěrnost, jak vroucí spojení, když duše může odpočívatí na prsou Ježíšových jako Miláček Páně, když dítě může Ježíše přijmouti do svého srdce a jemu v duši popřáti přístřeší! Kterému z čistých duchů bylo kdy dopřáno něco podobného?¹

Dítě bylo středem této vznešené skutečnosti. Vědělo to, bylo o tom přesvědčeno, ale vidělo to jen v šeru víry. Podobalo se slepci, který se prochází krásnou zahradou, trhá božské plody a ochutnává jejich sladkost, ale nemůže pozorovati jejich krásu.

¹ Filip poustevník, Dopis mnichu Kallirovi.

17. NOSIČ KRISTA

Od tohoto okamžiku byla má náklonnost k této mladé duši uctivější. Žil v ní Bůh: měl jsem nyní provázeti toho, jenž v sobě nosí Krista.¹

Eucharistický Bůh ovládl tu duši, aby řídil síly, které v ní klíčí. Nechával ji žíti svým životem, aby ji korunoval svými ctnostmi. Naštípíme-li na plaňku vypěstěnou větévku, zvedá strom brzo k nebi plodné větve a překvapení vidíme nový život a plody, které nejsou jeho.

Tak se obohacuje duše svým spojením s Ježíšem Kristem a získává si zásluhy, které byly její přirozenosti cizí a kterých nemohla získati toliko svými silami. Mohli bychom říci, že rostlina nebeská zdomácněla a vyrostla vyšší silou.

Čím větší byla má úcta k jinochu, tím méně jsem se lekal božské velebnosti. Můj pohled lépe dovedl snášeti božské světlo, jež bylo mírněno eucharistickým závojem, a čím blíže jsem je pozoroval, tím méně mě oslňovalo.

¹ Sv. Cyril Jerus., Katechese.

Byl jsem přímo a stále spojen s Bohem vtěleným. Pro svůj úřad jsem měl přednost nevýslovné důvěrnosti. S mou povinností byla spojena práva, na která by si nikdy neodvážil činití nárok ani nejvznešenější tvor.

18. NÁVŠTĚVA U PANNY MARIE

Zde, blahoslavená Matko, je tvé dítě. Nyní zpívá jako ty Magnificat, poněvadž na ně shlédl Bůh, jenž pyšné poníží a pokorné povyšuje. Přijetí bylo přesrdečné. Maria nejsouc pozorována, přivinula dítě k sobě a poctila je svým laskáním.¹

Pravila: „Takový býval Ježíš: jemný a skromný, plný lásky a důvěrný. To jsou jeho oči, jeho výraz, jeho chůze. Ježíš sám je tu přede mnou. Oba moji synové jsou Svátostí lásky zajedno.”

Andělé se kolem nás tísnili a projevovali si vespolek podiv.

„Jak se podobá božskému hochu z Judey! Nezdá se spíše, že je zde Ježíš mezi

¹ Bolandisté, Život sv. Anděly.

Marií a Josefem? Táž nevinnost, táž učelivost, táž oddanost.”

Hoch pravil k Panně Marii:

„Každý den, Matko má, ti přinese tento kníže tvého dvora, kterého jsi mi dala za vůdce, mé modlitby a bude mě zahrnovati tvými milostmi. Pod jeho vedením odolám strastem pozemským a dojdou nebeského pokoje tam, kde se shromažďují tvé dítky.”

Ani lidský ani andělský jazyk nevypoví, jaké dojmy jsem prožíval, když jsem byl prostředníkem mezi těmito dvěma srdci. Zprostředkoval jsem styk mezi Matkou a dítětem, mezi svou Velitelkou a svým bratrem, mezi slávou a temnotou, mezi Vlastí a vyhnanstvím.

Na rozhraní dvou světů vztahuje jednu ruku k tvoru Bohem nejvíc milovanému a druhou ruku k duši, kterou jsem na zemi nejvíce miloval, byl jsem ustavičnou ozvěnou mateřské něžnosti a dětské posvátné úcty. Mým srdcem vystupovaly k nebi vzdechy a sestupovalo požehnání.

19. VZDUCH DOMOVINY

Vydali jsme se k svatým vodním zdrojům, které rozlévají po zemi život v nebi čerpaný. Privil jsem mu:

„Zde je pravá otčina. Zde jsi se narodil k životu nadpřirozenému a byls přijat rodinou, jejímž otcem je Bůh, matkou Panna Maria, prvorozeným synem Ježíš Kristus, dětmi křesťané, služebníky andělů.“¹

Prvokomunikant tu obnovil předsevzetí, že zůstane věren Pánu Ježíši, že se odříká světa i ďábla.

Pečlivě opatrovali jeho křestní vodu. Postavili ji před něho. S vděčnou láskou líbal nádobu, v níž byla, a chtěl se vodou pokropiti.²

V této nadšené zbožnosti vnukl jsem jeho srdci tato slova:

„Vzácné proudy, v mých očích se prodlužujete a rozšiřujete v mocnou řeku.

Připomínáte mi divy dojemnější než divy u Jordánu. A vy samy jste mým Jordánem, mou nejmilejší řekou.

¹ Sv. Lev, Pátá řeč o narození Páně. ² Podle zvyku některých křesťanských rodin.

Viděly jste větší divy, než byl přechod Mojžíšův mořem Rudým, a byly jste hro-
bem nepříteli nebezpečnějšímu, než byl
Farao.

Vámi jsem našel cestu do Země zaslí-
bené. Vám jsem povinen vděčností za to,
že dnes v ní bydlím, že hasím žízeň u ob-
čerstvujícího pramene, že se umývám
v čistých potocích, že vdechuji léčivou
vůni a že trhám plody života.

Šťastný dni mého křtu, nikdy na tebe ne-
zapomenu! Sladká Otčino, často se v myš-
lenkách vrátím na tvou požehnanou půdu,
abych na vzduchu své Domoviny hledal
podporu svých sil. Nebeská koupeli, při-
jmi opět mou duši a pronikni ji svou bož-
skou solí!

Velkodušný Osvoboditeli, jen o jednu
milost tě ještě prosím, a to o milost, abych
po celý život byl tebe hoden.”

20. ŠTÍT

Jinoch musí překonati těžké útoky, aby
si uchoval duševní šlechtictví a aby obhájil
čest svého Boha.

Církev sv., předvídajíc tyto boje, pasuje jinocha záhy na rytíře. Nová svátost, sv. biřmování, způsobila to nebeské posvěcení.

Na smysly působila tato vnější znamení: vzkládání rukou, znamení kříže, křížmo, několik slov. V nitru však vznikaly těmito hmotnými symboly podivuhodné skutečnosti.¹

Čelo jinochovo bylo poznačeno znamením kříže a do duše bylo vtištěno nezrušitelné znamení, které má býti zárukou jeho práv a připomenutím povinností, které na sebe přijal. To znamení bylo jako zářící hvězda, jejíž lesk mohl býti zatemněn, ale ne uhašen. Na věky bude nový rytíř, ať je statečný nebo zbabělý, věrný nebo zrádce, míti toto znamení buďto k své cti nebo k svému zahanbení.

Jeho výzbroj se skládá ze sedmi tajemných součástí. Každá z nich je zvláštním darem Božím a má své jméno. Jmenují se: dar moudrosti, rozumu, rady, síly, umění, pobožnosti, bázně Boží. Byly spojeny a

¹ Tertulián, O vzkříšení.

slity působením Ducha sv., jenž v nich sídlil a jim dodával skvělosti.

Taková výzbroj přináší vítězství. Ani střela ani meč ji nemohou porušiti. Chce-li nyní vojin slaviti vítězství, nepotřebuje než chtíti. Bez bázně může očekávati nejhroznější protivníky. Podle své vůle může čerpati odvahu, obratnost a vytrvalost, aby se osvědčil hrdinou. Svou výzbrojí a svatým ohněm v srdci nahání ďáblům hrůzu a jeví se jim jako archanděl Michael. Paprsky, jež mu září s čela, zraňují jim oči a nutí je k ústupu.

Přece však musí bdíti a býti na stráži. Nikdy nesmí nechatí beze štítu prsa, dnes dobře chráněná. — Nesmířitelný nepřítel, spoléhaje na příznivější dny, si brousí meč a šípy.

21. PEKELNÝ LEV

Dnem i nocí slýchal jsem řvati lva a vídal jej toulati se kolem nás s nenasytnou drzostí. Cítil kořist, jejíž přítomnost stále dráždila jeho žízeň po krvi.¹

¹ Sv. Germán Cař, Řeč o pohřbu Páně.

Anděl Danielův, Archelaův, Euthymův, Martinin, Emiliánův, Klementa z Ankyry, zkrotil divoká zvířata na tiché beránky. Ale pekelná obluda nikdy neodloží svou zuřivost.¹

Je-li pardal lovcem poraněn, točí se a krvavýma očima hledá nepřítele. Nemůže-li ho polapiti, vrhá se na každý předmět, který mu poskytuje jakýsi hrubý obraz nepřítelův, a zuřivě jej trhá.

Tak jedná i zlý duch. Je-li zasažen šípem, jehož nemůže vytrhnouti, vrhá vyhrůžný pohled na božského Lovce, jenž je povznesen nade všechny jeho útoky.²

Třeste se tedy, živé obrazy Boží, duše putující po zemi!

Đáblu chutná zlo, které působí lidem, tak, jako by je působil Bohu. Převrátí-li trůn Boží v některém srdci, zdá se mu, jako by vypověděl Boha z nebe.

Zlý duch by si byl nechal ujíti mnoho jiných obětí, jen aby dostal tuto duši, kterou pronásledoval. Zdálo se mu, že by mu přivedla ještě více jiných duší. Nepravost

¹ Boland., Život několika svatých. ² Genadius, Fragmenty o 1. knize Mojžíšově.

by byla nalezla v půvabu dobré přirozenosti mocný prostředek, aby se rozšířila.

A když chce zrádce učiniti svého zajatce vražedným nástrojem, jakými mukami odměňuje jeho povolnost! Satanova nenávist nikdy neupustí od svého účelu: Bohu se rouhati a duše mučiti.

Když se zlý duch blížil, cítil jsem, jak jinoch mou ruku tiskne pevněji, a slyšel jsem, jak opakuje: „Pomoz mi, zahynu!”¹

Nezahynul, poněvadž se bál. Jeho důvěra spojená s bázní udržovala jej pod mými křídly a byla jeho spásou.

22. ANDĚL TEMNOSTI

Zlý duch umí neobyčejně dovedně podváděti. Koho chce uvést do záhuby, toho nikdy nenapadá se zřejmým násilím. Spokojuje se tím, že mu klade nástrahy tajně. Anděl temnosti přijímá podobu anděla světla.²

Jak často by se byl jinoch dal oklamati,

¹ Sv. Bernard, O žalmu 90. ² 2. Kor. 11, 14. - Rudolf Ardens, O andělich. - Sv. Jan Zlatoústý, O evangeliu sv. Matouše.

kdybych mu nebyl pomohl zhatiti lstivé plány ďáblovy!¹

Jednou v noci se mu zjevil satan provázený duchy, kteří obklopovali skvělý vůz.

Svůdník pravil: „Viz tento ohnivý vůz. Na něm jel Eliáš do nebe. Přicházím, abych tě také odvezl. Jsi tak ctnostný, že apoštolové, mučedníci, proroci, andělé, ani sama Panna Maria se nemohou dočkat, kdy tě budou mít mezi sebou a kdy budou požívat tvé přítomnosti. Vyhov tedy jejich přání: vstup do vozu a pojedeme.”

Jinoch povstal a přiblížil se k ohnivému vozu. Chystal se vstoupiti. „Požehnej se křížem,” pravil mu jeho anděl. Při tomto svatém znamení zmizel klam a jinoch viděl jen propast, do které by se byl bezmála zřítíl.²

Slíbil, že od nynějška již nebude věřiti žádnému lichocení. A ta opatrnost byla jeho záchranou.

Kdykoli ho někdo chválil pro jeho zbož-

¹ Sv. Pantaleon. O sv. archand. Michaeli. ² Sv. Antonín, Život sv. Šimona Sloupovníka. - Paladius, Život sv. Jana Poustevníka.

nost nebo pro jeho nadání, přeletělo vedle něho. mračno zlých duchů, kteří čekali, že v tom nalezne zalíbení. Po každé však jsem jej uchopil do náručí, přikryl ho svými křídly a vytrhl z nebezpečí.¹

Poněvadž měl ke mně velkou důvěru, mohl se na cestě vyhnouti úskalí, ujíti šípu letícímu ve dne, choditi po zmijích a bazišcích, slaviti se mnou vítězství nad luciferem, svrhnouti odpadlíka.²

23. VÍTĚZSTVÍ

Můj chránělec nesl korouhev, kteráž byla kdysi vztyčena proti odbojnému duchu. Bylo na ní viděti vůdce nebeské armády, kterak šlape po draku, a plamenný nápis: „Kdo jest jako Bůh?“

Ve stínu, či lépe ve světle této korouhve dosahuje se nejen vítězství jednoho, nýbrž mnoha vítězství v jediný den.

Vítězství v úctě k jménu Božímu nad množstvím rouhačů; vítězství v útěku před neřestí nečistoty mezi tolika zkaže-

¹ Bolandisté, Život sv. Makaria Eg. ² Žalm 90. a jeho výklady.

nými srdci; vítězství v pohrdání svůdným pohoršením, kterým byl ustavičně drážděn; vítězství ve věrném plnění povinností, když se nevěrnost v povinnosti stala módou.

A při každém takovém vítězství ozdobil jsem prsa neznámého hrdiny novým vyznamenáním ve jménu a v přítomnosti nesmrtelného Krále věků. Lidé to neviděli, ale andělé nad tím žasli a jemu blahopřáli.

Ó, šlechetná hrudi, pokrytá znakem neúhonné cti, ty poutáš na sebe pohled Nejvyššího!¹

Bůh i ďábel zápasili o duši jinochovu. Komu z nich bude vzdávati čest? Komu z nich bude sloužiti?

Sláva Bohu, hanba zlému duchu! Takové ovoce přinášela dosud jeho oddanost. Kráčel od vítězství k vítězství a obohacoval se skvělými zásluhami. Zlý duch mu k tomu poskytoval ustavičně příležitost a bezděčně mu trhal květy na korunu.

Poněvadž v tom měl již zručnost, ne-

¹ Izidor z Pelusia, Dopis žáku Dorotheovu.

umdlával. Opravdu mužněl a v jeho duši se vytvářel hlubokými rysy obraz Boží.¹

Lidskému oku rozkládá hranol paprsek sluneční v barvy duhové. Bojem a zkouškami vzniká v srdci, kde dosud byla ctnost jednotná, mnoho křesťanských ctností. Po vlité a toliko pasivní ctnosti prvních dní přichází krásnější svatost, ovoce námah a bojů.

Jak bylo ďáblu při tom pohledu? Jen on by to byl mohl říci. Prostota ho mučila, pokora ho drtila, láska jej křižovala.²

24. VĚRNOST

Jak krásné byly tyto nevinné a horlivé dny! Vše v nich dýchalo čistotou a upřímností, důvěrou a láskou. Otcovská něha a dětinná oddanost se stále spolu objímaly. Žádná chyba nerušila tento ušlechtilý poměr.

Když se Otec skláněl k dítěti, nejevily se v jeho pohledu ani nespokojenost, ani

¹ Sv. Jan Zl., O evangeliu sv. Mat. - Sv. Petr Dam., svazek 23. ² Sv. Bernard, Řeč o posvěcení chrámu Páně.

výčitky. Když se dítě vrhalo v náruč Otcovu, činívalo to s dokonalou oddaností. V jeho bázni nebylo nic služebného. Prýštila z lásky a byla to spíš vybraná něha. Srdečná dětinnost, s níž k Otci spěchával prositi za prominutí svých opomenutí, dodávala mu ještě většího půvabu. Otec znal křehkost svého dítěte; dítě nikdy nezapomínalo na shovívavost svého Otce.

Ó jak je sladké chrániti toho, kdo ještě nikdy nebyl neposlušen! Vedení duše tak nevinné mi působí v každém okamžiku novou radost. Měl jsem podíl v zalíbení, které náleželo jí. Zdálo se, že božský Mistr, když ji pozoroval, mi pravil:

„Tak je to dobře. V těchto dokonalostech poznávám oddanost svého sluhy. Zastupuješ mě u něho důstojně a umíš mu prokazovati lásku otcovskou. Nezklamal jsem se v důvěře v tebe a jsem rád, že jsem svůj poklad vložil do tvých rukou.

Vzpomínka na tvé poslání se slastmi nezruší; potrvá i v slávě. A zář, kterou této duši připravuješ, se bude odrážeti na tebe a hlásati, žes byl v čase jejím ochráncem, jako zůstaneš po celou věčnost jejím

přítelem. Dostane se ti nekonečného štěstí, že jsi měl s vtěleným Synem Božím podíl při díle vykupitelském.”¹

Ale ač se zdálo, že tyto krásné dni nepominou, prchaly bohužel strašně rychle a obloha dosud zářící se pokryla chmurnými mraky.

25. MDLOBA

Zdálo se, že satan žádá tak málo! Jeho hlas byl sladký jako med, takže jinoch mu konečně dopřál sluchu. Nedopouštěl se sice těžkých hříchů, ale upouštěl od své horlivosti a ztratil první lásku.²

Nemohu ani říci, jak velice mě rmoučila tato mdloba. Viděl jsem v tom počátek mnoha chyb.³

Jinoch již tak dokonale mým snahám nevyhovoval. Nevnímal mých vnuknutí a zanedbával milosti, které jsem pro něho vyprosil. Ješitnost zkazila, co na něm bylo nejlepšího, a opovážlivost zhoršila nebezpečí.

¹ Sv. Tomáš, O andělích. - Sv. Tomáš z Vil., O andělích. ² Zjevení 2, 4. ³ Sv. Ondřej z Césareje, O tajném zjevení.

Jak ještě bylo možno přidržovati tohoto nevázaného ducha k modlitbě? Vlítí tomu neumrtvenému srdci lásku k ctnosti? Jenom lehkomyšlnost se mohla při jeho nedbalosti usmívati; nacházel zalíbení jen na věcech bídných. Každá křesťanská myšlenka jej tížila. Libovůně Ježíše Krista již ho nepoutala.¹

Dobro bylo všude nahrazeno zlem. — Všední hříchy se množily. Hříchy, o jejichž tíži měl pochybnost, již ho nelekaly; zločin ztrácel ponenáhlu dojem ošklivosti, kterým působí na jemné duše.

Ani jednoho dobrého předsevzetí neuskutečnil, ani jednoho spasného díla nevykonal.²

A tato duše měla velké zásluhy; co se s nimi stane?

Budeme musit viděti, jak barbarský nepřítel pustoší půdu zdělanou s tolikou láskou, jak ničí bohatou žeň? Jak loupí plody tak těžkých námah?

Hleďte, kam vede nevěrnost k milosti Boží a pohrdání prevelikou láskou! Má

¹ Sv. Ondřej z Ces., O tajném zjevení. ² Sv. Jan Klim., Žebřík k nebi. ¶

první bolest byla první radostí satanovou.¹

26. HROZBA

Strom přeměňoval vzácné šťávy již jen v marné listí. Kletba se již nedala zadržeti. Viděl jsem sekýru přiloženou, pec rozpálenou.²

Prosil jsem o milost; úpěl jsem, zapřísahal a sliboval dokonalejší péči.

Na mé ustavičné prosby byl dovolen odklad. Co všechno jsem činil, aby se ho použilo! Jak jsem se pokoušel, jak jsem se namáhal!³

Ale jinoch mi splácel leda roztržitostí a lehkomyšlností, rozmařilostí a odporem. Podával jsem mu ruku, on ji odstrkoval; ukazoval jsem mu cestu, on se odvracel; volal jsem jej, on prchal.⁴

Ach, kéž bych mu byl směl otevřít oči! Nebyl by se zachvěl? Tmavý mrak plný blesků nad jeho hlavou se stále zvětšo-

¹ Svatý Nilus, Dopis biskupu Aristobulovi.

² Luk. 3, 9. ³ Sv. Pantaleon, Řeč o sv. Michaeli.

⁴ Jan Lopez, Výtah nauky církevních Otců.

val a pod nohama se mu prohlubovala hrozná propast.

Ale byl tak zatvrzelý, že nechtěl nic slyšeti, nic viděti.

Božský Mistr, jsa roztrpčen pro pohrdání milostmi, byl čím dál tím méně štědrý; jižjiž chtěl uskutečniti nejstrašnější ze svých hrozeb. Rozhorlil se v srdci svém a chystal se vyvrhnouti vlažnou duši z úst svých.¹

Jinoch se bál pronásledování mé lásky a hleděl se jim vyhnouti. Čím horoucnější byla má horlivost, tím větší byla jeho ne-libost.

Měl jsem ho chrániti na cestách, kam jej volal Bůh, ale nade všemi těmi propastmi, kam by se bylo zachtělo jeho opovážlivosti, jsem ho udržovati nemohl. Jeho odvážná smělost zamítala mou pomoc anebo mařila mé zasahování.

Ale trpělivost satanova se nedala ničím zmásti. Ještě se nestal přehmat. Zlý duch nechtěl prudce napadnouti svědomí, které by bylo kladlo odpor. Věděl, jak je má uspati, aby mu zasadil rozhodnou ránu.

¹ Zjevení 3, 16.

27. PÁD

Všechno přispívalo k tomu, aby jinoch padl. A také padl.

Zaslechl jsem pekelný hlas, který drze křičel:

„Pryč odtud, Bože nebeský! Bože, jenž jsi trpěl na Kalvarii a na kříži, pryč odtud!

Já jsem tuto duši nestvořil, nevtělil jsem se pro ni, nepodstoupil pro ni pokořování, nevytrpěl pro ni bolesti.

Nikdo neviděl, že bych byl dal své ruce spoutati řetězy, že bych byl svou tvář nastavil políčkům, že bych byl prolil svou krev, přestál hrůzy smrtelných úzkostí, že bych byl sestoupil do hrobu, abych si získal její lásku.¹

Nenabízel jsem jí nebe, ani korunu, ani trůn. Jednal jsem s ní jen zle a chci ji zahubiti; schovávám pro ni jen muky.

A přece se mi dává. Volí si mě za mistra. Dala mi přednost před svým největším dobrodincem.²

¹ Sv. Cyprián, O dobrých skutcích a o almužně. ² Tamtéž.

Jásej tedy, má nenávisti! Duše, která byla Bohu drahá, je v mé moci.

Ach, kdyby bylo možno uhasiti plamen, který mě stravuje, uhasil by jej proud slz, které kdysi prolije mou vinou.

Ale slzy, které se prolévají za života, bývají pro mne příliš často zhoubné. Počkám raději na slzy, které tekou po smrti. Pro dnešek stačí, když svou oběť zaslepím.”

Tak mluvil zlý duch k spoluvinníkům svých zuřivých útoků. Duši jen projevoval blahopřání, ale ona nerozuměla jejich hořkému výsměchu. Kniha života byla otevřena a ruka neúprosné spravedlnosti z ní vymazala jedno jméno.

Kdo není nesmrtelný, jako jsem já, ten by při tom pohledu zemřel.

Kolem mne bylo slyšeti četné polekané hlasy: „Pryč, pryč! Pojďme odtud pryč!”¹

Jako roj včel prchá před kouřem a jako mrtvolný zápach zaplašuje hejno čistých holubů, tak zápach hříchu, ježž vydechovala duše obtížená nepravostmi, zaháněl dobré duchy.²

¹ Josefus Flavus, O válce židovské. ² Bolandisté, Sv. Petr Dam., sv. 23.: Život ctih. vdovy Gently.

28. SLZY

Hříšník, vznášeje se nad propastí, byl držen toliko slabou nití životní. Usnul v čase a hrozilo mu nebezpečí, že se probudí ve věčných propastech ohnivých. Ani jediný zármutek proroků nelze přirovnati k zármutku mému. Nikdy nebyly jejich slzy tak hořké jako slzy mé.

Budeme od sebe odloučeni navždy, ač jsme před nedávnem byli spojeni tak vroucně! Bude zbabělým zběhem ten, který mi měl býti šlechetným druhem v slávě? Musím mu teď býti žalobcem a soudcem, když jsem mu byl dříve ochráncem a vůdcem? Musím od něho žádati počet z prokázané lásky, místo abych se s ním spojil v blaženosti? Mám mu připomínati svá dobrodiní a vyčítati jeho nevděk?¹

Satan zvítězil? Ten, jehož jsem zdrtil v den jeho vzpoury a jehož jsem od té doby tak často pokořil, má odejít jako rozhodný vítěz a těšiti se z posledního triumfu? . . .

¹ Origenes, O 4. knize Mojž. - Sv. Augustin proti Juliánovi.

Andělé, které vídávám denně vystupovati k nebi po soudu zavržených, bývají zroseni slzami. Museli ponechatí ďáblům duše i těla: dvojnásobná radost pro peklo.¹

„Chtěli jsme je zachrániti, a ony zamítly svou spásu! Ponechejme je v temnostech zavržení a chvalme království spravedlnosti tam, kde se uznává milosrdenství! Spravedlivý jsi, ó Bože, a všechny tvé soudy jsou spravedlivé.”²

Přijde okamžik, kdy podobně jako některý z těchto andělů budu mluvit tak přísně a beznadějně?

„Tak jdi nyní, vůdce, jemuž bratří dříve záviděli! Ukaž korunu, kterou tvá ruka uvila; počítej poklady, které tvá horlivost nahromadila! Řekni, že dítěti, k jehož vedení jsi byl vyvolen, se nevyrovná ani jedno dítě; čiň krásné plány do budoucnosti!

Nádherné obrazy, malebné vyhlídky, překrásné naděje, všechno prchlo jako sen.”

Tak jsem lkal v své bolesti bez útěchy.

¹ Bolandisté, Sv. Antonín: Život sv. Ondřeje Sal.

² Jeremjáš 51, 1, 9 a výklady. - Tobiáš, 2.

29. POUTA ZAJATCOVA

Pýcha a stud, odvaha a bázeň byly v rukou satanových překážkou, která měla zmařiti návrat k Bohu.

Schopnosti a vlohy opustily zákon Mistrův a poslechly lupiče duší.

Zbožné vzpomínky zeslábly a ustupovaly vzpomínkám zlým; obrazotvornost byla oživována již jen duchem nečistým; poznání vidělo, jak se mezi jeho krásnými paprsky vznáší stín a srdce zvyklé ušlechtilému letu se počínalo ploužiti.¹

Od té doby, co byla orlu přistřižena křídla, učil se žíti bez čistého vzduchu i beze slunce. Nepokoušel se o ušlechtilý vzlet, nýbrž se vlekl blátem.

Duše jako otrokyně již nic nečinila sama pro sebe; přemýšlela, pozorovala, účtovala . . Pro koho bude všechna ta starost a námaha? Pro bídného tyрана, jemuž se oddala?²

Ozvala-li se ve všem tom ponížení vý-

¹ Sv. Augustin, Kniha otázek. - Prokop z Gazy, O knize Exodus. ² Sv. Ambrož, O žalmu 118. - Prorok z Gazy, O proroku Isajáši.

čítka svědomí, brzo zas ďábel vinníka utišil.

„Necháváš se snadno zastrašovati. Pohrdej těmito planými vrtochy! Svědomí by se ti stalo katem. Což je to něco tak zlého, přestoupiti příkázání, které odporuje nejsladším náklonnostem? Předpisy tak nepohodlné nezasluhují takové úcty.”

Pro jednu jedinou chybu chtěl satan v této duši otrásti budovou víry a uvésti v pochybnost učení o víře a mravech. Namáhal se, aby duši strhl do propasti zla, kam dospívá bezbožník, když vším pohrdá.¹

A přes všechno to, co jsem viděl, jsem nemohl pochybovati. Viděl jsem, jak zrcadlo dříve tak čisté je zkaleno a pošpiněno. Ale nebylo ještě rozbito. Zázrakem mu ještě mohly býti vráceny lesk i schopnost, aby se v něm opět ukázal obraz Boží.

30. VOLÁNÍ O POMOC

Volal jsem si na pomoc nebeské anděly a zapřisahal je, aby se spojili se mnou:²

¹ Přísloví 23, 3. ² Origenes, Homilie o Ezech.

„Andělé svatých kajníků, propůjčte svému bratru hlasu, který by ukojil hněv Boží, tónu, který by dojal jeho srdce!

Anděle Augustinův, ty znáš tento zármutek; tys lkal v podobné bolesti. Měj útrpnost s mým utrpením a pospěš mi na pomoc!

Anděle, kterýs vysvobodil Petra z vězení, přijď a zlom neblahá pouta! Apoštol byl zajatcem pro Ježíše Krista, hříšník jest otrokem zlého ducha.

Anděle, kterýs pronásledovatele Šavla na cestě do Damašku svrhl s koně, nemohl bys toto srdce, které se rovněž vzpírá Všemohoucnosti, svrhnouti s chvěním a s úžasem k nohám Božím?

Anděle, kterýs vyvedl Lota z města stíženého kletbou, vytrhni tuto duši z hříchu! Jeho hříchu hrozí horší požár než hříchům Sodomy.

Andělé strážní ctnostných přátel, kteří truchlí nad chováním nešťastného jinocha, povzbudte je, aby se za něho modlili! Což není modlitba projevem pravé přátelské lásky?

Andělé jeho rodiny, spojte své síly,

abyste zpět k Bohu přivedli toho, který vyrostl mezi vámi, žil ve vaší společnosti, přijímal vaše poučování, byl zahrnován vašimi dobrodiními a byl vaší nejsladší radostí!

Blažený vyvolenče, kterýs mu byl dán za patrona, nestojíš sice u něho jako já, ale z věčné slávy jej sleduješ svým pohledem. Tobě byly svěřeny vzácné milosti, nyní jest okamžik, abys jich použil.

Sladká Matko Maria, v jakém stavu vidíš své dítě!... Ach, ač pobloudilo, přece je tvé! Všichni hříšníci náležejí tobě. Útočiště hříšníků, oroduj za něho!

Vykupiteli duší, pro svou krev, jež se prolévá bez užitku, pro nevinnost, na kterou ještě živě vzpomínáš, působ na tuto duši a zachraň ji!”¹

31. HLASY TVORŮ

V neodolatelné touze po jeho obrácení chtěl bych pohnouti nebem i zemí...

Věci vnějšího světa, neživé tvorstvo, nejprostší projevy mluvily k němu důtkli-

¹ Bolandisté, Život sv. Ondřeje Sal.

vě, aby si uvědomil mé naléhavé výčitky.

Když hučela bouře, pravil mu hlas: „Tento blesk je bleskem Božím; toto rachocení je tónem jeho hlasu. On zná tvé svědomí; On ti vidí do srdce! Kdyby tě náhle povolal před svou soudnou stolicí! ..”¹

Když se objevila duha, pravil mu hlas: „Tak se jeví dobrota Otcova k dětem. Slyšíš to jemné volání? Poznáváš v něm úsměv Boha, jenž se rád dává ukonejšiti?”

Když večer pozoroval blankyt nebeský a hvězdy, pravil mu hlas: „Jak krásné je nebe, jak září! Bude kdysi tvou otčinou?”²

Když se ráno rozhlížel po poli, pravil mu hlas: „Všechno zpívá chválu Bohu; všechno hlásá slávu svého Stvořitele, jenom zlé srdce mlčí.”

Když utkvěl pohledem na kříži, pravil mu hlas: „Chceš svou zatvrzelostí tento žebřík božské lásky, který by tě měl přivést na místo vyvolených, proměnit v mříž, které nelze překročiti?”

Když zazněly zvony, pravil mu hlas: „Není to bolestný povzdech nad tvou ne-

¹ Bolandisté, Život sv. Norberta. ² Život Lutrův.

věrností? Kdy se radostně rozjásají nad tvým obrácením?”

Uschlý strom, pole pokryté trním, vadnoucí růže, neplodný písek, holé skály, blátivé cesty připomínaly mu jeho politováníhodný duševní stav.

V ranní rose, v čisté řece, v úrodném dešti, v občerstvujícím vánku spatřoval obraz milostí, které pro jeho necitelnost zůstaly bez užitku.

Nádherné louky, bohatá žeň, hojné prameny, ptačí koncerty, bzučení hmyzu mu činily spravedlivé výčitky.

Se všech stran země i s nebe volaly tajemné hlasy strašná slova: „Nevděčníku, tys urazil Toho, jenž nás stvořil! Jak dlouho ještě nám budeš poroučeti, otroku satanův?”

32. VOLÁNÍ OTCOVO

Jinoch se velmi vzdálil od Otce. Jeho anděl se snažil, aby se ta vzdálenost zmenšila.

Zdálo se, že vinník jest opuštěn, ale mým prostřednictvím se mu dostávalo po-

moci ustavičně. Nikdy jsem nebyl důvěrníkem dojemnější dobroty. Nikdy jsem lépe neviděl, kolik laskavosti je v srdci našeho Otce nebeského.

Láska Boží k duši byla tím větší, čím víc se hromadily překážky; a nevděčnost, které se jí dostávalo, jen ještě lépe projevovala její božskou vroucnost.

Před očima marnotratného syna jsem měl jménem nebeského Otce rozvinouti usměvavý obraz těch míst, která opustil. Představil jsem jeho obraznosti strom, pod kterým si jako dítě hrával; záhonek v zahradě, kde si trhával květiny, řeku, která svlažovala zelený trávník, a řeku, pod kterou zakusil tolik pokojných radostí.

Nebeský Otec mu pravil mým hlasem: „Kdy se s tebou jednalo přísně a tvrdě? Který okamžik ti nepřinesl nové důkazy lásky? Musejí se ti připomínati projevy laskavosti, nevyčerpatelná shovívavost k tvým prvním chybám? Můžeš si snad stěžovati, žeš neměl všeho dosti, že služební nebyli k tobě ochotní, žeš nenašel v rodině dosti něžnosti? Dáváš přednost

cetkám, otroctví, hnusu a všem těm bídným obludám, které jsou kolem tebe?

Vrať se rychle! Náruč Otce tak dobrého je stále otevřena pro svého syna. Všechno tě volá. Viz lože, na kterém máš odpočívat, dary, pro tebe připravené, čestný, zářivý oblek a radostnou hostinu!

Jen ty nám scházíš, aby se nám vrátily naše svěží ranní hodiny, aby naše večery byly zas tak slastné, aby naše city oživly. Jen ty můžeš osušiti naše slzy, rozveseliti naše tváře, potěšiti a oblažiti všechna srdce.”

33. ROZHODNUTÍ

Tolik lásky musilo dojmouti duši, neboť zůstala ještě dobrou. Jinoch pochopil svou bídu a zarděl se. Naděje mu podala ruku; vrátil se.

Ihned se naň upjaly náruživosti a namáhaly se, aby ho zdržely. Chceš nás opustiti? Blouzníš o nemožnostech. Nebudeš již moci žíti bez nás. Povstaneš jen proto, abys opět padl. Takový pošetilý pokus by ti přinesl jen novou hanbu.¹

¹ Sv. Augustin, Vyznání.

Ukázal jsem mu tedy svaté duše každého stáří a každého stavu a pravil jsem mu: „Cožpak ty, statečný jinochu, bys nedovedl, co dovedly ženy a panny, co dokázali starci a děti? Nechceš viděti hřivny, které ti Bůh dal? A nespoleháš na pomoc nebeskou? Věz, že milost konati zázraky žádá toliko opravdového a věrného spolupůsobení.”¹

Druhové jeho nevěrného života jej rovněž klamali: „Kdo uvěří, že to míníš upřímně? Kdo nebude spatřovati v tvém kroku jen podlé jednání? Tvůj Otec ti slibuje odpuštění, ale nebude ti vyčítati tvé chyby?”

Odpověděl jsem: „Jak málo rozumíš srdci svého Otce! Neposmívej se jeho něžnosti! Když odpouští, odpouští dokonale! Vyčítal kdy největším hříšníkům třeba jednu jedinou chybu, kterou již odpustil? Lidská shovívavost a lidské milosrdenství se někdy podivně mění, ne však odpuštění Boží.”

Milost zvítězila i nad posledním odporem. Jinoch pravil k sobě: „Kolik dělníků

¹ Sv. Augustin, Vyznání.

v domě Otce mého má hojnost chleba, a já zde hynu hladem! Vstanu a půjdu k Otci svému a řeknu jemu: „Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou. Již nejsem hoden slouiti synem tvým! Učiň mě jako jednoho ze svých dělníků.“¹

34. NÁVRAT

Zavedl jsem ho k té soudné stoličce, kde trůní dobrota, vládne láska a kde vinník bývá tím jistěji osvobozen, čím přísněji na sebe žaluje.

Hříšník se zkroušeně vyznával z chyb, od nichž dřív očekával radost, ale dostal jen zármutek. Při svém vyznání se cítil čím dál tím lehčím a vděčně plakal.

Anděl rozvlnil vodu rybníka, do něhož se ponořil. Vložil jsem do kněžské duše božskou horlivost a na rty knězovy slova tichá jako slova čistých duchů.

Když prostředník smíru vztáhl ruku a otevřel ústa, aby vyřkl rozsudek, byl veden nekonečným milosrdenstvím.

Kněz jsa podoben Nejvyššímu, na je-

¹ Luk. 15.

hož místě odpouštěl, zapomněl na hříchy, jež teď už nebyly, a připomínal si jen dobrotu Otcovu a velkomyslnost dítěte.

Andělé blahopřáli hříšníkovi, povzbuzovali ho v předsevzetí a pomáhali mu v pokání.¹

35. HOSTINA

Otec nebeský nemůže v sobě utajiti radost. Svolává přátele, vypravuje jim o svém štěstí a zve je, aby se s ním spojili a marnotratnému synu připravili krásnější přijetí.

Andělé viděli, jak vychází vstříc svému dítěti, jak je objímá a skrání slzami. Slyšeli volání jeho srdce:

„Rychle přineste roucho přední a oblec-
te ho a dejte mu prsten na ruku a obuv na
nohy jeho; a přiveďte tele tučné a zabijte
je a jezme a veselme se; neboť tento syn
můj byl mrtev a zase ožil, byl ztracen a
jest nalezen.“²

Andělé uposlechli. Vrátili jinochu od-

¹ Sv. Tomáš z Vilanovy, O andělich. ² Luk. 15, 22—24.

znaky jeho důstojnosti a stavu. Připravili stůl, rozžali světla, uvili věnce.

Sluhové svatyně ozdobili obětní oltář, připravili zápalnou oběť, obětovali Beránka Božího, který sebe sama dává za pokrm.

Víno útěchy přetévalo z plných číší; vzácné pokrmy byly přineseny z vyšších síní. Nebyly to již toliko drobty, napadané se stolů boháčů, byla to plnost nadpřirozených dober.

Pán pravil svým starším synům: „Nestěžujte si, slavní duchové, že jsem ještě nikdy nic takového neučinil pro některého z vás. Vy jste vždycky se mnou a všechny věci mé jsou vaše.”¹

Nechte Otce jednati moudře, když se dotýká krvácejících ran svého dítěte.

Vy jste nikdy nepocítili ani hořké nepřítomnosti, ani strádání v nouzi, ani útisku v otroctví, ani tvrdého zacházení! Radujte se a vaše zpěvy ať jsou radostnými projevy dvou srdcí, která byla odloučena a opět se shledala.”

Na toto pozvání Otcem rodiny zřídili

¹ Luk. 15, 31.

nebeští mistrové svůj orchestr před slavnostním stolem a opěvovali tuto radostnou událost.¹

Větší radost projevují nad obrácením jediného hříšníka než nad vytrvalostí devadesáti devíti spravedlivých. Vánek otcovské něhy oživil harfy a vyluzoval z nich zvuky.²

Andělé opěvovali sílu slz a vítězství lásky:

36. SÍLA SLZ

„Zdrávy buďte, požehnané slzy, příčino naší radosti!

Vy jste silnější než satan, jemuž jste vytrhli oběť; mocnější než peklo, jehož okovy lámete.

Jste povýšeny nad každé stvoření a předříkáváte Všemohoucímu zákony.

Vy jediné jste proměnily spravedlnost v milosrdenství a z rozhněvaného Soudce učinily láskyplného Otce.

Zastupujete slova a výmluvnost, úpěnlivé prosby a modlitby.

¹ Luk. 15, 25. ² Luk. 15, 7.

V očích hříšnickových jste krásnější než odlesk nebe v očích spravedlivých.¹

Ve vás září krev vykoupení, poklady milosti, zázraky věčnosti.

Srdce otvíráte naději a na čelo předurčených vtiskujete znamení spásy.²

Z hřešící duše vyhlazujete skvrny, kterých nedovedou vyhladiti ani vody řek a moří.

Vy jste jarní rosa, která zvěstuje vzdechy hrdličky na nivách božské lásky.³

Vy jste víno, které potěšuje anděly, a čistá voda, po které žízní ukřižovaný Bůh.⁴

Jsouce prolévány ve vyhnanství, probouzí ve Vlasti všeobecnou radost.

Věčné neštěstí padlého anděla záleží v tom, že vás nikdy nemůže prolévat.⁵

Zdrávy buďte, požehnané slzy, příčino naší radosti!”

37. VÍTĚZSTVÍ LÁSKY

„Zežloutlá nivo, oděj se čerstvou zelení!

¹ Sv. Jan Zlatoústý, O epištole ke Kolosským.
² Tamtéž. ³ Sv. Augustin, Homilie 27. ⁴ Hugo od sv. Viktora, O Písni písní. ⁵ Sv. Bernard, O Písni písní. - Sv. Jan Zl., Řeč 93.

Zpustošené pole, vydej bohatou žeň! Zpleněný stonku, přijmi opět své květy! Neplodný strome, skláněj zase větve pod tíží plodů!

Božská blahosklonnost je sice všude podivuhodná, ale nikdy se neprojevuje dojemněji než v obrácení hříšníkově. Při pádu do hříchu neoživí žádnou z chyb odpuštěných; při pokání však uznává všechny ztracené zásluhy.

Hříšník opět cítí korunu vyvolených na čele. Může ji pozorovati večer, když usíná, i pozdraviti ji zrána, když procítá. Vznáší se před ním za nočních snů a shledává se s ním v denních úvahách.

Ó kníže, kterýs včera padl a dnes jsi opět nastolen, drž oběma rukama svou královskou korunu a zamítň ruku, v které by uvadla nebo pozbyla svých květů!

Božský Pastýř má nesčetná stáda na zelených pastvinách milosti a slávy. Tisíce oveček se pase v pozemských údolích. Ještě více jich poskakuje a si hraje na vysokých pahorcích. Ale všechny dohromady ho nemohou potěšiti, ztratí-li jednu jedinou. Jest mu, jako by ztratil vše-

chny. Jaká radost, když si ji přivede zpět do ovčince, kde od té chvíle odpočívá se svými sestrami pod přemilou péčí Pastýřovou!

Netvorové pouště, vyjděte jen ze svých brlohů a pronásledujte ovci! Neuhasíte žízně její krví. Něžnost pastýřova byla účinnější a rychlejší než zuřivost vlků.¹

Slovem božského přátelství praskla pečeť na hrobě. Kámen jest odvalen, pouta jsou přetrhána! Mrtvý, jenž čtyři dni byl v hrobě, povstává pln života. Jaké hymny pěly jeho smysly znovu probuzené! Vstal z mrtvých! Sladké tajemství tohoto slova nepochopí, kdo nesestoupil do hrobu. Kdo pochopí nadšení božského Přítele, když objímá toho, jehož oplakávali již jako ztraceného?

Ó smrti, kde je tvé vítězství? Ó smrti, kde jest osten tvůj? Ježíš plakal pro Lazara. Hle, kterak jej miloval!”²

38. ZVUK Z NEBE

Když andělé oslavovali návrat hříšní-

¹ Luk. 15. ² 1. Kor. 15, 55. - Jan 11, 36.

kův, zalehl do nebe nářek ze země. Kdosi pravil: „Tak krutých bolestí už nesnesu! Ať je radost nebeská sebe větší, nelze ji přirovnati k mému utrpení. Ó milosrdný Bože, vyslyš mou modlitbu! Pospěš, ulehči svému slabému stvoření!”

Tento bolestný vzdech pronikl naše radostné zpěvy a zasáhl přímo srdce Boží. Náš koncert nepřekážel Nejvyššímu, aby ten povzdech zaslechl a naň odpověděl; odchýlil poněkud dveře, které oddělovaly zpěv šťastných duchů od lidí. Jen jediný zvuk naší melodie se dotkl trpícího srdce.

„Dosti, dosti, sice zemru!” zvolal sluha Boží. Jeho duše se povznesla jako duše vyvolených a pocítila předtuchu nekonečné blaženosti. Poznala, že utrpení po čas zkoušky nelze ani přirovnati k slávě, která se kdysi na ní zjeví. Tak velká byla ta slast, že, kdyby tón byl trval jen o okamžik déle, byla by se přetrhala pouta a duše by se byla vznesla k nám.¹

¹ Život sv. Františka z Assisi.

39. ZLOST LUPIČE DUŠÍ

Andělský zpěv vzbudil hněv satanův. Závist, která mu drásá útroby od té doby, co člověk byl povýšen, probudila se strašněji a vynutila mu zuřivý řev.¹

Když zlý duch trpí vida duši, po které touží a které se nemůže zmocnit, jak mnohem palčivější jest asi jeho bolest, když mu unikne kořist, kterou již měl v ruce!²

Při tak mocné ráně nedovede zadržeti výbuch zuřivosti:

„Proč mě vyhánějí z příbytku, kde jsem žil v pokoji, proč mě připravují o rozkoš jiným škoditi? Nesměl jsem doufati, že ještě nějaký čas budu té rozkoše požívati? Kdo mi překáží, abych lidi uváděl do záhuby, ten mi peklo stonásobně zhoršuje.“³

Čím ostatně si tato duše zaslouží míti přednost přede mnou? Jaké nároky má na Boží milosrdenství, když já jsem byl

¹ Sv. Augustin, O městě Božím. ² Bolandisté, Život sv. Adelgundy. ³ Theofylaktus, O evangeliu sv. Matouše.

vydán tak přísné spravedlnosti? Zasluguje spíš odpuštění než já? Zhřešila méně často nebo méně těžce? Hříchy luciferovy byly spočítány a zváženy na váze spravedlivých. Přirovnejte lidské zločiny k tomu lehkému hnutí pýchy!

Člověk tisíc a tisíckrát zasluhuje trestu, ale opět a opět je přijímán na milost. Lucifer pro jednu jedinou chybu byl potrestán bez ohledu. Kde je spravedlnost?"¹

Při těch slovech se spojily hlasy blažených duchů a oslavených duší v jeden hlas a hlaholem, podobným dunění hromu, odpověděly:

„Kdypak zlý duch litoval? Kdy činil pokání?"²

Zlý duch, zahanbený touto výčitkou, zmizel.

40. ŠŤASTNÁ VINA

Od té doby, co můj bratr povstal, miloval jsem ho něžněji než před pádem. Byl teď více můj, protože mi byl povinen většími díky za svůj život. Měl jsem účast

¹ Bolandisté, Život sv. Eudoxie. ² Tamtéž.

při jeho křtu a pokání, při narození a při
vzkříšení.¹

Jeho duše byla ozdobena dokonalostmi,
kterých neměla ani za nejkrásnějších dnů
své nevinnosti. Jeho láska se stala velko-
dušnější, živější a silnější.²

Snažila se horlivě nahraditi ztracený
čas a přemýšlela jen, jak by nabyla u-
žitku z minulého zla pro budoucnost.

V nebezpečí jsem jí vnukal tisíceré myš-
lenky o jejích nemoudrostech a předsta-
voval jí muky, které pro ně vytrpěla. Stačil
můj pohled, aby se vzpamatovala, rozpla-
kala a upevnila ve věrnosti.³

Když holubice krvácejíc unikla z drápů
supa, uchýlila se volajíc o pomoc do ma-
teřského klína. Když jsem ji přitiskl pod
svá křídla, abych ji zahřál, cítil jsem, jak
se obnovuje její krásná mladost.

Bála se tak velice, že bude přepadena,
tak velký odpor měla před nepravostí a
tak velkou zálibu v ctnosti, že jsem ko-

¹ Tertulián, O pokání. ² Sv. Ambrož, O slzách
sv. Petra. Řeč 47. ³ Sv. Augustin, O pokárání a
o milosti. - Sv. Jan Zl., Řeč 107. - Jan Lopez, Na-
uka církevních Otců.

nečně mohl radostně zvolati: „Ó šťastná vina!”

41. RÁDCE

Chtěje zabrániti novým přestupkům, vnukl jsem jinochu myšlenku, aby se mně příště ve všem tázal o radu.¹

Když byl pozván na světskou schůzi, pravil: „Bez tebe tam jíti nemohu, můj nebeský příteli, a nemohu se odvážit poprosit tě, abys tam šel se mnou.”

Když mu přišla do rukou špatná kniha: „Mohl bych tvůj čistý pohled obrátiti na věci, vnuknuté satanem?”

Když se klonil k tomu, aby se někomu pomstil: „Nezadrží neviditelná ruka ránu, na niž pomýšlím?”²

Když zakoušel pokořující pokušení: „Měl bych se před nebeským knížetem odvážiti toho, čeho bych se neodvážil ani před nejnepatrnějším člověkem sobě rovným?”

Když zaslechl špatné řeči: „Mám se za-

¹ Sv. Ondřej z Cesareje, O tajném zjevení.

² Sv. Vavř. Justiniani, O klášterní kázni 5. - Sv. Sofronius, O andělich.

bývati řečmi, které zraňují mého nejlepšího přítele?”

Když byl v nebezpečí, že pohorší bližního: „Tím bych se přidružil k ďáblu a ztěžoval úřad andělům.”

Když byl zastrašen těžkými povinnostmi: „Pomoz mi, anděle, tys mou podporou! Nechci, aby ses musil rdít pro mou zbabělost!”

Neučinil nic bez mého schválení. Všechno podřizoval mně. Vládl jsem jeho duchem a řídil jeho jednání. Měl podíl v mé moudrosti a dal se vésti mými vnuknutími.

42. BUDOUCNOST

Čas míjel. Jaká vyhlídka do budoucnosti se jinochu naskytne? Co bude mým úřadem? Budu kdysi stát po boku kněze u oltáře, neb u řeholníka v samotě, či u otce rodiny při jeho krbu, neb u vojína na bojišti? Tajemství Boží mi nebylo ničím zjeveno. Ani v jediné přítomné příčině jsem neviděl budoucí událost. A Ten, jenž jediné ví vše, nepromluvil.¹

¹ Theodoret, O žalmu 24. - Bail, Afektivní theologie, O andělech.

Nevěděl jsem, na kterou cestu mě jinoch zavolá, až poslechne volání z nebe, ani jsem nevěděl, před kterými nebezpečími jej budu musít opatrovati. Uvažoval jsem o nejrůznějších postaveních.

Kněžství bývalo předmětem mého podivu i mé záliby. Jaká koruna jest připravena věrnému rozdávající milostí Božích, šlechetnému spojenci Vykupitelovu, zachránci jeho bratří!

Ale břímě kněžství leká i anděly. Je zatíženo celou vahou duší, které zachraňovati jest kněžským povoláním. Je to mnoho pro anděla, když má vésti jedinou duši, což teprve to jest, když má jedna duše vésti tisíce jiných!¹

Když potkám anděla knězova, blahopřeji mu a jednám s ním uctivě; ale záviděti mu nemohu.

Pochopil jsem, že, ať je jinoch k čemukoli povolán, musí svého povolání uposlechnouti a že se mu nesmí státí nevěrným bez největších nebezpečí.

Zapřisahal mě, abych mu pomohl po-

¹ Sv. Tomáš z Vilanovy, O andělich.

znati povolání. Já sám jsem čekal jen na zjevení Nejvyššího.

43. POVOLÁNÍ

Letěl jsem k nebi a vnikl do svatyně rozrušen, jako bych byl měl vyslechnouti tajemství svého vlastního určení.

Kniha, v níž jsou napsána lidská povolání, byla obklopena anděly, kteří z ní čerpali radu. Ve vhodný okamžik se jim objevila strana, na které bylo žádoucí vysvětlení. Zároveň se jim dostalo poznání o povolání a o milostech potřebných k tomu povolání.¹

Viděl jsem některé anděly smutné a zarmoucené. Prosili snažně o nové milosti pro duše, které nepůsobily s první milostí. Jeden z nich mi pravil smutně: „Duše mi svěřená může ještě dosáhnouti spasení, ale jak jí to bude těžké! Nebude již míti těch zvláštních milostí, které by byla dostala na cestu, na kterou byla původně povolána.

Kniha se konečně otevřela pro mne:

¹ J. Marchant, Zahrada pastýřů.

„Svatý život ve světě: křesťanský stav manželský.“

Spatřil jsem najednou všechny nesnáze, které budou v tomto povolání překážeti jeho spáse. Byl jsem zdrcen. Ale s láskou, která mi vlévala důvěru, pravil mi Pán: „Nastav ruce!“

Nastavil jsem ruce a Pán do nich vložil tolik milostí, že jsem měl hned po strachu.

Některé z těch milostí byly k tomu, aby můj svěřenec poznal povolání, jiné k tomu, aby mu ulehčovaly povinnosti.

V ústraní a o samotě na stupních oltářních a s pohledem do věčnosti svěřil jsem jinochu tajemství, které tak toužil věděti.

44. MANŽELKA

Když jsem mu zjevil povolání k stavu manželskému, ukázal jsem mu skromnou manželku, kterou mu nebe určilo.¹

Byla pro něho již dávno připravována. Anděl svatých manželství řídil jménem Božím okolnosti tak, že dvě ctnostné duše pojímaly vespolek k sobě náklonnost.

¹ J. Marchant, Zahrada pastýřů.

Anděl dívčin a já jsme mu pomáhali. Udržovali jsme mezi jejich srdci dokonalý soulad, jehož krásu jsme pozorovali, nepředvídající jejich útěchyplných úspěchů. Pochopili jsme plán Boží, teprve až jsme jej uskutečnili.

Jinoch zasloužil svatostí svého života a čistotou své duše dívce ty krásné vlastnosti a ctnosti, kterými ji viděl vybavenou. A dívka dostala odměnou za svou nevinost poklad živé víry a nevyčerpatelné velkodušnosti, kterou jí podávalo srdce jinochovo.

Co však neučinil ďábel, aby zamezil vyplnění vůle Boží! Namáhal se lživě klamati, naháněje jiné spojení, při kterém by nebylo milosti a ctnosti.

Hned stavěl do popředí majetek a představoval lákavou budoucnost. Pod tímto klamným závojem jsem ukázal jinochu otevřenou propast. „Viz tu špatnou povahu, to nešlechtné srdce, to svěťácké smýšlení!”¹

Jindy vynášel přirozené vlastnosti a tvrdil, že by vnější dary měly zvítěziti

¹ Sv. Klement Alexandrijský, Stromata, 4. sv.

nade vším a zjednati štěstí, které se nemění. Ale pravil jsem jinochu: „Kde je zbožnost, bázeň Boží, věrnost v povinnosti? Potřebuješ srdce, které svou lhostejností zchlazuje tvou lásku, či spíše srdce, které tě svou ctností povznáší?”

Brzo se do toho vmísili příbuzní a přátelé. Velebili svazek, který lichotil jejich sebelásce a ctižádosti, který však by byl překážel vnitřním sklonům. Paprsek světla postačil, abych jinocha utvrdil a zbavil jej vlivu tak málo křesťanského.

Nic nenabylo převahy nad volbou Prozřetelnosti. Ač bylo přihlíženo i k pohnutkám lidským, přece se vše dělo správně. Pohnutky nadpřirozené převládaly. Ani sobecké účtování s hmotnými statky, ani přitažlivost slepé vášně, ani krutý nátlak cizí vůle, ani kterékoli jiné prostředky použité ďáblem nemohly zameziti, aby se projevilo a splnilo, co ustanovil Bůh.

45. OBAVY

Po radosti, kterou mi připravil plán, navržený za tak příznivých předzvěstí, přišla největší obava.

Právě byl umluven jeden sňatek. Byl to sňatek toho přítele, který by byl mého jinocha v dětství skoro svedl. Jinoch tam byl pozván a šel.

Budoucí manželé byli považováni za šťastné, ale šťastni nebyli. Smuteční mrak zastiňoval jejich duši. Jejich srdce byla v hříchu. Všechno si napřed zařídili a uspořádali, všechno, jen hlavní věc ne. Zahrávali si se svátostí milosrdenství Božího a přistoupili k ní, aby vzdorovali Bohu do očí. Svatý úkon, který měl mít tak mocný vliv na jejich osud pro čas i pro věčnost, se jim stal zločinem.¹

V okamžiku, kdy kněz vyslovil slova spojující, sestoupilo na ně požehnání. Ale poněvadž nenalezlo, kde by v těch poskvrněných srdcích spočinulo, vrátilo se zpět k nebi.

„Nechtěli mého požehnání,” pravil Nejvyšší; „ať se tedy od nich vzdálí, ať je stihne má kletba!”²

Sestoupila tedy kletba. Padla na viníky a jako mstící proud pádila, když si

¹ Tobiáš 6, 16, 17. ² Ž. 108.

podali ruce, od jednoho k druhému, a pronikla je až do morku kostí.¹

Byli spojeni. Ale při svém spojení vssáli do sebe látku pro nejkrutější rozpory. Jejich pouta budou kdysi oloupena o plané květy, kterými se teď dali zaslepiti, a uvidí, že to byly samé drásající trny.

Svatba byla korunou hanebnosti, které se dopustili proti Bohu. Písně a řeči, postoje a pohyby přestoupily míru slušnosti. Ďáblové projevovali zálibu, andělé si zastírali tváře. Ach, jak smutná je svatba, z které je vyloučen Bůh!²

V dlouhých hodinách toho dne opakoval jsem ustavičně: „Ó Bože, odvrát takové neštěstí od toho, jenž je mi drahý, a od té, kterou jsi pro něho určil!”

46. DŮVĚRA

Ještě dnes za to Pána velebím. Viděl jsem, že se mé obavy neuskutečnily, nýbrž ponenáhlu zmizely.

Úskoky ďáblovy selhaly. Jako se mu

¹ Ž. 108. ² Sv. Jeronym, Dopis Helvidiovi. - Sv. Jan Zlatoústý, O evangeliu sv. Matouše.

nepodařilo, rozbítí tento sňatek Bohu milý, právě tak jej nemohl oloupiti o jeho vznešený ráz. Svá jemně rozpjatá osidla schovával na poslední den. Chtěl je rozepnouti na počátku nové cesty. Jindy se mu to bohužel častěji podařilo, tentokrát však nikoli.

Jinoch vstoupil do stavu manželského s modlitbou, ne s hříšnými pošetilostmi.¹

Měl čistý úmysl, a úkon, který náleží k nejdůležitějším událostem v lidském životě, nestavěl na roveň zájmům časným. Spatřoval v manželství obraz spojení Kristova s Církví a viděl, že jest určeno k tomu, aby zalidnilo nebe.

Blízká příprava k sňatku byla taková, jak jsem si ji přál. V pokání a ve svatých skutcích nalezlo srdce opět krásu, kterou zářilo v den prvního sv. přijímání. Mělo více poznání a nemělo méně nevinnosti.

Rozhodná hodina nastala a já jsem se již neobával. Rafael spoutal satana a držel jej daleko od nás. Slavnost měla býti sladká a cudná. Nic smutného nekalilo radost.²

¹ Tobiáš 6, 22. ² Tobiáš 8, 3.

47. SVAZEK

Čistí a zbožní přišli do kostela. Andělé strážní jim klečeli po boku. Radovali jsme se vidouce, jak tradiční ctnosti dvou předních rodin se sjednocují a jak se vespolek mísí poklady jejich dobrých příkladů.

V slavnostním okamžiku vyšlo z ruky Boží požehnání. Jako proud milosti se rozlilo do srdcí snoubenců, takže v nich vypučely ctnosti pro nový stav.¹

Láska a věrnost, добрota a tichost, plné dny a dlouhý život byly statky, které jediné činí šťastným člověka na zemi a připravují mu dokonalou blaženost v nebi.²

Spojením těchto dober nastal mezi oběma dušemi tak dokonalý soulad, že se zdály jen duší jedinou. Čím silnější byla tato pouta, tím byla sladší. Nerozlučitelnost jim byla pramenem nepomíjitelných radostí.

Předložili jsme svým bratřím andělům úkon smlouvy. Schvalující jej ukázali nám, jaký podíl měli v naší radosti a jak velmi jim záleželo na štěstí manželů. Všichni

¹ Sirach 39. ² Humbert R.

jim projevovali svá přání a závodili v tom, jak by přispěli k jejich štěstí.¹

Při skromné a příkladné slavnosti svatební byl božský Mistr hostem. Modlitbou a svatostí byl pozván na svatbu a byl na ní tak blahosklonný jako kdysi v Káně.

Rodiče a přátelé mu své prosby přednesli v kostele. S radostí je nyní viděl, jak v hojném počtu sedí u téhož stolu, a potvrdil srdečný poměr, který nastal mezi oběma rodinami.²

Hned příštího dne mu učinili manželé z vděčnosti dvě návštěvy, které jej neobyčejně dojaly. Navštívili ho v jeho chudých na zemi almužnami a v chudých v očistci tím, že za ně dali sloužiti mši sv.

48. RODINNÝ KRB

Země zřídka poskytuje nebi divadlo krásnější, než je nevinná a zbožná rodina.

Tato rodina byla pro nás rájem, který jsme měli chrániti před zlým duchem, a naše horlivost byla plamenným mečem, který střežil jeho vchodu.

¹ Tertulián, K manželce, 2. ² Humbert R.

Manželé se vespolek povzbuzovali k dobrému. Spolu chodili do kostela, spolu klekávali u zpovědnice a u stolu Páně. V radosti i v bolesti, při práci i v odpočinku je oživoval týž duch. Síla a půvab, ctnost a zbožnost si tu podávaly ruce.¹

Ráj, v kterém bydlili, měl vydati vzácné plody nevinnosti.²

Při narození dítěte jsem viděl týž výjev, jehož svědkem jsem byl již dříve a v němž jsem měl tak sladkou účast. Mladá duše nám byla představena jejím andělem. Těšilo jej, že se může připojit k nám a vstoupiti do rodiny. Čím je rodina četnější, tím je v ní více andělů.

Nebyli jsme u rodinného krbu cizí. Viděli nás tam očima víry, poznávali nás a bavili se s námi. Často nás uctívali, často se nás radívali, často nám děkovali.³

Náš důvěrný poměr měl veliké výhody pro naše přátele a nám nebyl ani k nejmenší škodě. Mohli jsme jim dávat ze svých ctností, nejsouce nijak v nebezpečí,

¹ Tertulián, K manželce, 2. ² Svatý Klement Alexandrijský, Vychovatel, 2. ³ Sv. Vavřinec Justiniani, Řeč o sv. Michaeli.

že bychom si osvojili jejich chyby. Šťastné takové přátelství!¹

Jejich společnost se ponenáhlu stávala společností andělskou. Všechno v ní prýštilo z oddanosti.²

Z lásky zastíral bratr nedokonalosti bratrovy zlatým závojem, jímž prosvítalo jen dobro.

Štěstí otcovo i matčino bylo v oddanosti a jejich láska se podobala lásce naší. Na svých dětech milovali především duše.

49. ŽEBŘÍK

Žebřík ze zářících paprsků stál přímo mezi nebem a střechou, pod kterou bydlila tato rodina. Dnem i nocí po něm sestupovali vyšší duchové, kteří přicházeli nás navštívit. Dům našich přátel jim byl zamilovaným pobytem. Rádi k nám přicházeli, aby se účastnili našich radostí a je rozmnožovali.³

Nic nebylo opomenuto, co by přivábilo tak milé hosty. S největší péčí bylo vzda-

¹ Sv. Bernard, O žalmu 90. ² Petr Blois, Řeč o sv. Michaeli. ³ Bolandisté, Život sv. Antonína.

lováno vše, co by mohlo uraziti jejich pohled. Byla by je zapudila neposlušnost, pýcha, nesvornost, špatné řeči, nespořádané chování.¹

Čisté mravy, cudné řeči, poslušnost, pokora, dobrá shoda byly příčinou, že zapomínali na nebe.

Chtěl-li otec zabrániti přestupku nebo připomenouti povinnost, stačilo mu říci:

„Chceš, dítě, aby náš dům zpustl a bychom byli připraveni o společnost andělů? Vždyť víš, že s anděly se nám dostalo všeho dobra a že bez nich bychom byli vydáni všemu zlému.“²

Nevinnost a ctnost k sobě přivábily celé nebe. A tak se stalo, že se na tomto místě nebe stýkalo se zemí a že se zdálo, jako by ten požehnaný dům býval pozdvižen do nebeských oblastí.

50. KOŠÍČEK

Když členové rodiny klečeli ráno a ve-

¹ Sv. Nilus, Dopis Theodorovi. - Sv. Bernard, Řeč o sv. Michaeli. ² Sv. Tomáš z Vilanovy, O andělech. - Sv. Bernard, Řeč o sv. Michaeli. - Ludvík Blossius, Samota věřící duše.

čer při modlitbě jako jedno srdce a jedna duše, byli jsme i my ponořeni v klanění.¹

Spojili jsme své tóny s krásnou směsí hlubokých a jasných hlasů. Nikdo při tom nescházel. I anděl děcka spícího v kolébce se k nám připojil a modlil se za svého bratříčka.²

Zlí duchové se snažili rušiti svatý úkon. Přišli a usadili se na hlavách, na ústech, na očích našich přátel. Potom buď únava, nebo spánek, nebo odpor, nebo pošetilá obraznost brzdily činnost srdce. Zahnali jsme pokušitele a zbožnost se vrátila.³

Velmi pečlivě jsme sbírali modlitby jako květiny, které vypučely v duši a slovy se projevily navenek. Naplnili jsme jimi košíček.

Abychom zvýšili skvělost těchto květin, natrhaných v slzavém údolí, vypůjčili jsme si bohatší květy ze zahrad Vlasti. Květy nebeské se zasnoubily s květy po-

¹ Sv. Nilus, O modlitbě. - Ludvík Blossius, Dodatky k duchovnímu životu ² Sv. Bernard, Rozjímání, 6. ³ Sv. Tomáš z Vilanovy, O andělech. - Bolandisté, Život sv. Makaria Egyptského.

zemskými a propůjčily jim své vůně a krásy.¹

Jsouce zaplaveni dobry věčné slávy, neměli jsme čeho žádati pro sebe. Ale jak radostně jsme orodovali za ty, kteří nám byli tak drazí! Bylo nám potřebou jménem svým vlastním Boha chváliti a jménem svých bratří prositi. Jejich slabosti, bolesti, nebezpečí byly jakoby naše. Dojemnou výměnou láska nám dala jejich bídu a jim udělila z našich předností.

Košíček, ozdobený naší zbožností a podávaný našima rukama, byl přijat, jako by byl pocházel od našich přátel, a zjednal jim dobro, kterého si přáli.²

Když se třikrát denně a ještě častěji utíkali k Panně Marii a pozdravovali ji slovy Gabrielovými, sbírali jsme zbožné Zdrávasy a přinášeli je nebeské Královně.

Panna Maria se skláněla s něžnou láskou a přijímala tato poselství ze země s takovým úsměvem, jako kdysi přijala poselství z nebe. Pokorné dítě přijímala tak,

¹ Sv. Jan Klimakus, Žebřík do nebe. ² Sv. Tomáš z Vilanovy, O andělech. - Bolandisté, Život sv. Doroty, sv. Arrigia, sv. Annovareta.

jako přijala slavného archanděla. Byla dojata podobně jako tehdy, když jí bylo zvěstováno, že se má státí matkou Boží.

51. POŽEHNÁNÍ

Projevovali nám důvěru horlivostí, s kterou prosívali o naši pomoc.¹

Před začátkem důležitého podniku, těžké práce, v předvečer nebezpečné cesty a při všech podobných okolnostech přicházel každý z nich, sklonil se pod rukou svého anděla a pravil: „Nezačnu, dokud mi nepožehnáš.“²

Ráno nás prosívali o požehnání, aby jim dobře uplynul den; večer, aby si mohli bezpečně ulehnouti.

Neutíkali se toliko k svým vlastním andělům, obraceli se i na anděly svých dobrodinců, přátel, nepřátel, zvláště na anděly hříšníků, které chtěli odvrátiti od zlého a přivésti k dobrému.³

Na slovo Otcovo a jeho jménem jsem

¹ Sv. Bernard, Řeč o sv. Michaeli. ² Marchant, Zahrada pastýřů. ³ Jednání sv. Vincence z Pauly, P. Baltazara Alvareze, ctih. Olieri . . .

často žehnával rodině nebo členům, které mi označil.¹

Nevím, kdo měl větší radost, zdali oni, když přijímali, nebo my, když jsme dávali. Jak bychom byli mohli zamítnouti jejich modlitbu a zklamat jejich důvěru, když se k nám utíkali s takovou láskou?²

Naše požehnání bylo přáním našeho srdce. Toužili jsme, aby se jim plány podařily a aby jejich přání byla splněna.

Přáli jsme jim duchovního blaha: kéž se vyplení nepravosti, kvetou ctnosti, kéž přetékaají milosti! V duších buď bohatství, krása, síla!³

Přáli jsme jim také blaha časného, pokud prospívá jejich spáse: těla buďte silná a zdravá, pole kéž se oděje bohatou žní, moudrost ať řídí návrhy, všechno ať dospěje k dobrému konci!⁴

Přejíce svým přátelům toho dvojího blaha, prosili jsme o to zároveň Boha. A Bůh neopomenul projevit svou zálibu

¹ 1. kn. Mojž. 43, 16. - Marchant, Zahrada pastýřů. ² Sv. Vavřinec Just., Řeč o sv. Michaeli arch. ³ Humbert R. ⁴ Sv. Remigius, O epištole k Efes.

těm, komu jsme zálibu projevovali my. Naše přání jim vyprošovala milosti.

52. PRÁCE

Nikdo nezahálel; každý plnil úkol, který mu přidělila poslušnost, a ustavičná práce chránila ctnost. V rodině byli spojeni věrní pracovníci, kteří vše konali pro Boha pod vedením a za pomoci andělů.¹

Od té doby, co Bůh stvořil zemi, jest uloženo člověku i andělům, aby ji vzdělávali. Čistí duchové jsou neviditelnými pracovníky, kteří pomáhají lidem.²

Tím, že uvádíme v pohyb nebeská tělesa, řídíme hru živlů, pořádáme roční doby, rozléváme dešť a rosu, šíříme světlo a teplo, působíme, že semena klíčí, rostliny rostou, květy rozkvétají, plody uzrávají.³

Někdy se stávalo, že andělé přijali tělo a přišli, aby s lidmi nebo místo nich obděl-

¹ Sv. Augustin, Samomluvy 26. ² Origenes, Proti Celsovi. ³ Cosmas Indicopleust, Křesťanská topografie, 2. - Bail, Afektivní theologie, O andělech.

lávali pole, hlídali stáda, stavěli příbytky, řídili loď.¹

Bůh nám ukazuje těmito výjimkami, které učinil pro některé svaté, že ani jedna práce není nedůstojná jeho nejvznešenějších tvorů.

Otec rodiny, který pracoval ve shodě s anděly a viděl se mezi nimi, byl se svým stavem spokojen. Každá práce se mu jevila ušlechtilou a byla mu příjemná. Nikdy nebyl malomyslný nebo skleslý.

Jednoho dne po těžké práci mu pravil pokušitel výsměšně: „Neprodal bys mi kapku svého potu?“

„Přišels pozdě,“ odpověděl spravedlivý muž, „nemám již ani kapky na prodej. A mimo to jsem pot ocenil tak vysoko, že bys kapku nezaplatil ani všemi poklady světa.“²

Krůpěje potu byly prodány již dávno. Sám jsem byl pomocníkem a zprostředkovatelem smlouvy. Měl jsem v ruce

¹ Bolandisté, Život sv. Isidora, sv. Felixe z Valois, sv. Rajmunda Nonnata, sv. Carthaga. ² Život sv. Františka z Assisi.

zlatou nádobu, kterou jsem dostal od Boha, abych do ní zachycoval při práci krůpěje potu.¹

Na konci dne stačilo, abych na ně jen dechl, a proměnily se v perly a skvosty, a rychle jsem je upevňoval do koruny, která v nebi čekala na věrného a dobrého služebníka.

53. ODPOČINEK

Naše péče nepřestávala jen na tom, abychom chránili denní práci; zdvojnásobila se za nočního odpočinku.²

Ráno děkovali andělům strážným, že je v noci chránili od požáru a že se děti probudily zdravé a nevinné.³

Když tma zastřela zem a naši přátelé spali, usnula i jejich moudrost a síla. Smysly, jež jim denní prací ochably, také přestaly bdíti. Místo zůstalo otevřeno. Satan přiběhl. Tento přítel noci, který potmě zvyšuje své úsilí, aby vnukal zločinné

¹ Sv. Bernard, Řeč o sv. Michaeli. ² Sv. Bernard, Rozjímání, 6. ³ Jakub Alvarez, O životě řeholním, 1.

plány, brousil vražedné nástroje, zapaloval pochodně, přišel a vznášel se nad ložem, kde odpočívala ctnost. I ve spánku se snažil ji trápit a chtěl na ni působiti svým zhoubným vlivem.¹

Naše světlo však zeslabovalo moc ďáblu. Odmítali jsme nebezpečné, klamné obrazy, které jim maloval ve snu, a překonávali jsme jejich účinek obrazy nebeskými.

Kolik neštěstí jsme odvrátili od těch míst, kde jsme byli jako doma!

Bůh by byl mohl dopustiti nehodu i při své lásce a při naší bdělosti. Ale bez naší bdělosti a bez jeho lásky by se naši bratři ani na okamžik nebyli mohli uchrániti před ďáblem.²

Pod našimi křídly mohli v noci odpočívat bezpečně. Klid je občerstvoval i posvěcoval jako denní práce. Když jej obětovali Bohu, byl duši podnětem k mnohým zásluhám, a to i když tělo bylo nečinné a oddávalo se potřebnému spánku.³

¹ Sv. Augustin, Řeč, 4. ² Sv. Bernard, O žalmu 90. ³ Jakub Alvarez, Pojednání o řeholním životě, 2. svazek.

54. VZHŮRU SRDCE!

Nad domem, kde bydlila nevinnost, slyšeli jsme ve vzduchu andělské hlasy: „Toť jest den Páně!“ Byla neděle.

Práce ustala. Od půlnoci do půlnoci musil býti klid.

Andělé, kteří řídí souhvězdí, nemusejí přerušovati své zaměstnání, aby mohli chváliti Boha. Ale naši přátelé nemohou roztržité hmotné zaměstnání spojit s Boží chválou. Všechna jejich pozornost sotva stačila, aby náležitě použili divadla, které jim skýtala víra, a aby vyplnili povinnosti, které jim víra ukládala.

V den Páně se jim ovzduší odělo nebeskou barvou a příroda mluvila k nim dojemně. V trávě a v květech, ve světle a mrazích byl samý život. Každý předmět vydechoval čistou vůni kadidla a se všech stran se ozývalo tajemné pozvání: „Vzhůru srdce!“

Naším vnuknutím se jim stal i nejnepatrnější tvor prostředkem, aby se povznášeli k Původci všech věcí. Na každé polní květině utkvívali se zbožnou vzpo-

mínkou: na mučence, na slzičkách Panny Marie, na Božím dřevci, na petrklíči, na andělice.¹

Hlas ptačí jim byl řečí o Bohu. Skřivan vznášející se k nebi a trilkující v blankytu svou vděčnou píseň, povznášel tam i jejich pohled a myšlenky.

Na svahu pahorků, v stínu ovocné zahrady, na břehu potoka, na temeni hory vdechovali vzduch prosycený libou vůní, která přicházela s pahorků nebeských.

Hmotný svět jim byl božským písmem, jehož původ a hodnověrnost jim byly jasné. Učili jsme je chápati duchovní smysl skrytý v každém zjevu. Poučovali jsme je, jak mají na obloze a ve hvězdách, i na zemi a v květinách čísti zářivá písmena napsaná rukou Nejvyššího.

Kdyby jejich oči byly bývaly ozářeny světlem slávy, byli by viděli pole mnohem bohatší a svěžejší. Byli by pozorovali, jak vzduchem proudí půvabné zástupy andělské, nejen od pólu k pólu, nýbrž i od hvězdy k hvězdě, od slunce k slunci, a jak svou

¹ Lidové názvy různých květin.

září a svým zpěvem naplňují prostor světový.¹

55. BOŽSKÁ OBĚŤ

Přikázání o klidu zakazuje v den Páně všední práce a přikázání bohopocty nařizuje svaté skutky. Dobré skutky se řadí k dílu nejvýbornějšímu a nejsvětějšímu, k božské oběti.

V okamžiku, kdy se měl Pán Ježíš obětovati v oběť zápalnou, spěchali naši přátelé do kostela podle přikázání, jež jim bylo tak drahé. Spěchali do chrámu, kde se nebe spojovalo se zemí, a my jsme šli s nimi.

Vstupující poklonili jsme se knězi, který se chystal přistoupiti k oltáři, a strážným andělům domu Božího.

Když se zástupce Ježíše Krista blížil k nové Kalvarii, kráčeli andělé před ním i za ním a všichni mu při vznešeném úkonu přisluhovali.²

¹ Sv. Ambrož, Výklad sv. Luk. - Bolandisté, Život sv. Kolumbana. ² Bolandisté, Život sv. Kateřiny Boloňské, sv. Felixe z Valois, sv. Ignáce Antiochijského.

Nevidění jsme opakovali modlitby a zpěvy lidí. Střídavě jsme přednášeli prosby a chvalozpěvy. Jak oni a za ně jsme se modlili: „Pane, smiluj se nad námi!” A zpívali jsme jako v Betlemě: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle!”

Při jméně Ježíšově se skláněla kolena všech kůrů andělských. Také zlí duchové, kteří se toulají po světě nebo jsou spoutáni v propasti, se museli klaněti, ale o všem z donucení a proti vůli.¹

Když se kněz chystal k velkému úkonu proměňování, vyzýval přítomné, aby s anděly děkovali a spojovali se s Pánem. Potom se hluboce sklonil a pravil: „Svatý, svatý, svatý!” A celé nebe opakovalo s ním: „Svatý, svatý, svatý Pán Bůh zástupů!”²

Oltář se potom stápl ve světle a v plamenech, které jej proměnily v hořící hranici lásky.³

Z každého nebeského kůru přicházeli

¹ Bolandisté, Život sv. Františky Římské. ² Filip Poustevník, Dopis mnichu Kallirovi. - Bolandisté, Život sv. Kateřiny Boloňské. ³ Bolandisté, Život sv. Klementa z Ankyry.

noví duchové, aby obětovali Beránka, který snímá hříchy světa. Při pohledu na tento jediný předmět svého zalíbení projevoval Nejvyšší jen lásku a dobrotu.¹

Obrátili jsme se k Spasiteli a prosili jsme: „Smiluj se nad těmi, kterés tak miloval, že jsi se za ně obětoval na kříži!”²

Všechny poklady milosrdenství se otevřely a byly nám odevzdány. Den nedělní čerpal z nejsvětější oběti svatost, kterou měl vnášeti do všedních dní, jako srdce dodává krev a život údům tělesným.

56. RUŠITELÉ DNE SVÁTEČNÍHO

Věrnost našich přátel nezůstala beze zkoušky. Dlouho vídali rodinu, která zne-
svěcovala neděli, zapomínala na kostel
v den sváteční a oddávala se hříšné práci.

Satan pravil našim přátelům: „Nejsou právě tak šťastni jako vy? Jsou jejich pole méně úrodná, jejich louky méně svěží,

¹ Sv. Jan Zlatoústý, O kněžství, 6. - Sv. Řehoř Vel., Rozmluvy, 4. - Sv. Ambrož, O evangeliu sv. Lukáše. - Život sv. Veroniky. ² Sv. Jan Zlatoústý, O nepochopitelnosti lidské přirozenosti.

stáda méně zdravá, prameny méně vydatné, vinice méně výnosné než vaše? Nezáří jejich tvář spokojeností a nedaří se jim vše podle přání? Neklam se již a užij dne, kterýs obětoval obrazivosti!”

Naši přátelé neviděli tak jasně, aby jako my pronikali tajemství nejvyšší Spravedlnosti a aby rozuměli shovívavým úmyslům Božím. Ale živá víra a naše osvětlení jim stačily k odhalení lži.

Viděli, kterak dům, znesvěcující neděli, vysílal tmavý čmoud, volající o pomstu; z domu Bohu oddaného vystupovala k nebi příjemná vůně kadidla, vyprošující požehnání.¹

Požehnání a kletba nepřicházely toliko proto, aby zasáhly hroudu a učinily ji plodnou nebo neplodnou, nýbrž se obracely k duším a působily v nich buď blahodárně nebo neblaze.

Teprve na věčnosti se zločiny plně potrestají a ctnosti odmění.

Otec rodiny viděl v duchu, jak nesčetná soužení přicházejí na krajinu; viděl, jak bouře ničí žeň, vítr kazí ovoce, nakažlivé

¹ Rupert, O tajném zjevení.

nemoci podlamují síly, jak se hroby otvírají na všech stranách.

Pravil jsem mu: „Viz, co působí dech pomsty, zavane-li přes znesvěcenou půdu. Bůh odnímá na statcích a na životech lidských, co se mu nespravedlivě odepřelo nebo uloupilo. Ale i v tom se ještě jeví milosrdným. Tyto metly Boží jsou výstrahou i trestem. Ale obrať se a viz!”

Otec se ohlédl a spatřil Boží spravedlnost, jak napíná luk a míří přímo na člověka stojícího naproti. Člověk však neprchal, nýbrž honosil se svou lhostejností, jako by netušil nebezpečí. Zatímní jeho štěstí a beztrestnost mu zastíraly oči. Čím déle šíp váhá, tím strašněji bude rádit. Rána bude nezhojitelná — bolest věčná. Toho se dostane rušiteli dne svátečního, který nebyl trestán na světě.¹

Při tomto pohledu opakoval otec rodiny moudrý výrok, který zdědil po předcích a který chtěl zůstaviti svým dětem: „Pošetilostí jest odpírati Bohu, čeho si žádá, nebo mu odnímati, co nám dáti nechce.”

¹ Sv. Jeronym, Sv. Jan Zlatoústý. - Bolandisté, Život sv. Jenovefy.

57. PODÍL BOŽÍ

Bůh i chudina měli podíl v majetku našich přátel. Tento podíl visel na stromě, houpal se v klasu, proudil révou, pučel ze země. Viděli jsme jej v mléce stáda, v medu včely, v rouně ovčí, v lodyze lnu.

Když chudáci pod pohostinnou střechou zaháněli hlad, zahřívali si údy, odívali se novým šatem a užívali odpočinku, rozplývali se jejich andělé díkůčiněním a pěli vděčné chvalozpěvy.¹

Kolik andělů šlo mimo a podívovalo se křesťanské víře a dobrotě této rodiny!

Jednoho dne přišel cizinec, který, jak se zdá, vzal na sebe úkol překonati velkodušnost tak dojemnou. Sotva odešel, vrátil se s novými nářky. Podpora nebyla zmenšena, nýbrž ještě rozmnožena. Najednou obličej cizincův zazářil, jeho šat se zaskvěl, objevila se dvě skvostná křídla, anděl vzlétl a vypravoval v nebi, co viděl na zemi.²

¹ Bolandisté, Život sv. Ambrože Sienského.

² Bolandisté, Život sv. Řehoře Vel., sv. Zity, sv. Ala, sv. Eduarda.

Na dveře tohoto příbytku však klepali nejen lidé a andělé, sám Ježíš Kristus překročil jeho práh. Vždyť on sám byl přijímán v osobě chudých, nocoval zde, býval pohoštěn, oděn, podporován, potěšen.¹

Naši přátelé se při tom neklamali. Neměli jejich dům po několik dní božské návštěvy, rmoutilo je to. Pravili: „Již se k nám neutíká, snad jsme ho urazili.“ Teprve příchodem nějakého chudáka se upokojili.²

Pohled na takovou lásku roztrpčoval satana. S počátku se snažil ji pokaziti a pouštěl do ní jed sebelásky. Jakými oklikami se ubírával, jak jemných úskoků užíval! Ale přátelé Boží zůstávali právě tak pokorní jako štědří.

Myslil, že jim odejme odvahu, když k nim pošle falešné chudáky. On sám se nerozpakoval hráti tuto licoměrnou úlohu. Když otec rodiny udělil jednou almužnu cizinci, odhodil cizinec své cáry, ukázal se v hedvábí a zlatě a strašně křičel:

„Věz, žes dal almužnu satanovi!“ —

¹ Mat. 25. ² Život ctih. Ludvíka Blossia.

„Učinil jsem to z lásky k Bohu,” odpověděl otec, „a můj halěr přišel do rukou Božích.”

58. ODMĚNA ALMUŽNY

Když se některému chudákovi dostalo podpory, naskytovalo se nám dojemné divadlo. Pán Ježíš se objevil mezi anděly, ukázal jim kus chleba, sklenici vody, peníz, oděv a pravil: „Moji služebníci byli ke mně tak štědrí.”¹

Ve světle tohoto světa se ty předměty zdály nepatrnými a všedními; ve světle nebeském se jevily bohatými a zářivými. Láska jim dodávala ceny. Ovčí vlna se proměnila v roucho královské, sklenice vody v čarovnou nádobu, nepatrný halěr v zlatý peníz, kousek chleba byl bělejší a sladší než mana andělská.

Ale božský chudás mnohem raději přijímal almužnu srdce, totiž projevy úcty a oddanosti. Jakou rozkoš jsme cítili, když nám Pán Ježíš ukázal své ruce a nohy a pravil: „Sem přitiskli své rty.”²

¹ Sulpicius Severus, Život sv. Martina Tourského. ² Život sv. Jeronyma Em., sv. Jana z Boha.

Radovali jsme se a byli jsme hrdi, když jsme slyšeli jmenovati v nebi milovaná jména, a když jsme viděli, jak se na nás obracejí pohledy.

Říkali jsme: „Velebiti Boha v slávě a hlásati jeho chválu v nebeské vlasti je krásné; ale mnohem krásnější je přispívat mu v tísní a mírniti jeho bolesti ve vyhnanství.”

Bůh žehnal poli, v kterém měl svůj podíl, a vzdaloval od něho pohromy. Jediným mávnutím křídel zapudili andělé bouři a svým dechem učinili vzduch čistým a zdravým. Aby byl zachráněn podíl Ježíše Krista, zachránili podíl rodiny.

Ale tyto důkazy přízně, jejíž příčinou byla almužna a které Bůh odpíral někdy z vyšších důvodů, byly toliko počátečními splátkami na celou odměnu. Celý dluh se splatí až v soudný den, kdy nejvyšší Soudce svolá všechny národy, aby jednomu každému odplatil podle skutků jeho.

Naším nejmilejším přáním bylo, aby těch dluhů Božích bylo čím dál tím více. Jako svědomití účetní jsme zapisovali do

velké knihy i nejnepatrnější úkony milosrdenství a lásky.

59. ZKOUŠKA

Rostlina, kterou jsme pěstovali, poskytovala podivuhodný pohled. Před anděly a od nebe se jevila samý květ, země a lidé však ji viděli porostlou samým trnům.

Trny byly dlouhé, špičaté, ostré; květy však živoucí, zářivé, vonné. Trní i květy byly živeny touž šťávou a měly totéž jaro. Této rostlině se říkalo křesťanská ctnost.¹

Když naši přátelé cítili píchání trnů, pokoušelo je to, aby trny odlomili. Zabránili jsme tomu: květy by byly uvadly.

Pravili jsme jim: „Je dobře, že vyhnanství není příliš vábné; lidé by přestali toužiti po nebeské Vlasti.”

Podobně jako rostliny východní vydávají vůni, teprve když jsou poraněny, tak měla i srdce našich přátel vydechovati dokonale vůni ctnosti jen ve zkouškách.

Poněvadž jsme si přáli viděti, jak ctnost

¹ Myšlenka, kterou Pius IX. vyslovil v Gaetě.

roste a se očišťuje, prosili jsme Boha o dvojí požehnání, které v touze světců se nikdy od sebe neodděluje: o námahu a utrpení, o trpělivost a lásku.

Nesnáze, které jim Bůh posílal, byly známkou jeho zvláštní lásky. Právě tak pravdivě jako Rafael Tobiáš mohli jsme jim říci: „A žes byl Bohu milý, bylo třeba, bys byl zkoušen.”¹

Na ramena otcova jsem vložil těžký kříž. Políbil jej, poděkoval Bohu za to, že mu jej poslal; a spoléhal na mou pomoc, že pod břemenem nepodlehne. Byl jsem mu Šimonem Cyrenským.

Lis utrpení lisoval z jeho srdce jen olej dokonalé oddanosti bez nečistých rouhavých příměšků.²

Nikdy nebyl tak ušlechtilý a krásný. Zkouškou se stal Spasiteli tak podoben, že to nebývá ani u nejvznešenějších duchů.³

Působilo nám radost viděti, že činí to, co my jsme sami činiti nemohli.

„Trpěti,” pravili jsme, „pro Boha trpěti! Jak šťastni jsou ti, komu se dostává této

¹ Tob. 12, 13. ² Sv. Jan Zl., sv. Augustin. ³ Bossuet, Řeč o andělech strážných.

přednosti! My tedy budeme, Pane, vždy jen přijímati a nikdy opláceti! Budeme zaplavováni tvou láskou, a nebudeme moci svůj dík za to projevovati obětí a bolestí. Když vztahujeme ruce, abychom ti podali slzy, nejsou to slzy našich očí. Když klademe k tvým nohám vzdechy, nejsou to vzdechy našeho srdce! Když ti přinášíme krůpěje potu, neskanuly s našeho čela. Když klademe na obětní oltář krůpěje krve, není to krev našich žil. Viděli jsme Boha a člověka jako oběť utrpení. Jediné anděl nebyl nikdy zápalnou obětí.”¹

60. ANDĚLÉ RODINY

Vložíme-li různá semena do lůna země, svítí na všechna totéž slunce, na všechna padá táž rosa. Avšak každá květina, která vypučí, má svou zvláštní vůni a barvu.

Tak je tomu i s dětmi v této četné rodině. Ač byly živeny týměž mlékem mateřským, hýčkány na klíně téže matky, vzdělávány společnou výchovou, přece pro-

¹ Sv. Bernard, Řeč o sv. Michaeli.

jevovaly brzo schopnosti rozličné. Duch Boží vane, kde chce, a působí rozličná povolání.

Tak viděli andělé strážní, jak každému z nich je přidělena zvláštní úloha.

Čím více naši bratří dospívali věkem, tím víc se od sebe různili. Ale my jsme byli poutem, které je spojovalo.

Mezi anděly té rodiny se vytvořilo sladké spojení. Co rmoutilo jednoho, rmoutilo všechny. Často se radívali o prostředcích, aby mohli pečovati o všeobecné blaho i o zvláštní potřeby.

Jako anděl otcův nebyl jsem cizím ani dětem ani jejich andělům. Co dojímal mé bratry, dojímalo i mne. Jejich radosti byly mými radostmi, jejich zármutek byl zármutkem mým. Nikdy nepřestalo mé srdce tlouci v souzvuku s jejich srdcem.

61. BÁSNĚ

Každý z nás psal báseň nadpřirozeného života některé z těch duší. Tak jsme psali o nadpřirozeném životě otcově, matčině, dětí i služebných.¹

¹ Sv. Tomáš z Vilanovy, O andělich.

Naši přátelé nám poskytovali svými ctnostmi látku k našim vypravováním a k našim zpěvům. Z našeho pera proudila nebeská poesie, která všechno okrašluje. Myšlenka, slovo, povzdech, slza, nepatrné hnutí nám byly vzácnými. Hned jsme klenot brousili, uhlazovali a zasazovali tam, kde by se nejvíce třpytil.¹

Milost Boží byla základem všeho dobra. Ona jediné zúrodňovala duše a činila je krásnými. Jak pečlivě jsme připravovali duše, aby uposlechly těch vnuknutí!²

V básni jsme vypravovali o prostinké dětské zbožnosti, o planoucí mladistvé velkodušnosti, o důsledné věrnosti zralého věku, o sladké oddanosti v stáří.³

Dokonalost mého přítele nezávisela na vnějších vyznamenáních životních ani na dlouhém životě. Vyplývala z jeho zásluh před Bohem. Několik plných dní nám poskytlo látku k mistrovskému dílu; dlouhá,

¹ Sv. Jeronym, O Sirachovi. - Sv. Basilius Cesarejský, Homilie o postu. - Sv. Bernard, Rozjímání, 6. ² Richard ze Sv. Viktora, O Písni písní. ³ Bolandisté, Život sv. Jana z Boha.

ale prázdná léta by nám byla působila nesnáze.

V době, kdy ochaboval, jsme měli několik smutných stránek. V lepších dnech pokání jsme opravovali, vyškrtovali, čistili dobro od zla a stavěli je do světla.

Andělé jako básníci nemají úlohu všichni stejně potěšitelnou. Některý lidský život je řadou krásných skutků, jiný je spleť zločinů. Některý jeví jen šlechetné snahy a velkodušnou námahu, jiný jen neplodná přání a zbabělé, lehkomyšlné projevy vůle.

Báseň, jejímž posledním slovem je pyšná vzpoura, bude neúprosnou spravedlností odsouzena a odevzdána zlým duchům, aby byla předmětem jejich věčného výsměchu.

Ale báseň korunovanou pokorným podobením oslaví Milosrdenství. Anděl, který ji psal, přednese ji ve shromáždění vyvolenců ke cti člověka, jenž jest jejím hrdinou.

Tato historie celého života, kterou člověk spravedlivý diktuje svému andělu

strážci, bude jediným bohatstvím, které jej doprovodí za viditelný svět.¹

Až jedenkrát připluje z posledního ztroskotání k nebeskému břehu, uvidí nad svou hlavou a na křídle svého anděla svou báseň, totiž svůj poklad, svou slávu, svou nesmrtelnost.

62. ANDĚL MALÉHO VYVOLENCE

I.

Lidé pravili: „Stalo se neštěstí. Velká rána stihla naše přátele.”

Smrt jim odňala nejmenší dítě. Na klíně matčině bylo bezduché tílko.

Při tomto truchlivém obraze pozoroval anděl strážný něžnější divadlo. Viděl, jak ruka Boží utrhla na zemi mladou rostlinku a vnesla ji do nebe.

Bouře by ji byla kdysi zlomila. Lidé to neviděli napřed. Ale Ten, jenž ví všechno, to oznámil andělu, který ji pěstoval. Bůh si pospíšil přenést ji na bezpečné místo,

¹ Zjev. sv. Jana 14, 3.

aby ji zachránil. Na břehu živých vod rajských bude prospívati ve věčném jaru.

Matka plakala, ale sluha Církve oděný radostným bílým rouchem zpíval: „Chvalte, dítky, Hospodina!”¹

A dítky nebeské opakovaly sborem závěrečný verš, který byl zpíván každému z nich. „Vytržen byl, aby zloba nezměnila smýšlení jeho neb aby lest nesvedla duše jeho.”²

Ukazující na jeho vybojované ctnosti a na jeho rychlý pokrok v dobrém připojili: „Došed v krátkce vrcholu, vyplnil časy mnohé.”³

Přišlo mnoho andělů, aby přijali dítě a uvedli je do shromáždění svatých a nevinných dítek, které si se svými korunami a palmami hrály před oltářem Beránkovým.⁴

Spatřiv je pravil Pán Ježíš: „Nechte to dítě přijíti ke mně.” A hladil děťátko, objal je a žehnal.⁵

¹ Ž. 112, 1. ² Moudr. 4, 11. ³ Moudr. 4, 13.
⁴ Sv. Terezie matce, které umřelo dítě. - Sv. Fr. Sal. rovněž takové matce. - Básník Prudentius, Hymnus. ⁵ Mar. 10, 14, 16.

II.

Sotva dítě, které kráčelo vždy po boku svého anděla a bylo skoro tak krásné jak on, vkročilo do nebe, hned se obracelo, aby spatřilo na zemi svého otce, matku, bratry.

Oni je pochovali se slzami. Kdyby mu Bůh byl dovolil ukázati se v jase, kterým zářilo, brzo by byly slzy uschly.

Přicházívало často na své místo u krbu, kam přinášívalo poklady milostí. Bylo novým světce rodiny a jedním z jejích ochránců. Bylo její slávou a ozdobou.¹

Nijak mu nebylo přítulnosti; naopak jeho láska se ještě zvětšila. Slza v oku otcově, kapka potu na čele matčině, nejmenší stín smutku na tváři některého z bratrů je dojímalý a budily v něm nejsladší city.

Slyšelo je a bylo při nich, když o něm mluvili, když vzpomínávali na jeho úsměv, upřímnost, půvab, a říkali:

„Dnes by mělo tolik a tolik let. Bylo by

¹ Bolandisté, Život sv. Řehoře Naz.

se podobalo tomu neb onomu dítěti. Toto jednání by se mu líbilo. Z této události by se těšilo. Z této milosti by mělo radost. Jak je to smutné, že je již neuvidíme! Ale je na klíně Božím a může se bavit se svými zemřelými příbuznými. Jistě se poznali, ačkoliv se na světě neviděli!”

Jakási ruka vedená andělem strážným napsala na jeho náhrobek: „Jejich jest království nebeské.”¹

Nikde jinde si ptáci raději nehrávali, nekonzertovali a nestavěli hnízdečka jako v zeleni, která skrývala tělesnou schránku nevinnosti.

Pod křovím, jehož větve se vespolek proplétaly, zasel nejmladší bratr několik fialek a pěstoval je. Vypučela tam krásná lilie a od té doby tam vyrůstala každého jara.²

63. ANDĚL PANNY

I.

Šelestění listí, hlas v noci, klamný ob-

¹ Bolandisté, Život sv. Háty. ² Bolandisté, Život sv. Aurea a soudruhů, sv. dítěte Viléma, sv. Háty, sv. Hildegardy.

raz v samotě působily na dívku, že zbledla. Její anděl strážný ji nechtěl uklidňovati. Pravil: „Taková bázlivost a hrůza chrání.”¹

Když duch marnivosti chtěl její duši zakaliti, našel ji nepřístupnou lichocením a lži.

Stydlivost jí zářila na čele, skromnost na hrudi, moudrost bděla nad jejím srdcem a lehkomyšlná řeč nevyšla z jejích rtů.²

Vybraný jemnocit zušlechťoval její milou zbožnost a čistota byla dojemnou ozdobou její ctnosti.

Nečistý duch myslil, že má právo na její něžné a láskyplné srdce. Vybral ostrý šíp, napustil jej jedem své zloby a vystřelil. Ale v slabém a něžném těle byla démantová duše. Šíp se zlomil a odrazil bez účinku. Anděl ponořil tu duši do ohně křesťanské lásky a tím ji učinil nezranitelnou.

Dívka málo cenila tělesnou krásu, která příliš často těší zlého ducha; ale žárlivě

¹ Sv. Ambrož, Výklad evang. sv. Lukáše. - Sv. Bernard, Výklad textu „Poslán jest.” ² Tertulián, O závoji panen a o ozdobě žen.

střežila krásu duchovní, které lze nabýti pečlivým opatrováním obrazu Božího. Prchala před tím, co by bylo mohlo znetvořiti tento obraz. Stírala s něho prach a nezanedbávala nic, co by bylo mohlo zvýšiti jeho lesk. Zářila plnou krásou, jakou září jen duše svaté.¹

Z jejích tváří, očí, z celé její postavy zářil anděl. Vábil a vléval zdrželivost, činil pohled čistým a nutil jej, aby se včas odvrátil. Byl ve spojení s andělem sv. Cecilie, sv. Anežky, sv. Tekly, všech hrdinek božské lásky.²

Ježíš pravil andělovi: „Toto srdce se mi líbí. Rád bych je měl celé. Připravuj jeho budoucí spojení se mnou.”

II.

Velmi málo duší rozumí tomuto božskému tajemství. Málo duší po něm touží, málo duší se přičiňuje státi se ho hodným.³

Anděl pravil dívce: „Jest jedna perla,

¹ Bolandisté, Život sv. Řehoře Nazianského.

² Sv. Ambrož, O pannách, kniha 2. - Bolandisté, Život sv. dítěte Idy, sv. Ozany. ³ Mat. 19, 11.

kterou svět pohrdá a kterou já cením více než vesmír. Perla, po které zkažené duše šlapou a kterou čistá srdce hledí získati obětmi stůj co stůj. Perla, kterou bezbožní lidé považují za něco nicotného, vymyšleného, neužitečného a kterou světcové nazývají ctí svého těla, slávou duše, bohatstvím Církve, ozdobou andělů a skvostem miláčků Božích.¹

Tato perla není skryta v lůně mořském, neodpočívá v nitru zemském. Jest mezi lidmi zahrnujíc je statky, kterých neznají.

Hádej, co je tou jedinečnou perlou!“

Dívka jmenovala panenství. Poznala je podle vlastností, kterých nemá ani jediná jiná ctnost. Pohled na panenství jí vlil touhu po něm.

Anděl si přál, aby tato touha byla ještě živější, proto pravil:

„Vidíš tuto nivu? Jednu část ponechali stádům za pastvu, druhou zpustošil hmyz, třetí zůstala neporušena.

První část jest ještě zeleným kobercem, ale již nemá krásných pestrých květín:

¹ Sv. Atanasius, O panenství. - Jeronym, Proti Jovinianovi, kniha 2.

představuje srdce spoutané svazkem manželským.

Pohled na druhou část je smutný a odporný. Ta část louky nemá ani zeleně ani svěžesti. Jest obrazem srdce ovládaného nečistými náruživostmi.

Krásu třetí části nic neporušilo. Tráva na ní je vysoká a něžná, květiny zářivé a vonné, plody chutné a bohaté: je symbolem panenství a srdce zasvěceného Bohu.

Pozoruj panenství v tomto světle a posuď, je-li hodno tvého srdce."¹

Dívka se rozhodla, že si nezvolí jiného snoubence nežli Ježíše Krista.

III.

Anděl byl družbou při tomto spojení. Nekonalo se ve světě, nýbrž daleko od nezasvěcených očí. Všechno se dělo potají, v nitru srdce. Jen čistí duchové slavili neviditelnou svatbu. Podali nevěstě závoj ozdobený liliemi a Kristus Pán jí dal prsten na prst.²

¹ Sulpicius Severus, Život sv. Martina Tourského. ² Bolandisté, Život sv. Anděly, sv. Anežky, sv. Jutty, sv. Idy, sv. Aldegundy.

Podle úsudku lidí světských se zdál její život opuštěným; podle úsudku andělů plynul v nejšťastnějším spojení.

Panna měla na zřeteli vždy jen vůli a čest svého Snoubence.¹

Jestliže anděl řídil její pohled na četbu o přednostech kříže, toužila po štěstí sebe-obětování.

Slyšela-li, že některá ctnost utrpěla, toužila to usmířiti svou krví.

Ježíš ovšem zasluhoval takové věrnosti. Nevyvolil si ji napřed za svou snoubenku? A nedal jí podíl v svém dědictví?

Nezapomněla na den, kdy jej viděla s trnovou korunou v jedné a s květinným věncem v druhé ruce a kdy jí pravil: „Které koruně dáš přednost?”

Odpověděla: „Jako ty, ó Ježíši, chci na zemi korunu bolestnou. Teprve v nebi se ozdobím, děkujíc tvému nekonečnému milosrdenství, korunou slávy.”

Námahy světa a satana nemohly otrásti její vytrvalostí. Při svůdných věcech jí pravil anděl:

¹ Sv. Augustin, O panenství.

„Který snoubenec byl tak bohat a tak krásný, tak věrný a tak dobrý jako ten, kterého ty zvolila? Který ti za to ručí, že nikdy, ani v smrti, neopustí té, která mu darovala své srdce?

Ježíš je moře pravé lásky; jest jejím zdrojem. Chceš zaměnit zdroj a moře za páchnoucí bahnitou kaluž?”

IV.

Andělova slova stále zněla v duši dívčině a budila v ní jasné myšlenky a velikodušné pocity:

„Nezůstaneš samotná. Panenství je plodné. Ani jedna matka nemá více dětí než snoubenka Kristova. Dítka božského Mistra budou tvými dětmi. Nešťastní budou tvou rodinou.”¹

Dívce se zalíbila tato řeč. Kdykoli bylo třeba navštívit nemocného, podporovati chudého, potěšiti zarmouceného, poučiti nevědomého, vytrhnouti hříšníka z propasti, říkala: „To je můj úděl. V těch

¹ Sv. Augustin, Vyznání, kniha 8, hl. 11.

duších poznávám služebníky svého Snoubence.”¹

Něžnost víc než mateřská ji vábila k opuštěným a působila, že na hrdinné oběti pohlížela jako na velmi obyčejné skutky.

Jsouc prosta pout pozemských, dávala se vésti jen vyšší láskou. Spěchávala ke každé lidské bídě a věnovala se ustavičně úkonům křesťanské lásky. Jako něžná nebeská ovečka zapomínala na sebe sama a hotovila si bohaté rouno dobrých skutků.²

V mateřství, které pocházelo ze spojení s Ježíšem, nebylo nic přirozeného. Bylo vyššího řádu a mělo původ v milosti. Bylo čisté, stálé, nepřemožitelné. Jeho ráz byl božský a žádná dobrodiní ho nemohla vyčerpati. Jako tolik jejích předchůdkyň na téže cestě musila panna jednoho dne říci:

„Odkud mám všechny tyto děti? Tuto rodinu mi dalo panenství. Ó můj nebeský Snoubenče, jak velkodušně jsi se mnou jednal a jak čestný věnec jsi mi uvil! Teď tomu rozumím. Světské svazky zalidňují

¹ Bolandisté, Život sv. Bonny. ² Bolandisté, Život sv. Adély.

zemi, duchovní zasnoubení však působí více. Ujímá se těch, kterými svět pohrdá, činí je šlechtici a zalidňuje jimi nebe.”¹

V.

Odvaha, kterou panna projevila za svého života, zasloužila jí při smrti zvláštní odměny.

Odepřítí všechno náruživostem, aby se všechno mohlo dáti Bohu, spoutati síly odbojného těla, aby se zajistilo vítězství zákona, zůstatí neúplatným a čistým ve víru prachu, který znečišťuje a kazí, předejítí divy soudného dne a již nyní žítí duchovně, to jest úkolem panenství.²

Která lidská odvaha jej splní? Která světská ctnost si naň bude troufati?

Je trojí odvaha, které Bůh připraví na věčnosti zvláštní odměnu: odvaha mučedníků, odvaha učitelů a odvaha panen.

Tato vzácná odměna, toto znamení, je zvláštní lesk těla a duše, kterému se říká svatozář.³

¹ Sv. Cyprián, O kázni a o chování panen.

² Sv. Augustin, O panenství, hlava 13. - Sv. Basilus. ³ Sv. Tomáš.

Svatozář je zářivá barva nebo barevná zář, bílá u panen, červená u mučedníků, zelená u učitelů.¹

Svatozář učitelů je ze zářících hvězd, svatozář mučedníků ze třpytných drahokamů, svatozář panen z líbezných květů.

Panny mají v rukou lilie, mučedníci palmy, učitelé vavříny.²

Panna, korunovaná svatozáří, s lilií v rukou, byla povolána na vítězný vůz svého Snoubence. Vstoupila mezi nás a kráčela nebem, následujíc božského Beránka a zpívajíc chvalozpěv, vyhrazený pannám a andělům.³

64. ANDĚL VOJÍNŮV

I.

Vojín miloval svou vlast, tu zem, kde se splnil časný osud jeho předků, kde stále trvá jejich památka, kde odpočívají jejich tělesné pozůstatky, kde se mluví jejich řečí, kde žije jejich víra. Ta země byla drahá jeho srdci a nemohl bez pohnutí

¹ Henryquez, O konci člověka. ² Dominik de Soto, Summa, 4, 49. ³ Zjev. sv. Jana 14, 3, 4.

poslouchati vypravování o přeslavných činech jejích synů.

Již napřed jí přinesl v oběť život. Bude jí hájiti svou krví. Ona jest mu matkou, která jej nosila v svém lůně, která jej vychovala, která mu dala jméno, na něž je pyšný. Může naň spoléhati a na jeho služby.

Ale pro vlast pozemskou nezapomíná na vlast nebeskou. Vlasti nebeské dává přednost, poněvadž má vyšší cenu.

Vlast pozemská má vládce, kteří umírají; vlast nebeská má samovládce nesmrtelného. Vlast pozemská má zákony, které podléhají změnám, vlast nebeská zákony věčné. Prapor vlasti pozemské lze oslavit mečem, korouhev nebeskou však ctností. Ona má minulost světskou, tato tradici svatou. Ona opatruje mrtvý popel předků, v této žije jejich duše. Ona dává korunu vadmoucí, tato vavříny nesmrtelné. Vlast pozemská má čas, vlast nebeská věčnost.

Anděl učil vojína povinností k obojí vlasti a ukázal mu, že, zradí-li jednu, neslouží druhé. Učil jej spojovati svatost s udatenstvím, svobodu s poslušností, čistotu se ctí.

Vojín byl proniknut nejšlechetnějšími pocity. V duši neměl nic nízkého ani drsného. Nevinnost mu zářila z očí. Byl jako jeden z těch čistých duchů, které Bůh kdysi pošle jako překrásné jezdce, aby svému národu dodal odvahy a jej osvobodil.¹

II.

Brzo se musil vypraviti proti nepříteli. Vypovědění války ho nezaleklo. Na dané znamení přišli andělé křesťanských hrdin a vznášeli se nad bojištěm.²

Padl-li některý hrdina, vzlétla jeho duše k nesčetným svědkům jeho oběti. Všichni jej přijali s poctou a blahopřáli mu k vítězství. Anděl ji doprovázel všude. Vedl ji před spravedlivého Soudce, před vznešeného Odplatitele všech ctností.³

Jestliže však bezbožného stihla smrtelná rána, jaké divadlo se naskytlo! „Neštěstí, neštěstí!” volal anděl, prchaje se smutného jeviště. Jen zlí duchové měli právo žádati duši, která v bláhové zatvr-

¹ 2. Mak. 11, 8. ² 2. Mak. 5, 2. - Sv. Tomáš z Vilanovy, O andělich. ³ Sv. Tomáš z Vilanovy, tamtéž.

zelosti ztratila Vlast nebeskou, když se obětovala za vlast pozemskou.

Na zemi se jávalo z její slávy a přisuzovala se jí nesmrtelnost mezi lidmi. Ale tížila ji těžká potupa, neboť byla soudnou stolicí Boží odsouzena k věčné smrti.

Ach, jak ráda by byla svolila, aby její tělo, jméno i oběť byly zůstaly světu neznámy, jen kdyby se jí bylo dostalo trůnu mezi čistými dušemi. Poněvadž svým pohledem a svou ctižádostí nemířila dost vysoko, byla pro ni marná i největší oběť, kterou přinesla.

V prvním boji nebyl mladý hrdina korunován. Smrt ho ušetřila; ale jen proto, aby pro něho uschovala jiná nebezpečí a tím jiná vítězství.

Útoky, které se naň činily v době míru, nebyly jeho ctnosti méně nebezpečné. Bráně se proti nim, zasloužil si ušlechtilějšího vavřínu, než kdyby byl prolomil nepřátelské řady. Nejkrásnějším nebylo vítězství, o jehož čest se dělil se svými spoluvojíny, nýbrž vítězství, jehož musil dobývat nad sebou samým a nad svými náruživostmi.

Anděl vlasti miloval velice tohoto vojína a jeho anděla. Oni mu pomáhali vésti svěřený národ k vznešenému cíli.

65. ANDĚL ŘEHOLNÍKŮV

I.

Jednoho dne pravil anděl strážný dítěti, které vynikalo mírností a soustředěností:

„Pojď do samoty a obětuj se ve zdech klášterních. Tam tě chce míti Bůh, tam tě volá jeho hlas.”

„Tam se mám uzavřít na celý život?” zvolalo dítě.

Anděl odpověděl: „Není divu, když řeholní holubice se již nechtějí usazovati na špinavém světě. Neboj se, toto hnízdečko lásky je tak dobře uzavřeno jen směrem dolů, zato tím víc jest otevřeno směrem nahoru.”¹

„Nemám tedy již obcovati se světem?”

„Přerušíš jednání s lidmi jen proto, aby ses tím vroucněji připojil k blaženým duchům. Z cely není daleko do nebe.”²

¹ Sv. Tomáš z Vil., De expectatione partus. ² Bl. Guignes kartuzián, Dopis bratřím z hory Boží.

„Poslušnost se mi zdá těžkou.“

„Ale dá ti křídla podobná křídům našim a budeš rychle plnit vůli Boží.“

„Koho by nelekala taková chudoba?“

„Zřekneš se všeho, takže ani atom prachu nebude tvůj. Ale zato jako my budeš mít Toho, jemuž náleží všechny světy.“

„Čistota je výsadou jen malého počtu lidí.“

„Bůh k ní povolává duše, které miluje něžnější láskou. Jí se vyhneš každé tělesné vábivosti a dostaneš se mezi nás, abys byl váben jen naším společným Středem, nekonečnou Svatostí.“¹

„Mám se dnem i nocí věnovati modlitbě?“

„Nepřestaneš mít v rukou harfu Davidovu, abys zaháněl zlé duchy a přivolával Ježíše s jeho radostmi a slastmi. V nebi chválíme Boha ustavičně a tato chvála je nám tak sladká, že bychom bez ní nemohli býti šťastni.“²

„Jak drsný je ten šat!“

¹ Tertulián, *Ad uxorem*, kniha 1. - Sv. Chrysologus, *Sermo* 143. - Petr pěvec, *Verb. abbrev.*

² Sv. Jan Zlatoústý, *O žalmu* 41.

„Jen takovým očím se nelíbí, jejichž zalíbení hledati nemáš. Před anděly budeš míti zářící šat nebeských lilií, které nepracují ani nepředou, které však svým leskem zatemňují nádheru Šalomounovu.”

„Řeholní pravidla jsou přísná a tvrdá.”

„Jsou kadlubem velkých ctností a vysoké dokonalosti. Kolik duší připravila pro nebe!”

„Musím tedy vésti takový život jako andělé?”

„Budeš žíti naším životem, dosáhneš naší síly a naší krásy, budeš náležeti k legiím pozemských andělů, kteří často mívají návštěvu svých bratří nebeských. Tvůj život bude jako čistý potok, který proudí blankytným záhonem posetým hvězdami, a živí vonné květy, které šatí jeho břehy.”¹

II.

Klášter se novici otevřel. První dny mu poskytovaly jen útěchu. Modlitba, mlčení,

¹ Balduin z Canterbury, O životě mnišském. - Jakub Alvarez, O životě klášterním, 1, 12. - Sv. Jeronym, Dopis Eustochii, 22.

práce, odloučenost od světa, všechno se mu líbilo. Ale satan nelenil.

Přišel okamžik, kdy se novici zdálo všechno zastřené jako smuteční rouškou. Všechno bylo chmurné, smutné, k zoufání. A jinoch pravil již sám u sebe:

„Proč se mám vázati k způsobu života, ke kterému necítím náklonnosti? Nemohu ve světě právě tak dojít spásy jako zde? Kéž by se mi dostalo aspoň nějakého povzbuzení! Ale zdá se, že i Bůh mě odmítá a varuje před tímto domem.”

„Upokoj se,” odpověděl mu anděl strážný laskavě. „Prohlédni poslední námahy satanovy. Jistě se velmi obává tvého pobytu v klášteře, když tak velice prahne po tom, aby tě z něho dostal. Vytrvej! Bůh k tobě promluvil ústy těch, kdo u tebe zastupují jeho místo. To ti musí stačiti.”¹

Jinoch vytrval v cele, jež se mu stala líbezným rájem.²

V okamžiku, když před Bohem skládal sliby, litovali ho někteří stoupenci světa;

¹ Bolandisté, Život sv. Opportuny. ² Následování Krista, kn. 1, hl. 20.

andělé však jásali a rozvinuli při obřadech velkou slávu.

Soudíce podle jejich radostného jáasu řekli bychom, že tento mladý řeholník bude ozdobou jejich některého sboru a že některý sbor andělský bude míti o anděla více.¹

III.

Řeholník byl ještě občas sužován pokušeními. Ale již uvykl boji. Kolik měl bojů, tolik měl vítězství.

Kdysi pocítil jakousi žárlivost, protože spolubratru byla dána přednost. Ihned položil anděl před jeho duchovní pohled na jednu stranu množství zlata a na druhou stranu několik kousků a pravil: „Pohlédni, co každý z vás zanechal ve světě. Viz, oč více obětoval tvůj bratr a jak daleko jsi v zásadách za ním!“²

Ctižádost rušila jeho klid. Obrazivost mu ukazovala dobro, které mohl získati vytrvalou prací mezi lidmi. Anděl mu zjevil v světelném paprsku tmavý atom,

¹ Bolandisté, Život bl. Baptisty Varano, svaté Juetty. ² Bolandisté, Život sv. Kolumbána.

který ihned zmizel, a pravil: „Takovou cenu má kov, přirovnáme-li jej k nesmrtelné duši.”¹

Naříkali si na svou chladnost při duchovních cvičeních. Anděl mu pravil: „Když božský Mistr prchá pouští, jsou šťastní ti, kdo jej i tam následují. Ukazují mu, že mají čisté snahy a že hledají jen jeho. On jim později ukáže zvláštní lásku.”

Litoval, že pro nemoc nemůže choditi do kůru, aby zpíval sv. ofcium. Andělu se to líbilo a pravil: „Půjdu místo tebe, abych obětoval kadidlo modlitby.”

Chtěje mu vlíti velký odpor proti pokušením, ukázal mu anděl zlého ducha v lehkém blesku, který pronikal mraky. Řeholník zvolal: „Raději smrt než takový obraz!” Anděl mu pravil: „Vždyť jsi ho ani neviděl v pravé podobě! Pro rychlost letu nespatřils jeho ošklivost.” Řeholník odpověděl: „A přece bych raději chodil bos po žhavém uhlí až do posledního soudu, než abych jej opět viděl.”²

¹ Bolandisté, Život sv. Benedikta. ² Bolandisté, Život sv. Kateřiny Bol., sv. Brigity.

IV.

Svou svatostí byl i lidem, kteří zůstali ve světě, na velký prospěch. Tisíce hlasů mělo ozvěnu v jeho cele a se všech stran přinášeli andělé úzkostné volání o pomoc. Anděl strážný rozdával mezi ně důkazy přízně, které pokorný sluha Boží pro ně vyprosil. Když byl řeholník skleslý nebo nedbalý, zesmutněl a mohl nebeským přímluvcům rozdávat jen slabou pomoc. Když byl věrný a horlivý, míval velkou radost: mohl rozdávat štědře.

Spatřil brzo ovoce těchto zásluh.

Jedné noci zuřila bouře na oceáně. Veškeré loďstvo spělo smrti vstříc. Velitel zvolal: „Jen s důvěrou! Teď je půlnoc a v tu hodinu vstává k modlitbě řeholník, kterému jsem před odjezdem doporučil naši cestu.“ Při první záři ranních červánků se opět shromáždilo rozptýlené loďstvo. Ani jediná loď se neztroskotala.¹

Ctnosti jistého spravedlivého člověka hrozilo nebezpečí. Svět by se byl velmi

¹ Bolandisté, Život sv. Kolumbána.

pohoršil. Zlý duch se již těšil . . . Řeholník si v modlitbě vzpomněl duší zkoušených pokušením. Zabránil pádu.

V boji se zoufalstvím se jeden člověk rozhodl vzít si život. Chtěl vzdorovati spravedlnosti, nad kterou si zoufal. Čí ruka jej zadržela? Ruka řeholníka, která se vztahovala k Bohu v klášterní cele.

Jeden řeholník, který se měl již odebrati na věčnost, byl doporučen milosrdné přímluvě. Marně sbíral anděl, kde co bylo v jeho dlouhém životě dobrého. Bylo toho proti hříchům málo. Najednou se octly na vážkách posty a umrtvování. Anděle klášterní cely, i tato duše musí za svou záchranu děkovati tobě!

Jedna matka umírala. Ubozí sirotci, co z vás bude? Tísnil se kolem smrtelné postele a neměli jiného léku než slzy. Kdo zadrží smrt, kdo zachová ruce, jež by je dále vedly, oči, aby nad nimi bděly, srdce, aby je milovalo? Andělé těchto drobných dětí, vezměte jejich vzdechy a nářky, zalette do klášterní cely, i vy se vrátíte s útěchou a radostí.

66. ANDĚL KNĚZE

Levita vyrostl v stínu svatyně. Očekávala ho velká čest a rodině se mělo dostati hojného požehnání.

Hned při narození poznali andělé, že bude kdysi zářiti v Církvi jako živé světlo. Prodlévali v domě, aby chránili jeho kolébku, opěvovali jeho křest a předpovídali jeho svatost.¹

Úmysl Boží se počínal projevovati.

Anděl, který měl vésti toto dítě, se kdysi zjevil matce, drže závoj posetý květinami. Viděla, jak závoj daleko odlétá, se rozeštírá a pokrývá roviny, lesy a hory. Anděl jí pravil: „Tvé dítě pokvete pro nebe a nesčetné duše mu budou děkovati za svou spásu.”²

V den, kdy byl oděn důstojností kněžskou a uveden mezi knížata lidu Božího, jsme viděli, jak jeho anděl první mu padá k nohám a líbá mu ruce.

Tyto ruce, které obdržely svaté znamení, zářily víc než ruce naše. Měly také

¹ Bolandisté, Život sv. Guduly. ² Bolandisté, Život sv. Kolumbána.

konati vznešenější dílo a rozdávat větší poklady. Dostaly moc, dotýkati se svatých předmětů a je nositi, i sílu, věci ne-svaté posvěcovati a žehnati.

V novém knězi pozdravil anděl strážný muže, který jej převyšoval mocí a důstojností. Vycházeje ze svatyně dal mu pokorně a uctivě přednost. Považoval to za prevelikou čest, že smí býti nablízku a pomáhati tomu, který se stal druhým Kristem a jehož slovo má sílu svolati Boha na zemi a vésti duše k nebi.¹

S tak vysokou důstojností se musil shodovati dokonalý život: anděl zdvojnásobil svou péči.

Nedokonalosti, které lpí na lidské přirozenosti a jež v knězi zůstaly, neodňaly mu odvahy: věděl, že budou na prospěch. Kněz, který je podroben těmto slabostem andělům neznámým, bude shovívavější k hříšníkům. V andělu by snad nevole byla větší než soucit. Kněz však může pozorovati jen sebe sama, aby byl samá dobrota a laskavost.

¹ Sv. Bernard, Řeč synodální. - Sv. František z Assisi, op. 22.

Dobře, že klíče od nebe jsou v rukou lidských.¹

II.

Když sluha Ježíše Krista vystoupil na kazatelnu, byla v jeho srdci horlivost andělova a oživovala jeho slova. Andělé věřících naslouchali a vzdávali mu tisíceré díky.²

Když zasedl na božskou soudnou stoličci, aby rozhřešil hříšníky a vrátil jim ztracenou korunu, zvolal anděl pln podivu: „Kdo jiný než Bůh může odpouštět hříchy a činiti čistým, co bylo nečisté?”³

Když kněz jako živý trůn nosil nebeského Krále ve vítězoslávě a rozdával duším svátostnou manu, s chvěním jej doprovázel jeho nebeský strážce s jinými anděly.⁴

Když přijímal dítě při vstupu do života

¹ Sv. Jan Zl., O sv. Petru a o Eliáši. ² Sv. Bernard, O Písni písní. - Bolandisté, Život sv. Basilie, sv. Ambrože, sv. Šebestiána, sv. Vincence Fer., sv. Bernardina z Feltre. ³ Job 14, 4. - Marek 2, 7. - Filip poustevník, Dopis mnichu Kallirovi. ⁴ Sv. Nilus, Dopis Atanasiovi.

a odíval je rouchem nevinnosti nebo když stál u starce při odchodu ze světa a jej zaplatřoval, býval anděl proniknut radostí a velebil tyto divy.¹

Když však kněz v přítomnosti nebeského dvora, který jej zaplavoval světlem, konsekroval tělo a krev božského Vykupitele a ve jménu Božím pronášel slova: „Toto je tělo mé! Toto je kalich mé krve!” skláněl se anděl k zemi jako zničen a neodvažoval se pozdvihnouti očí. Ani cherubové a serafové se mu nejevili tak vznešenými.²

III.

Anděl knězův viděl v dálce, jak andělé těch národů, které dosud sedí v stínu smrti, se k němu vracejí s bolestným výrazem, a slyšel, jak k němu volají: „Pomoz!”³

Aby vyhověl jejich přání, vložil do srdce, jehož velkodušnost znal, živý obraz té bídy a nutil je věnovati se spáse nevěřících.⁴

¹ Sv. Řehoř Naz., O křtu. ² Sv. Bernard, *Instructio sacerdotis*. - Sv. Jan Zlatoústý, O kněžství. ³ Skut. apošt. 16, 9. ⁴ Sv. Jeronym, O pro-

A učinil ještě více. Ostrým kopím, jehož hrot zářil božským ohněm, zranil to srdce, aby ustavičně bylo puzeno horlivostí.¹

V několika dnech se stal ze svatého kněze horlivý apoštol a anděl mu pravil: „Půjdeme!”

Kolem lodi, která je přijala, se vznášelo tisíce duchů, kteří svým dechem zvlňili šťastné plachty, urovnali vlny a zpívali:

„Vstaň a sviť, ó Jerusaleme, vzešloť tvé světlo a velebnost Boží je nad tebou!”²

Při pohledu na nesčetné koruny, přinesené duším, kterým byla vpálена známka otroctví, stal se satan nepokojným. Svolal své mocnosti a rozkázal jim, aby ten podnik zarazily a pohřbily katastrofou. Na jeho hlas se spojilo všechno: noc, vítr, blesk. Všechno bylo zmateno a rozbouřeno. Nebe a voda závodily v zběsilosti a jejich zuřením pronikal pekelný smích.

Víc než jednou měla býti loď pohlcena

roku Isajáši. - Sv. Nilus, Dopis Meletiovi. - Bollandisté, Život sv. Vivenciána, sv. Patricia, sv. Pavla Leonského.

¹ Svěžívotopis sv. Terezie. ² Is. 60, 1.

vlnami. Ale ochranné paže ji podporovaly. Zlým duchům navzdor navrátili andělé, řídící živly, zase pokoj i radost a všichni děkovali Bohu za ochranu.¹

IV.

Sotva posel spásy dospěl břehu, letěli mu vstříc andělé nevěřícího národa a volali: „Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně! On bude naším těшитelem a pomocníkem, otevře nám srdce dosud zavřená, seznámí nás s těmi, kteří o nás nic nevěděli, učiní náš úřad plodným. Jak mnoho duší bude společnou činností kněžskou a andělskou vyrváno satanu a přivedeno do náručí Božího!”

Ve chvíli, kdy byla po prvé sloužena božská oběť, zahalilo krajinu nebeské světlo. Temné mocnosti se hýbaly a otřásaly zemí. Jejich autorita byla smrtelně raněna. Ježíš Kristus slavnostně zřídil své království.

Kněžská ruka, podporovaná rukama tisícerych andělů, postavila v srdci tohoto

¹ Sk. ap. 27. - Bolandisté, Život sv. Filana.

království žebřík vyvolených. Viděli jsme, jak po něm vystupovalo nejprve několik duší dětských, potom několik duší starců, pak duše každého věku a stavu.

Když apoštol začal svou činnost mezi lidem oddaným modloslužbě, zavedli jej andělé k těm, kteří zachovávali přirozený zákon nebo se od něho nejméně odchýlili a kteří se zdáli zralými pro křest nebo pro pokání. Vedla jej patrná Prozřetelnost tam, kde se něco zdálo náhodou.¹

„Kdo jsi, že sám bojuješ proti světu a nad ním vítězíš?“ zvolal zlý duch. — „Mé jméno je množství,“ odpověděl apoštol, užívaje vlastních slov satanových. „Ty vidíš jen mne, slabý a bezmocný nástroj, ale se mnou jsou andělé mých příbuzných, mých přátel a všech duší, které jsem přišel zachrániti.“²

Zlý duch se domníval, že na to přišel, jak by dobyl skvělého vítězství. Pronásledováním dovedně připraveným chtěl svým protivníkům zasaditi rozhodnou ránu. Ale v své zuřivosti se zklamal. Stal se

¹ Bolandisté, Život sv. Kolumbána. ² Sv. Marek 5, 9. - Origenes, Výklad sv. Jana.

právě vykonavatelem jejich vůle a nastával mu předvečer potupné porážky.

V.

Anděl pravil apoštolovi: „Jak jsi šťasten, že můžeš vinný kmen, který jsi zasadil, zalíti svou krví a tím mu zajistiti nový vzrůst.” Apoštol byl unesen radostí.¹

V hodinu ustanovenou božskými úradky za přípravu k oběti byl zajat a uvržen do vězení.

Podiv andělův byl nesmírný. Nevěděl ani, jak by dosti uctil pouta knězova. Poněvadž je kněz nesl pro Ježíše Krista, zdála se andělu zářnější nad zlato. Viděl v nich čestné pouto, skvostnou ozdobu, vzácné roucho lásky a byl by si přál, aby je mohl zaměnit za svá křídla.²

Snadno by byl mohl jako osvobozující andělé přelomiti tato pouta a otevřítí brá-

¹ Sv. Augustin, O žalmu 40. - Tertulián, Řeč na obranu, 50. - Sv. Epifanius, Kniha druhá proti bludařům. ² Sv. Jan Zlatoústý, O epištole k Efeským. - Bolandisté, Život sv. Felixe z Noly, sv. Juliána z Mansu, sv. Restituty, sv. Majola.

nu. Ale raději volil pro něho zajetí, tak bohaté na zásluhy a slávu. Zkoumal hloubku ran, měřil stupeň žízně a hladu a pozorně si všímal, jak roste bolest.¹

Aby udržel odvahu svého hrdiny, rozmnožoval útěchu. Ozařoval vězení jasem a naplňoval je vůní mnohem sladší, než je vůně všech květin pozemských. Zpíval a svůj zpěv doprovázel hudbou svých šelestících křídel. Tato harmonie posilovala zkoušenou duši.²

Když vyznavač zpíval bolestné žalmy zajatců, odpovídali mu andělé radostnými žalmy osvobozených.³

V předvečer mučednické smrti měl kněz nevýslovný zármutek. Jen jednou by si byl ještě přál přinést svatou oběť a posilnit se chlebem silných. Ale bez pohnutí ležel na holé zemi se spoutanýma rukama, a neměl k oběti ani věcí ani oltáře.

Anděl učinil pro něho divy, které činíval

¹ Bolandisté, Život sv. Viktora, sv. Eleutheria, sv. papeže Alexandra. ² Bolandisté, Život sv. Fursea, sv. Vincence ze Zaragosity, sv. Romana, sv. Vavřince, sv. Víta, sv. Theopompa. ³ Bolandisté, Život sv. Theogena, sv. Anastasia Magundata.

pro jiné přátele Boží. Zjevil se mu v světelné kouli s bělostným chlebem a s vínem ve zlaté číši.¹

„A kde je oltář?” tázal se kněz. Anděl odpověděl: „Je zde připraven. Září démanty a rubíny. Ježíš sám si jej zvolil. Kde může býti oltář bohatší než hrud' ozdobená krví a ranami?”

Anděl položil chléb a víno na prsa vyznavačova. Vyznavač pronesl svatá slova, přijal z rukou andělových chléb života a kalich spásy a řekl:²

„Mám býti rozemlet jako pšenice a státi se chlebem hodným Ježíše Krista. Šťastná a tisíckrát požehnána buď ruka, která mě vysvobodí ze světa a spojí mě s Ježíšem! Dopustí se viny, když mi prokáže tuto milost, ale budu horlivě prositi Boží milosrdenství, abych ji směl kdysi v nebi zlíbatí.”³

VI.

Ve hvězdných výšinách se objevily zá-

¹ Bolandisté, Život sv. Klementa z Ankyry.

² Tamtéž, Život sv. Luciána, kněze Antiochijského, sv. Zosima. ³ Tamtéž, Život sv. Ignáce Ant.

stupy čistých duchů. Hleděli dosud na jeden, do té doby tmavý ostrov, který se právě ozářil. Kalvarie byla připravena. Celé nebe se k ní sklánělo.¹

Anděl stál při vyznavači víry a držel mu korunu. Oslavení mučedníci skláněli své palmy na znamení bratrství. A mezi nimi otvíral Ježíš náruč, aby mučedníka přijal.²

Když se počala řinouti krev, sbíraly ne-sčetné ruce její krůpěje. Učinily z nich poklad, který bude bohatstvím vražedného národa. Tato krev se stane milosrdným a požehnaným deštěm, rozšíří se na duše, obrátí je a zachrání. Tak se mučedník pomstí.³

Při posledním vzdechu mučedníkově sjel blesk z mraků do hlubiny. Satan byl svržen s trůnu. Jeho žezlo se roztříštilo na kousky. Národ tak dlouho utiskovaný prokletou nohou si měl oddechnouti. Jako zá-

¹ Bolandisté, Život sv. Kolumbána. ² Tamtéž, Život sv. Juliána, sv. Ondřeje Sal., sv. Timothea, sv. Maura. - Raynard, Život sv. Trifonia a sv. Respicia. ³ Sv. Augustin, O kázání na hoře, kn. 1.

zračný olej rozplamenila krev v duších
stonásobně oheň božské lásky.¹

Andělé zpívali vítězně: „Kdo jest to, jenž
přichází oděn nachem a ozdoben zářícími
ranami? Jak krásný jest voják, jenž pře-
mohl peklo, dal svému knížeti království
a objevil se obtížen kořistí! Křesťanská
obec, kterou apoštol založil, jest hodna
matky Církve, jest jí vtištěna pečeť obě-
ti.”²

A jiní andělé, kteří obklopili mučed-
níka, prozpěvovali: „Zdvihněte, knížata,
brány své, zvyšte se, brány věčné! Nový
vítěz použije svého vítězství, aby vybu-
doval slavnější Jerusalema. Uprázdňená
místa mezi vámi budou vyplněna. Zlí du-
chové budou v Lásce nahrazeni dušemi
obrácených!”³

Do chvalozpěvů se mísily stesky: „Proč
jsi nedal tělo i nám? Proč jen člověk je tak
šťasten, že smí za tebe umřít?”⁴

Ale na tyto stesky odpovídal jiný hlas:

¹ Sv. Augustin, O žalmu 4. ² Is. 42. - Sv. Efrem, Chvála mučedníků. - Sv. Cyprián, Napomenutí mučedníkům. ³ Žalm 23. ⁴ Michael Vivien, Tertul-
lianus Praedicans.

„Bůh zemřel pro člověka: na člověku jest, aby zemřel pro Boha.“¹

Tisíc hodin cesty od této Kalvarie se stal podivný a vzrušující div.

U otcovského krbu mlčky a němě visela citera, na které kdysi mučedník hrával, když doma zpíval. Citera se sama od sebe libě rozezvučela a bylo slyšeti nebeský zpěv.

Šťastní světcové, kteří krácejí, ve šlépějích Beránkových! Jejich duše se budou radovati v svatých síních, a poněvadž prolili svou krev pro Ježíše Krista, budou věčně panovati v jeho slávě.²

VII.

Kněz měl na své čelence tolik drahokamů, kolik duší zachránil. Tyto duše jej pozdravovaly radostným voláním:

„Sláva apoštolovi, vyznavači, pastýři, mučedníku!“³

¹ Sv. Asterius, Chvála sv. mučedníka Foka. - Tertulián, Pojednání o vzkříšení. ² Bolandisté, Život sv. Dunstana. ³ Tamtéž, Život sv. opata Viléma.

V té době, když byl korunován v lůně Otcově, dostalo se jeho památce a tělesné schránce na zemi pocty, kterou může dáti toliko Církev.

U nohou božského Mistra láska rozbila nádobu vzácné masti, jejíž vůně se všude rozšířila. Drahocenné ostatky měly býti sebrány, aby po staletí šířily svou libou vůni.¹

Tyran, který duši mučedníkův právě zjednal přístup do nebe, nechtěl, aby jeho tělo bylo pochováno do země. Rozkázal je zanésti daleko k moři a pochovati je do vln.

Na obzoru je viděli jako slunce, jež vychází z vln a vysílá své první ohnivé paprsky.

Andělé je vynesli opět na pobřeží, ovívali je křídly a opěvovali vítězství, k němuž bylo nástrojem.²

Lidé upozornění byvše tímto holdová-

¹ Sv. Paschasius Radbertus, O evangeliu sv. Mat. ² Sv. Theodor Studites, O všech rádech nebeských, - Bolandisté, Život sv. Klementa z Ankyry, sv. Agatangela, sv. Tyrsa, sv. Andeola, sv. kněze Juliána.

ním, přišli uctíti ctihodnou schránku tělesnou. Vycházela z ní božská síla, která vlévala svatost a působila divy.

Hrob jeho byl brzo slavný. Zvýšil se, rozšířil a proměnil se v prostranný chrám, který stále bude trvati, nesa jméno mučedníkovo.

Svaté ostatky budou odpočívati pod oltářem. Po celé věky denně bude přicházeti Spasitel, aby se obětoval nad tělem svého kněze, který se obětoval pro svého Boha.

Mučedník bude stále žíti ve vzpomínkách nových křesťanů. Budou o něm vypravovati svým dětem, učiti je, aby jej chválili a každý rok oslavovali jeho vítězství. Až do pozdního potomstva se na něho bude vzpomínati s láskou.¹

67. ANDĚL MATČIN

Jsouc zesláblá stářím a tušíc blízký konec, velebila Boha za přízeň, kterou jí prokázal v jejích dětech. Její anděl k ní svolal anděly rodiny a tázal se jich, kterých

¹ Sirach, 44.

radostí zakusili v svém úřadě. Andělé odpovídali chvalořečmi na své chráněnce.

Anděl malého vyvolence rozvinul šat jeho nevinnosti. Anděl dívčin chválil zářivé růže božské lásky. Anděl vojínův ukázal prapor statečně obhájený. Anděl řeholníkův mluvil o pozemském štěstí. Anděl kněze ukázal na oltář, na žebřík spásy, na vězení, na místo utrpení.

Anděl matčin jim pravil mile se usmívaje: „Díky, milovaní bratří; právě jste ukázali mé poklady. Jak možno sestaviti korunu slávy pro matku, a nevložit do ní několik paprsků z korun dítek? Není matka kmenem, na kterém kvetly, a nemají od ní první vůni svatosti?“¹

Zaslíbila je Bohu před narozením, zasvětila mu je v den křtu a obnovovala neustále drahou obětí.²

Viděl jsem, jak se s nimi radovala, jak s nimi trpěla, jak s nimi plakávala, jak žila více v nich než v sobě samé.

Tak je připravovala k obětem, ke kterým vy jste je vedli a o něž se s nimi dě-

¹ Sv. Terezie, O zakládání. ² Bolandisté, Život sv. Řehoře Naz.

lila. Byla povolným nástrojem milosti Boží v díle, nad kterým žasnete.¹

Jak je to pro mne sladké, když slyším, jak velebíte slávu matčinu! Brzo se budu před Bohem dovolávat vašeho svědectví. Až budu tázán na její život, nechám mluvit anděly jejích dětí. Její děti a jejich ctnosti budou drahokamy a skvosty, kterými bude ozdobena vstupujíc do nebe.²

Tohoto anděla jsem nejvíc miloval a on mě také miloval nejvíce. Viděl ve mně anděla Jakobova a já jsem v něm viděl anděla Rachelina.

68. ANDĚL SLUHŮV

Z hrubého šatu dobrého služebníka vyzařoval působením andělovým lesk jeho duše. Jeho ctnost byla čistá a krásná, ale nenabyl jí bez námahy.

Jednou mu satán uvnitř pravil: „Proč oni jsou páni, a ty jen služebníkem?“ Ale rozumný muž odpověděl hned podle vnuknutí andělova: „Ale pročpak jsou v těle oči jen očima a ruce rukama?“

¹ Sv. Petr Dam., Kázání, 17. ² Sv. Jeronym, Dopis Eustochii.

Satan ho chtěl svést k nevěrnosti. Právil mu: „Nikdo tu není, nikdo tě nevidí, nikdo tě nemůže podezřívati.” Anděl odpověděl hlasem služebnickovým: „A od kdy se zatemnilo oko, které bdí od věčnosti?”

Když satan viděl, že jeho ctností neotřese, pokoušel se učiniti jej marnivým. Právil mu licoměrně:

„Jsi tak pokorný, zbožný, poslušný, věrný ve všem! Je málo tak dokonalých služebných jako ty a již dlouho vedeš svatý život. Jsem anděl, jehož posílá Bůh, abych ti blahopřál k vítězství nad zlým duchem a zjevil ti velikost tvých zásluh.”¹

Anděl, aby jej varoval před pádem, ukázal mu zrcadlo, v kterém viděl své různé nevěrnosti a četné nedokonalosti. Sluha se zhrozil sebe sama a rychle řekl podvodníkovi: „Krásný anděle, oklamali tě. Ten slavný popis, který ti dali, se nehodí na mne. Jsem jen bídný hříšník.”²

Satan uprchl a anděl projevil sluhovi přátelskou náklonnost.

¹ Paralyponena sv. Pachomia a sv. Theodora. Sv. Jan Klimakus, Žebřík k nebi. ² Kniha nauky církevních Otců.

O světské vědomosti se staral málo, ale úžasné pokroky činil ve vědě spásy. Od svého anděla jako učitele a ze svého kříže jako z knihy se naučil konati právě ctnosti.

V této škole a z této knihy čerpal poslední útěchu. Když přišla smrt, našla ho, jak naslouchá svému andělu a jak sklání hlavu k obrazu ukřižovaného Ježíše. Ani jeden lhostejný boháč neměl tak slavný pohřeb. Pohřební průvod byl provázen anděly, kteří opakovali božská slova: „Dobře, služebníku dobrý a věrný; že jsi nad málem byl věrný, nad mnoha věcmi ustanovím tebe. Vejdi v radost Pána svého!”¹

69. VYŠŠÍ ANDĚLÉ

Naše služba jako andělů strážných nepřerušila našich styků s nebeskými bratřími, naopak, obcovali jsme s nimi ještě častěji. Musili jsme se k nim utíkávat nejen pro sebe, ale i pro duše, které jsme vedli.²

¹ Mat. 25, 21. - Sv. Chrysologus, Káz. 115. - Bolandisté, Život sv. Reygnera. ² Sv. Dionysius.

V řádu, který Bůh stanovil mezi duchy, uděluje se milost od vyšších k nižším. Spasitel jest jejím původcem. Milost vyvěrá z jeho Srdce do srdce Panny Marie, sestupuje skrze serafy, cheruby, trůny, panstva, síly, mocnosti, knížata, archanděly a anděly, až dospěje k lidem.¹

V této vznešené správě vše spolu souvisí a tak jsme živou prozřetelností Boží. Lidé s podivem pozorují zdroj, z něhož prýští milost, a vidí, jak z něho vychází krása, život a sláva. Ale pamatují též na zářivé potrubí, jimž dospívají tyto plodné vody až k nim?

Jakou blaženost pocítil otec rodiny, když spatřil ten nesmírný řetěz, jehož první článek byl v srdci Božím a poslední v ruce, kterou mu podával jeho dobrý anděl!²

Co by bylo z člověka bez těch vztahů, které jsou mezi zemí a nebem?

Zlý duch nepotřebuje násilně útočiti

O nebeské hierarchii hlava 3. až 4. - Sv. Tomáš, O andělech.

¹ Niketas Choniates, Poklad pravé víry, 2, 60.

² Sv. Hilarius, Výklad žalmu 118.

na duše; neplodnost a hlad brzo by mu je vydaly.

Vypuditi anděly ze světa bylo by tolik jako oloupiti svět o slávu a ozdobu. Místo světla a života by měl jen tmou a smrt. Lidé by se přestali povznášeti k nebi a myslili by jen na to, jak by se ponořili do hlubin hmoty.¹

Bez andělů by nižší svět neměl ani poesie, ani vznešenosti, ani by na něm nebylo naděje. To dobře ví zlý duch, a proto všude šíří ponižující racionalismus, v kterém žije tolik duší. On duchovních a nadpřirozených hodnot neničí, hledí je však skrývati a zdržovati srdce, aby se k nim nepovznášelo.

70. TVÁŘ BOŽÍ

Naše zaměstnání nás od Boží tváře nevzdaluje. Vidíme ji stále a všechno, co jest, se nám jeví v jejím světle.²

Pohybovali jsme se v Bohu. Zářnými prostory nekonečna jsme vystupovali, se-

¹ Sv. Klement Alex., Stromata. - Sv. Ambrož, O evangeliu sv. Lukáše. ² Mat. 18, 10. - Sv. Řehoř V., Mravouka. - Sv. Tomáš, O andělich.

stupovali a volně kroužili. Vlast nás zaplavovala svými půvaby i ve vyhnanství, kam jsme šli za nepřáteli. Žádná vzdálenost nezeslabuje našeho zraku, ani překážka ho nezadržuje, ani stín ho nekalí, ani mnohotvárnost ho nerozděluje, ani plnost ho nevyčerpává, ani sebemenší maličkost mu nemůže ujíti.

Není na zemi červíčka, ani zrnka písečného, ani kapky rosné, jejichž osud by nám nebyl právě tak znám jako osud světů.

A tak nám ani nebe neposkytuje palmy, ani koruny, ani jáсотu, o jejichž dějinách bychom nevěděli a jež by pro nás nebyly dojemnou vzpomínkou.

Péče, kterou věnujeme některé duši, nám nebrání naslouchati koncertům andělským a míti v nich podíl, býti při vítězství spravedlivých a je velebiti, viděti, jak vystupují modlitby lidí, a žasnouti nad rozdělováním milostí.

Nebe, země a peklo jsou před námi; boj, trest a odměna nejsou nám tajemstvím. Tvář Boží šíří v tvorstvu jasnost, která se našim očím nijak nezastírá.

V svém nynějším stavu mohou lidé jen stěží chápati tuto přednost. Jediné světlo slávy může duchu uděliti sílu a rozpínatost, aby mohl současně a při tom jasně pozorovati věci.

71. STAROBA

Když každý člen rodiny vyplnil svůj úkol a nastoupil dráhu, na kterou jej Bůh volal, otec osaměl. Vrstevníků svého dětství již neměl. Zůstal sám jako zbytek minulých dob.

Ale jeden přítel byl u něho: přítel velmi starý, ale mladistvě svěží. Ten, jehož mu dal Bůh při vstupu do života, jenž bděl nad jeho kolébkou a v každém okamžiku byl u něho.

Mé přátelství, poněvadž se vztahovalo na duši, neochabovalo tím, že tělo stářím chřadlo. Slabosti a léta neměly na ně vlivu. Duše starcova byla právě tak silná a zdravá jako prvního dne. Stařec měl týž čistý pohled a jemný sluch, totéž jasné čelo a něžné srdce.

Čím více péče jsem této duši věnoval,

tím více jsem se o ni zajímal. Čím víc mě stála, tím mi byla dražší. Nechtěl jsem, aby má štědrost byla marná. Nemiluje včela svůj poklad tím více, čím déle poletovala nad květinami?¹

Posiloval jsem přítele Božího, aby neklesal na duchu a neoddával se smutku. Když se země zachmuřila a nabízela mu jen věci pomíjející, ukazoval jsem mu zář nebeskou a získal jsem jej pro to, co nepomíjí.

Má přítomnost zaplašovala stíny kolem něho a těšila ho, když neměl pomoci. Zastupovala u něho místo příbuzných a přátel. Jásám jsem byl pro něho celým světem.

Měl jsem velikou radost, kdykoli jsem si pomyslí, že brzo vejde do slávy. Ale netoužil jsem po tom, aby již přišla jeho poslední hodina. Dlouhý život je velikým dobrodiním pro ty, kdo jej ztrávili v přátelství s Bohem. Neboť duše si mohou velice rozmnožiti zásluhy a povznést se nad anděly. Andělé měli k získání zásluh jen jediný okamžik.²

¹ Sv. Tomáš z Vilanovy, O andělich. ² Tamtéž.

72. NEMOC

Bůh jej chtěl očistiti poslední obětí a dáti mu krásnější odměnu. Navštívil ho nemocí.

Nevzdálil jsem se od jeho lože. Bylo hranicí, na které měl býti ohněm stráven zbytek jeho nedokonalostí.

Naléhal jsem naň, aby své utrpení spojil s utrpením Ježíšovým. Viděl v duchu anděly, kteří s nebe sestupovali k jeho posteli. Jeden držel v rukou kříž, jiný kopí, jiný hřeby, jiný třtinu, jiný sloup, jiný řetězy.¹

Při pohledu na tyto nástroje, jež andělé nesli s úctou, působily naň živě bolesti božského Spasitele a toužil trpěti.

Nezmenšil jsem cenu jeho oběti, ale zmírnil jsem hořkost kalicha. „Jen s odvahou!” pravil jsem. „Tvé tělo se slabostí a nemocí rozpadne v prach. Zeď, která je mezi tebou a Domovinou, se viklá a rozpadá. Bědoval bys, že cesta průlomem po několik okamžiků bude těžká?”

¹ Bolandisté, Život sv. Lidviny.

— Šťastný plavče, poddáš se zármutku, když jsi již skoro u přístavu? Nepřišel spíše okamžik, kdy třeba osušiti slzy a zapěti radostný chvalozpěv?”

Takové myšlenky jsem vložil do jeho srdce tak jemně, že se zdálo, jako by byly vznikaly samy od sebe, takže je považoval za myšlenky své.

Tak jsem byl nástrojem Božího milosrdenství, aby změkla drsná podložka, na které odpočíval. Má péče a můj soucit byly tím větší, čím více mu přibývalo bolestí.¹

73. ZVĚSTOVÁNÍ ODCHODU

Když jsem se jednou v noci snažil mu uleviti, viděl jsem v domě Božím anděly, jak rozhazovali po dláždění svatyně fialky, lilie, růže.

„Co děláte, blažení bratří?” tázal jsem se. „Co to znamená?”

Odpověděli: „Brzo zde budeme míti slavnost a činíme k ní přípravy.”²

¹ Ž. 40, 4. - Sv. Pantaleon, Řeč o sv. Michaeli.

² Život bl. Roberta O. Cist.

Pochopil jsem, čím bude tato sláva a jaký podíl v ní budu mít.

Přišel okamžik, aby se starci projevila přízeň, kterou Bůh prokazuje svým nevroucnějším přátelům.

Dosud nevěděl, kdy dospěje konce své životní dráhy. Bylo to pro něho dobrodíním. Jeho bdělost a horlivost se tím podněcovala. Posvěcoval každý den svého života, neboť každý mohl býti posledním.

Ale jistota v předvečer rozloučení je také milostí. Jak asi působila, když jeho pohled utkvěl na pevném a blízkém cíli? Jak jej odloučila ode všeho pozemského! Jak povznesla jeho myšlenky! Jakou lítost nad chybami budila! Jak roznítla jeho lásku!

Zjevil jsem mu tedy den a hodinu, kdy se uvolní ze zajetí. Zvolal: „Plesám proto, že mi bylo řečeno, do domu Hospodino-
va jdeme.”¹

74. PROSBA

Když nebyl již schopen mluvit s Bo-

¹ Ž. 121. - Bolandisté, Život sv. Menelea, sv. Štěpána Sap., sv. Pavla, sv. Cedy.

hem, činil jsem to já jeho jménem. Jsa ještě v plné síle, prosil mě velice takto:

„Můj dobrý anděle!

Nevím, kdy a jak zemru. Možná, že zemru náhle, nebo že při posledním vydechnutí nebudu při vědomí. — Ale jak mnoho bych si přál říci Bohu na prahu věčnosti!

Dnes tedy dobrovolně a svobodně přicházím a prosím tě, abys v tom hrozném okamžiku mluvil za mne. Řekni mu tedy, můj dobrý anděle, že chci zemřít v římskokatolické apoštolské Církvi, v níž od dob Ježíše Krista zemřeli všichni svatí a mimo níž není spásy; že prosím o milost, abych měl podíl v nekonečných zásluhách svého Vykupitele a že chci duši vypustiti líbaje kříž skropený jeho krví.

Že lituji svých hříchů, poněvadž se mu nelíbí, a že z lásky k němu odpouštím svým nepřátelům, jako sám si přeji, aby mi odpustili.

Že rád zemru, poněvadž to poroučí, a že se s důvěrou vrhám v jeho nejsvětější Srdce, očekávaje vše od jeho nekonečného milosrdenství.

Že, ač nevýslovně toužím jíti do nebe, přece jsem ochoten s jeho milostí přetrpěti všechno, co mi uloží jeho nejvyšší spravedlnost.

Konečně, že ho nade všechno pro něho samého miluji, že ho chci po celou věčnost milovati s blahoslavenou Pannou Marií, s anděly a svatými, a že doufám, že ho po celou věčnost milovati budu.

Neodpírej mi toho, můj dobrý anděle, a mluv takto k Bohu místo mne; ujišťuj jej, že tak to cítím a tak to chci.”¹

Srdcem i hlasem opakoval jsem toto krásné ujištění. Bůh je přijal tak milostivě, jako by bylo v témž okamžiku přicházelo z duše umírajícího.

75. POSLEDNÍ ÚTOK

Když satan viděl, že boj se mnou již má býti ukončen, zoufale se vztekal.²

Což mu na tom záleželo, že dosud byl vždy přemožen a zahanben? Kdyby v posledním boji byl mohl zvítězit, nebylo by

¹ Sv. Karel Bor., Prosba k andělu stráž. ² Jan Lopez, Stručná nauka církevních Otců.

mu to bývalo potěchou za dřívější porážky?

Když nemohl loď ztroskotati na obtížných místech a mezi úskalím na širém moři, čekal na ni v přístavu.¹

Posháněl prostředky k nejhroznějšímu útoku. Na jeho výzvu přispěchaly mu legie temných duchů na pomoc. Vybral ty, kteří toho dobrého křesťana za života nejvíce trápili. Oni nejlépe vědí, s kým jednají.²

Pravil jim: „Připomeňte mu chyby, ke kterým jste ho svedli. Zvětšujte je před ním tak, jako jste je dříve zmenšovali. Ukazujte mu jako zločiny to, co jste mu dříve vnukali jako nevinnou věc. Umořte jej břemenem těch smutných vzpomínek. Poněvadž je sklíčen nemocí, nebude vám moci dlouho odporovati. Duševní skleslost a zoufalost jsou naše zbraně. Nezvíťzíme-li jimi, je vítězství ztraceno. Jděte tedy a závodte! Kdo jej přivede do záhuby, tomu se dostane uspokojení, že ho bude moci v pekle trápit.“³

¹ Sv. Jan Zlatoústý, Výklad textu Vidi Dominum. ² Jan Lopez. ³ Sv. Tomáš, O andělich.

Jako nešlechtní supi, kteří mávajíce křídly letí nad jasnými potoky, nad usměvavým polem, nad svěžím osením a uprostřed morového bahna se vrhají na nějakou nečistou kořist, tak se vrhli zlí duchové na zlo, kterého se dopustil ze slabosti, a zavřeli oči pro dobro, které vykonala silná ctnost.¹

Na umírajícího útočily skličující myšlenky. Ačkoli, vyjma jen několik chyb, kterých hned želel, vedl život svatý, přec slýchal dnem i nocí vyhrůžná slova: „Běda ti, zavrženče, ani jeden hřích ti nebyl odpuštěn!”

76. UKLIDNĚNÍ

V této temnosti jsem spravedlivého uklidňoval:

„Nech zlé duchy řvátí a stále důvěřuj! Pro koho jiného jsou bolesti a smrt Kristova, ne-li pro ty, kdo s pevnou důvěrou prosí o pomoc a přivlastňují si jejich účinky? Myslíš, že tě rukou, zraněnou z lásky

¹ Sv. Basilius Cesarejský, Homilie o závisti.

k tobě, vypudí ze srdce, které rovněž z lásky k tobě bylo probodeno?¹

Vzpomínky na tvé chyby tě mají pokořovati, ne skličovati. Vložils je do klína Božího milosrdenství, a můžeš spoléhati, že Bůh, jenž jest přítelem srdcí zkroušených, ti je promine. Bojíš-li se, žes dosti přísně na sebe nežaloval, prozpytuj si znovu svědomí a poslední rozhřešení smyje poslední skvrny.

Lituješ, žes nečinil dosti pokání? Pokání přichází k tobě s bolestí, kterou cítíš. Spasitel ji pro tebe vyvolil a má jistě touž cenu, jako kdybys ji byl vyvolil sám. Trp a doufej! Doufej proto, že trpíš!”

Pohlédl na rány Ježíše Krista a slyšel hlas: „Dnes ještě budeš se mnou v ráji!”²

Tak jsem jej upevnil v naději, i řekl pokušiteli:³

„Marně číháš na mou duši, nikterak ti nenáleží. Nenajdeš ve mně nic, do čeho by se tvá zloba mohla zakousnouti. Náležím svému Bohu, jeho milosrdenství a lásce. V této lásce jsem a zůstanu na věky.”⁴

¹ Jan Lopez. ² Luk. 23, 43. ³ Sv. Jan Zl. Theodorovi. ⁴ Život sv. Martina Tourského.

77. POSILA NA CESTU DO VĚČNOSTI

Spasitel se nespokojil tím, že umírajícího pojistil před útoky satanovými; chtěl sám býti jeho posilou a obranou.

Bůh nevinných i hříšníků, Bůh kajících i spravedlivých naplnil míru své dobroty, když chtěl býti umírajícímu křesťanu posilou na cestě do věčnosti.

Provázen anděly, kteří nesli světla, opustil svatostánek, šel ulicemi z chrámu, spěšně prošel pěšinami, vešel do nízkého příbytku a navštívil přítele, od něhož dříve přijímal srdečné návštěvy.¹

Při pohledu na přítele se nám jevil sladkým jako láska, shovívavým jako milosrdenství, něžným jako soucit. Před nebeskými knížaty svého eucharistického dvora projevil svou lásku muži, který žil v ústraní prostým životem.

Pomáhal mu netoliko skrze své sluhy nebo svou pomocnou rukou, nýbrž pravil: „Otevři mi své srdce, vejdu do tvého ni-

¹ Bolandisté, Život sv. Veroniky z Binasca.

tra. Nepůjdeš beze mne, půjdeš se mnou, proto se neboj! Kdo povstane proti tobě, pocítí brzo, že se odvažuje proti Bohu.”

Nebeský pokrm dodal pocestnému světla, trpělivosti, odvahy, všeho, čeho jen si mohl přát, všeho, čeho se mohli báti jeho nepřátelé.

Zlí duchové již nepomýšleli na to, aby se k němu přiblížili. Cítili, že v jeho hrudi jest jejich Vládce a Soudce. Viděli se odzbrojeni a uznali svou porážku.¹

Měl jsem radost z jejich hrůzy a ze starcovy důvěry. Pravil jsem mu: „Proč se bojíš? Máš v svých prsou Pána života i smrti, Krále času i věčnosti.”

78. POSLEDNÍ POMAZÁNÍ

Umírající křesťan byl zápasníkem v posledním zápase. Aby provedl svůj úkol, udělila mu Církev poslední pomazání.

Kněz vcházeje pravil: „Pokoj domu tomu a všem přebývajícím v něm! Zlí duchové ať prchnou s tohoto místa, andělé

¹ Bolandisté, Život sv. Makaria. - Sv. Jan Zlat., Výklad ž. 41. a Homilie 61.

pokoje ať v něm přebývají! Anděl strážný tohoto domu ať jej vysvobodí ze všeliké hrůzy a všeho nepokoje!”¹

Vkládáním rukou ve jménu Otce i Syna i Ducha sv. zničil rozdavatel božské útěchy vliv satanův. Potom vzýval anděly, archanděly, patriarchy, proroky, apoštoly, mučedníky, vyznavače, panny a dal jim nemocného pod ochranu.

Jako strážný anděl příbytku i hlavy domácnosti svolal jsem anděly této rodiny. Přišli opět s radostí pod tuto střechu, jež byla útlukem tak krásných ctností. Přinesli jménem dětí vzácnou pomoc umírajícímu.

Na každý smysl učinil kněz znamení kříže. Síla toho znamení zahladila poslední stopy hříchů, které byly spáchány zrakem, sluchem, chutí, řečí, chůzí a hmatem.

Podívovali jsme se při tom Božímu milosrdenství. Jak různé a účinné má prostředky! V pomůckách je nevyčerpatelné; a jak je přizpůsobuje každé duševní potřebě! Má zřetel ke každé lidské slabosti.

¹ Obřady při posledním pomazání.

Kříž byl pro zlého ducha náspem, který chránil spravedlivého, mečem, který po staletí zasazoval zlému duchu krvavé rány, kladivem, které mu rozdrtí hadí hlavu, léčkou, do které se chytil, když se domníval, že do ní chytil Boha-člověka.¹

Zlí duchové řvali dále. Ale řevem prozrazovali jen svou malomoc. Jak odvážnými se ukazovali nedávno, tak bázlivými byli nyní.

Počali se třásti vidouce, jak se duše posiluje a sama jim hrozí. Jsouce drzími před zbabělci, jsou vždy zbabělými před statečnými.²

79. ODCHOD

Duše se musila konečně s tělem rozloučiti.

Zůstaňte zde, kdo ji milujete. Nemůžete ji provázeti ani pohledem, nemůžete poznati ani směr, kterým se běře. Sama nemůže vám dáti ani radostné znamení ani úzkostně na vás zavolati. Ó samoto, ó děsivá odloučenosti!

¹ Sv. Jan Zlat., O evangeliu sv. Matouše. - Život bl. panny Bagnesie. ² Ž. 88.

Ale samota a odloučenost byly toliko domnělé. Tato duše nebyla odsouzena k tomu, aby sama a bez vůdce překročila strašný práh. Očekával ji průvodce, vůdce celého jejího života. On jí pomáhal učiniti nejeden těžký krok.¹

„Podej mi ruku, duše, kterou miluji jako sestru! Anděl tobě oddaný tě dnes neopustí. Znáám cestu, kterou máš jíti, často jsem ji proletěl, když jsem nosil tvé modlitby Bohu a přinášel ti milost Boží.”²

Ještě jsem mluvil... a umírající najednou zvolal: „Tiše! Neslyšíte tu hudbu a ty zpěvy?”

Kolemstojící umlkli, naslouchali, viděli, jak slábnoucí ruce se chtějí zvednouti k nebi, slyšeli, jak umírající šeptá:

„Pozdravuji tě, můj anděle strážný, pozdravuji tě ranním pozdravem věčnosti! Pozdravuji tě, ó Maria, má matko! Pozdravuji tě, Ježíši, můj Vykupiteli, i vás, šťastné vyvolené duše, které jste korunou

¹ Sv. Bernard, Výklad ž. 90. ² Tobiáš 5, 7—8. Sv. Tomáš z Vil., O andělich. - Sv. Bern., Výklad Písně písní.

mého Boha! Pozdravuji vás ranním pozdravem věčnosti!”¹

Umlkl; ale jeho pohled utkvěl na čemsi a zdálo se, že má nějaké vidění.²

Přiblížili se k němu zbožně a uctivě, divili se, jak klidná jest jeho tvář a nadpřirozeně krásná, jak se usmívá. Báli se ho vyrušiti. Sotva se odvažovali dýchat. Čekali . . .

A on čekal také, ale na jiném břehu. Duše, vymknuvši se jemně prachu, který ji poutal, vzlétla k čistým duchům.

80. PŘÍCHOD

Vydechl naposled; opona se roztrhla. Kde je duše starcova? V náručí svého anděla. Po prvé jsem se jí ukázal, jaký jsem, a dal jsem jí bratrské políbení.

Jak sladce jí bylo v mé přítomnosti! Má svatost a velikost, má důstojnost u Boha, vše to jí bylo potěchou. Bylať konečně se mnou nerozlučně spojena.

¹ Bolandisté, Život sv. Servula, sv. Veroniky. - Život sv. Redempty. Sv. Řehoř Vel., Dialog. - Smrt Ludvíka VII. ² Tamtéž, Život sv. Silvina.

Při našem prvním kroku na věčnost nás obklopily jásající sbory, které nás vítaly, blahopřejíce nám k vítězství. Blažení duchové sevřeli kolem nás zářný kruh, rozezvučeli své harfy a zářili světlem, které nás zahalilo jako společná svatozář.¹

Apoštolé měli na čelech královský majestát, který se projeví v poslední den, když jako vznešená rada zasednou s Ježíšem Kristem k soudu nad celým světem.²

Mučedníci se blížili jako vítězné vojsko, vyznamenané šatem nad sních bělejší a jízvami zářivějšími než slunce.

Vyznavači projevovali barevnou hrou své krásy velkou rozmanitost svých ctností a byli ozdobeni liliemi na důkaz dokonalé čistoty.

Panny radostně jásaly a opakovaly chvalozpěv Beránka, jehož krví byla tato duše vykoupěna.

V čele nebeských legií stál archanděl Michael, vůdce vojenského zástupu nebeského, který také spravedlivé duše u-

¹ Církevní modlitby za umírající. - Životy svatých. ² Církevní modlitby za umírající.

vádí na věčnost. V jedné ruce měl planoucí meč, v druhé prapor božského vítězství.

Poněvadž nás při vstupu do nebe přijala tato krásná družina, nemusili jsme projíti tmavou krajinou. Nepotkali jsme se na cestě s léčkou ani s nepřítelem. Satan se svou družinou prchl, když z dálky pozoroval konec smrtelného boje, a pravil: „Zase jedna duše bude požívat slávy nám nepřístupné.”¹

81. SOUD

Vedl jsem duši k Soudci. Podal jí ruku a pravil: „Milovaná duše, neboj se! Jsem Pán, kterému jsi věrně sloužila a který je tvým dlužníkem. V čase jsi mi dala přednost přede vším jiným; jak bych se neměl na věčnosti k tobě hlásiti?” — A duše zvolala, spěchajíc k Ježíši: „Láska a chvála mému dobrému Vykupiteli!”²

Poslušností ke mně učinila duše svého Soudce svým nejlepším přítelem. Nemu-

¹ Církevní modlitby za umírající. ² Sv. Augustin, Konference s Maximinem. - Sv. Tomáš z Vil., O andělich. - Opat Godfried, Homilie.

silu se báti jeho přísnosti. Spasitel se nedá předstihnouti velkodušností.

Zlý duch se zas ukázal, ovšem ne proto, aby duši již zachráněnou uvedl do záhuby, nýbrž aby přispěl k její oslavě. Podvodník musil býti ještě naposled zahanben. Otevřel knihu smrti. Jakou rozkoš mu to dělalo, když na duši mohl žalovati chyby, ke kterým ji svedl! Neuznával, že pro tyto chyby již odpuštěné nemůže býti zavržena.¹

Já jsem otevřel knihu života. Jméno této duše v ní zářilo nesmrtelným písmem. Její ctnosti a skutky byly do ní zapsány pečlivě. Chyby se ukázaly jen v záři božské krve, která je opět napravila. Památka na ně se uchovává jen proto, aby se jimi oslavovalo Boží milosrdenství. Soudce jich vzpomínal, jen aby potvrdil, že jsou odpuštěny.²

Objevily se vážky. Na jednu miskou jsem položil poklady ctností. Marně uvrhl satan na protější miskou zlé skutky. Dobro

¹ Hilarius, O ž. 118. ² Bolandisté, Život sv. Jana z Bolzana.

je převážilo celou svou hodnotou. Odpuštěné zlo nemělo váhy.¹

Jsa šťasten, že mohu volně projevovati svou horlivost, nepřestával jsem jen na tom, abych žaloby odmítal, nýbrž velebil jsem ctnosti svého chráněnce a ukazoval, jak velká a krásná musí býti jeho odměna. Poněvadž jsem se cele věnoval jeho zájmům, které byly zájmy mými, a znal jsem dobře shovívavost a dobrotu jeho Soudce, vložil jsem do své řeči celé své srdce.²

Nebylo ani třeba vysvětlovati něco tomu, jehož jsoucností jest světlo, ani mu vlévati příznivé pocity, neboť je zdrojem veškeré lásky. Ale on sám mi chtěl učiniti radost, abych duši, kterou jsem miloval, zjednal větší slávu.

Rozsudek byl vysloven. Byl to rozsudek požehnaný, který dal nebi světce a mně větší štěstí.

82. OČISTEC

Pohled Boží spatřil na duši skvrnu. Má-

¹ Bolandisté, Život sv. Alžběty S. ² Jan Lopez, Nauka círk. Otců. - Boudon, Pobožnost k devíti kůrům andělským.

li se duše objeviti před nekonečnou Čistotou, musí býti úplně čistá. Duše spravedlivého se mohla dostat na trůn teprve tehdy, až by prošla místem zadostčinění. Zavedl jsem ji tam. Čtla potěšitelný nápis nad vchodem: „Zde přebývá naděje.”¹

Byla si jista věčnou slávou a stravována láskou. Proto přijala uložený trest pokojně.

Sama od sebe a s láskou sestoupila do výhně. Ani kdyby byla směla, nebyla by chtěla požívatí plného patření, dokud nevyhoví nejvyšší Spravedlnosti.²

Očistcové plameny nejsou temné jako plameny pekelné. Jsou jasné a zářivé. Nad jejich zář vyniká jen skvělost duší, které v nich prodlévají. Ale působí velké bolesti a já jsem musil mírniti jejich prudkost.³

Zlý duch, který byl při soudu žalobcem, šel za námi až na pokraj očistce. Tam se počal duši vysmívati pro chyby, které odpykávala.⁴

¹ Bolandisté, Život sv. Františky Římské. ² Ludvík Blossius. - Bolandisté, Život sv. Gertrudy. ³ Bolandisté, Život sv. Františky Římské. ⁴ Tamtéž, Život sv. Markety Kortonské.

Těšil jsem za to duši tím, že jsem se jí častěji zjevoval a víc jí projevovat své přátelství.¹

Vnukal jsem pozůstalým na zemi, aby na zajatou duši pamatovali. Andělé rodiny činili totéž. I dostávalo se duši pomoci modlitbou a almužnou. A andělé nebeští vyhověli mým úpěnlivým prosbám, ukládajíce duším v nebi, kterým trpí dříve pomáhal, aby mu splácely svůj dluh.

Tolika přímluvami se mi otevřely prameny božské krve. Hned jsem ji vyléval na duši jako občerstvující rosu.²

Duše musila ještě nějakou dobu trpěti. Najednou plameny uhasly. Do mého kalicha bylo nalito několik kapek smírné krve. Odkud byla ta krev? Byla sebrána v dáli na výšině kalvarské a pod železem vražedného nástroje. Byla to krev mučednická.

Jdi tedy zpět k svému zdroji, šlechetná krvi, a kéž otec, jenž je toho jména plně

¹ J. Marchant, Zahrada pastýřů. - Boudon, Pobožnost k devíti kůrům andělským. ² Bolandisté, Život sv. Kateřiny Bol.

hoden, je zachráněn překypujícími zásluhami svého slavného syna!

83. VÍTĚZOSLÁVA

Když vyšla duše z plamenů očištěná, přijal jsem ji a ukázal jí nebe. Blažení nebešťané nám spěchali vstříc.¹

Jeden jediný anděl unese v ruce všechny světy. K nesení jediné duše posílá však Bůh tisíce andělů. Chtěl ji uctíti a vyznamenati jejím nanebevzetím.

Každý toužil vzácného břemene aspoň se dotknouti.²

Mnohé duše, které nový vítěz kdysi zachránil svou modlitbou nebo příkladem, mu děkovaly a skládaly mu své koruny k nohám.

Jedna z nich, která mu děkovala za štěstí dobrého prvního sv. přijímání, mu svou vděčnost vyjadřovala hlasitě vznesenými projevy. Když přišla do nebe, dověděla se, že by jinak byla žila v hříchu a zahynula.

¹ Sv. Tomáš z Vilanovy, O andělich. ² Sv. Jan Zl., Homilie o bohatci.

Kdo však to teď starce objímá? Koho to slyší? Čí srdce se k němu tulí? Snadno je poznává.

„Buď zdrávo, mé děťátko! Buď zdrav, můj mučedníku!” — „Pozdrav tě Bůh, milovaný otče! Otče mučedníkův a otče děťátka!”

Jaké štěstí je v lůně Božím pro členy jedné a téže rodiny!

A jakou útěchou mi bylo, když jsem mohl duši, kterou jsem tak dlouho provázel životními nebezpečími a nesnázemi, konečně uvést do věčného odpočinku a k těm, které tolik milovala!¹

84. ODPADLÝ ANDĚL

Trůn, který měla duše zaujmouti, byl původně určen pro anděla. Protože v den zkoušky se ho anděl zřekl, přenesli jsme svou lásku, již jsme původně měli k němu, na duši, která dostala jeho trůn.

On by byl zpíval chválu za to, že vytrval. Ona bude pěti chvalozpěv za to, že

¹ Sv. Tomáš z Vil., O andělich.

byla vykoupena. Naše zpěvy nebudou méně úplné, budou však rozmanitější.¹

Andělem, který byl zbaven toho trůnu, byl zlý duch, jenž duši tak zuřivě pronásledoval a krok za krokem stopoval jako stín tělo namáhaje se všemožně, aby ji zahubil!

Konečně mu unikla. Viděl, že je navždy prosta jeho pokušení. Měla vládnouti v slávě, a on musí zpět do propasti! Mezi propastí a slávou je chaos, jehož nelze překročiti.

Při tomto posledním pohledu vnikl jed závisti prudce do jeho ran a padlý anděl pocítil netušené bolesti.²

Poslední nebeské zvuky, které zaslechl, byla má slova k němu:

„Ano, bídniče, zvítězili jsme nad tvou zlobou, a vítězství potrvá na věky!

Pán ráčil vzíti neznámé zrnko prachu, vložil je do souhvězdí a zrnko prachu zazářilo, dávalo světlo, stalo se Luciferem — Světlonošem.

¹ Sv. Tomáš, Kniha o andělich. - Sv. Bernard, Výklad Písně písní. ² Bolandisté, Život sv. Adelgundy.

Ty, padlé souhvězdí, nebudeš již hlásati den; temnota bude tvým šatem i obydlím. Budeš šířiti jen noc a tvé jméno bude Noctifer — Nositel tmy.¹

Pozdrav korunu, které si tato duše zasloužila pokornou moudrostí, a odejdi, abys v pekelných hlubinách přijal zahanbení, které jest připraveno pyšné pošetilosti.”

85. PRVNÍ POHLED

Jednohlasná blahopřání vítala náš příchod. Zvláště nás vítal sbor, v kterém duše zaujala své místo. Posadila se mi po boku.

Andělé i duše jí blahopřáli. Kdo byli nad ní, skláněli se k ní s láskou, a kdo pod ní, radovali se, že se jí dostalo takové cti.

Jaké dojmy pocítila při tom prvním pohledu kolem sebe do nekonečna! Zdálo se, jako by byla chtěla prozkoumati jeho hlubiny, při každém kroku objevovala nová tajemství.²

Jak byla nadšena, když spatřila tento

¹ Petr Blois, Řeč o sv. Michaeli. ² Sv. Bernard, Rozjímání.

přeslavný svět s jeho kůry a hierarchiemi!
Viděla nebe jako nesmírně velikou růži,
jejímiž listy jsou vyvolení, jejímž kmenem
je Vykupitel a životem Bůh.

Byla radostí jako bez sebe, když viděla
své známé z pozemské pouti, s nimiž byla
spjata pouty krve a přátelství!

Jak byla dojata, když přišla k nohám
Královny, která je nade všecky povýšena
důstojností a vznešeností, a přece každé-
mu tak blízka blahosklonností a dobrotou!

Jak žasla, když ji pronikaly božské pa-
prsky z ran Kristových a tvořily kolem
ní svatozář!

Jaký život konečně je v duši, která na-
jednou byla uvedena do středu nekoneč-
na a tam po prvé čerpá ze zdroje radosti
a slasti!

Jen jedna řeč by mohla vyjádřiti, co
cítíla v tom okamžiku, totiž řeč, kterou
Bůh uvnitř se sebou samým mluví svým
Slovem a svým Duchem.

86. POHŘEB

S výšin, kde jásala duše nového světce,

viděl jsem úctu prokazovanou jeho tělu. Předsedal jsem církevním obřadům. Požehnal jsem kdysi jeho kolébku — chtěl jsem nyní požehnati i jeho hrob.¹

Sotva stařec dokončil, všichni plakali, a zvony, které nesly ty nářky do dálky, vzbudily v srdcích upřímnou bolest. Nelitovali spravedlivého, ale plakali o jeho přítomnost. Truchlili všeobecně a každému bylo, jako by se jemu samému bylo stalo neštěstí.²

Kolem mne se počalo mluvit důvěrně: „Již ho není, jaká to ztráta! Kdyby on nebyl spasen, kdo by byl? Je lépe modliti se k němu, než za něho.” Kdo znali jeho skryté ctnosti, po prvé vypravovali, o čem zatím mlčeli, šetříce jeho skromnosti.

Ale jak nedostatečná se mi zdála ta chvála a jak mnoho jiných věcí bych jim byl mohl zjevit! Lidé nevěděli právě o tom, co bylo v očích Božích nejdokonalější. Svět kdysi pozná, jak bohatý byl tento šlechetný život.

Nevěděli, jak nazvati takovou smrt.

¹ Bolandisté, Život sv. Šimona Stylity. ² Tamtéž, Život sv. opata Adelarda.

Koncem krásného dne? Nikoli, koncem krásné noci a počátkem pravého dne. Po klidné dřímotě na zemi nastává přímo slavné probuzení nahoře. Andělé se chtěli připojit k lidem, když se vzdávala čest této ctnosti.

Na dům, kde odpočívala tělesná schránka spravedlivého, se usadilo hejno ptáčků. Zpívali přelíbezně a radostně mávali křídly. Když průvod šel mimo, domnívali se lidé, že odletí. Ale oni opsali ve vzduchu půvabnou okliku a vrátili se na milou střechu.

Lidé brzo poznali, odkud přišli a co jest jejich domovem. Když oslavili pohřeb přítele Božího, poletovali okamžik nad zemí, jež přijala jeho tělo, a potom se najednou vznesli k nebi.¹

87. TĚLO SVĚTCOVO

Miloval jsem prach svého vyvolence. Byl částí jeho samého a nemohl mi býti lhostejným. Jako šlechetný nástroj k zá-

¹ Bolandisté, Život sv. Šimona Stylity, svaté Alžběty Uh., sv. Jiřiny Clerm.

sluhám bude míti podíl v oslavě duše. Budu nad ním bdíti jako ochránce a mstítel. Opovážlivce, kteří by jej chtěli zne-
světiti, postraším. Pro jeho ctitele budu míti tisícere důkazy přízně.¹

Až do zmrtvýchvstání bude svěřen mé péči. Má na sobě pečeť, kterou nelze vyhladiti. Poznám všude tyto atomy, které byly zápalnou obětí lásky, čistoty, pokání a skrze které svátosti vlévaly duši nadpřirozený život.²

V lůně země a v hlubinách vod, na křídlech větrů a ve vůni květin sledoval jsem je svým pohledem. Ať vystupují šťávou květin a rozvíjejí se na slunci, nebo ať dřímají pod vrstvou trávy a mísí se s vyprahlým pískem, vždy mají pro mne tutéž vzácnou cenu.

Satan se jim vyhýbal. Zraňují mu zrak jako jasné paprsky zrak nočních ptáků. Stoupne-linaně, pálí jej jako žhavé jiskry.³

Šíří vůni, která vábí a těší anděly, po-

¹ Život sv. Konstantina z Peronny, sv. Vincence ze Saragozy. - Sv. Theodor Studites, O vzájemnosti nebeských řádů. ² Sv. Ambrož, Kázání 93. ³ Sv. Jan Zl., O sv. Juliánovi a o knihách Mak.

zvedá a polepšuje srdce lidská. Za života byly tyto údy podrobeny křehkosti; po smrti mají sílu křehkost zapuzovati.

Velebím Boha, že tak milostivě uctívá schránku vyvolené duše právě v době, kdy si přetrpívá pokořující očistec.

V soudný den, až přijde oheň, aby zemi obnovil, a až zazní zvuky trouby, budu míti velmi sladkou povinnost. Z hromady popela oddělím prach, který tak velice ctím, a utvořím z něho tělo, které Bůh přioděje slávou.¹

Zářnými rysy vpíše nejvyšší Dobrota do toho těla dějiny ctností, jež mi dělaly radost. Ozdobí je dokonalostmi, kterých nemělo v době zkoušky. Učiní je lehkým, jemným, průzračným, neporušitelným. Nemusí se báti slabosti ani vrásek. Věčnost nezná stáří ani úpadku.

Ozářené tělo bude pro vyvoleného doplňkem slávy a příčinou štěstí, kterého neznají pouzí duchové. Patře na člověčenství Spasitelovo zrakem duchovním, bude je viděti také očima tělesnými, a

¹ Sv. Tomáš, O vzkříšení.

toto nové patření bude zdrojem nových požitků.

Z lůna Božího vidí duše společníka své pozemské pouti v lůně zemském a touží, aby s ním byla opět spojena. Ale tato touha je trpělivá a nikterak neruší její blaženosti.¹

88. VĚČNÉ SPOJENÍ

Očekávající, že naše sláva bude potvrzena v soudný den, požívali jsme nezměnitelného a nekonečného štěstí.

Kdo popíše, jak sladké je spojení, jež povstalo v časném životě a trvá na věky!²

Ačkoli jsem k této duši už neměl povinností vzhledem k její spáse, přece jsem jí nepřestal projevovati oddanost. Projevy své lásky ještě přispívám k její blaženosti. Rád s ní usedám na týž trůn, mám s ní touž korunu, jsem s ní jeden duch a jedno srdce.³

Rozvinul jsem před ní plán Boží pro-

¹ Ludvík Blossius. ² Sv. Tom. z Vil., O andělich.
³ Tamtéž.

zřetelnosti v díle jejího posvěcení a ukázal dojemný obraz svých námah.

Ujišťovala mě, že má stále na mysli svou šťastnou minulost a že ty sladké vzpomínky jsou pro ni líbeznou vůní.¹

Často jsme se sklonili k sobě při těchto líbezných hovorech, puzeni jsouce dechem božské lásky, a naše srdce pocítila vroucí radost, podobnou rose nebeské.

Bylo tomu tak, jako když lidé vídají v pozemské zahradě vedle sebe dvě květiny, které si blahodárným dechem větru dávají políbení míru a mísí své poklady.²

Poněvadž milujeme Boha v sobě a sebe v Bohu, rozmnožuje se ustavičně blaho této nevýslovné lásky.³

Tak buď vzájemným spojením anděla a člověka v nebi Nejvyššímu čest, sláva a požehnání po celou věčnost!

C. I. A. et R.!

¹ Sv. Tomáš z Vil., O andělich. ² Blot, O shledání v nebesích. ³ Sv. Tomáš z Vilanovy, Řeč o sv. Michaeli.

Anděle Boží, strážce můj,
rač vždycky být ochránce můj,
mne vždycky ved' a napravuj,
ke všemu dobrému mě vzbuzuj.

Ctnostem svatým mě vyučuj,
ať jsem tak živ, jak chce Bůh můj,
tělo, svět, ďábla přemáhám,
na ~~tvá~~ vnuknutí pozor dávám,

a v tom svatém obcování
ať setrvám do skonání,
po smrti pak v nebi věčně
chválím Boha ustavičně.

Amen.

OBSAH VZPOMÍNEK ANDĚLA STRÁŽCE:

1. Očekávání	5
2. První spatření	6
3. Křest	8
4. Kolébka	10
5. Bratříček	12
6. Vidění	13
7. Spolupracovníci	15
8. Svoboda	17
9. Svatyně	18
10. Prvotiny	20
11. Had	21
12. Nehody	23
13. Učení	25
14. Přípravy	27
15. Zaplašený stín	28
16. Nejkrásnější den	30
17. Nosič Krista	33
18. Návštěva u Panny Marie	34
19. Vzduch Domoviny	36
20. Štít	37
21. Pekelný lev	39
22. Anděl temnosti	41
23. Vítězství	43

24. Věrnost	45
25. Mdloba	47
26. Hrozba	49
27. Pád	51
28. Slzy	53
29. Pouta zajatcova	55
30. Volání o pomoc	56
31. Hlasy tvorů	58
32. Volání Otcovo	60
33. Rozhodnutí	62
34. Návrat	64
35. Hostina	65
36. Síla slz	67
37. Vítězství lásky	68
38. Zvuk z nebe	70
39. Zlost lupiče duší	72
40. Šťastná vina	73
41. Rádce	75
42. Budoucnost	76
43. Povolání	78
44. Manželka	79
45. Obavy	81
46. Důvěra	83
47. Svazek	85
48. Rodinný krb	86
49. Žebřík	88

50. Košíček	89
51. Požehnání	92
52. Rádce	94
53. Odpočinek	96
54. Vzhůru srdce!	98
55. Božská oběť	100
56. Rušitelé dne svátečního	102
57. Podíl Boží	105
58. Odměna almužny	107
59. Zkouška	109
60. Andělé rodiny	111
61. Básně	112
62. Anděl malého vyvolence	115
63. Anděl panny	118
64. Anděl vojínův	127
65. Anděl řeholníkův	131
66. Anděl kněze	139
67. Anděl matčin	153
68. Anděl sluhův	155
69. Vyšší andělé	157
70. Tvář Boží	159
71. Staroba	161
72. Nemoc	163
73. Zvěstování odchodu	164
74. Prosba	165
75. Poslední útok	167

76. Uklidnění	169
77. Posila na cestu do věčnosti . .	171
78. Poslední pomazání	172
79. Odchod	174
80. Příchod	176
81. Soud	178
82. Očistec	180
83. Vítězosláva	183
84. Odpadlý anděl	184
85. První pohled	186
86. Pohřeb	187
87. Tělo světcovo	189
88. Věčné spojení	192

**Anděle Boží, strážce můj,
jemuž mě otcovská láska Nej-
vyššího svěřila, osvěcuji, o-
patruji, ved a spravuj mě. —
Amen.**

100 dní po každé.

**Plnom.: a) měsíčně; b) v den
Anděla stráž.; kdo se to modlí
denně; c) v hod. smrti.**

V EDICI SMÍRU VYŠLO:

Alberti, Nová světla	Kč 10'—
„ Pius XI.	„ 4'—
Bílé květy. Povídky pro mládež	„ 5'50
Dörner, Na rozcestí	„ 2'—
Duch sv. Terezie Ježíškovy	„ 18'—
Faber, Dobrota. 2. vyd. v ed. »Životem«	„ 0'50
Hock, Čtvero letor	„ 3'—
Hymny mariánské	„ 20'—
Chardon, Vzpomínky anděla strážce	„ 12'—
Chautard, Duše vešker. apoštolátu	„ 18'—
Květy nejsvětější Svátosti	„ 8'—
Lajeunie, Anička	„ 10'—
Lhande, Mé dítě knězem	„ 15'—
Lekeux, Markétka	„ 16'—
Mossong, Apoštolát, na který se za- pomíná	„ 6'—
Paula, Dej mi srdce své!	„ 10'—
Pfanmüller, Když přišla na svět Láska	„ 20'—
Plus, Bůh v nás	„ 15'—
Plus, Myšlenka smíru	„ 10'—
Ve službách milosrdenství	„ 3'—
Suberville-Odvalil, Hvězda z Lisieux	„ 10'—
Sv. zpověď a sv. přijímání	„ 1'—
Schmid, Vrchol úcty k Srdci Ježíš.	„ 25'—
Po vůni tvých růží	Kč 10'— a 12'—
Za vůňou tvojich růží	Kč 12'—
Wiesen, Laický apoštol	„ 10'—
Willam, Pán Bůh na návštěvě	„ 4'50

G. Chardon :

VZPOMÍNKY ANDĚLA STRÁŽCE

Z francouzského originálu

MÉMOIRES D'UN ANGE GARDIEN

přeložily Sestry Neposkvrněného Početí

Panny Marie v Přerově, Šířava 7, Morava

Vytištěno ve Společenské knihtiskárně
v Přerově, Masarykovo náměstí; tel. 178